

GÜLDESTE-10

TUZLA HALİL TÜRKKAN KIZ ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ
TUZLA - İSTANBUL
KASIM 2016

GÜLDESTE - 10

YAYIN KURULU BAŞKANI

Mehmet TUNCEL

YAYIN KURULU

Hacer TUNÇ ÖZKAN

Hatice SEVER

Semra TANIR

TUZLA HALİL TÜRKKAN KIZ ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ
TUZLA - İSTANBUL
KASIM 2016

GÜLDESTE - 10

Seçme Hadisler

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ ve TEŞEKKÜR.....	8
TAKDİM.....	9
A. İBADET	15
ABDEST	15
NAMAZ.....	16
ORUÇ	21
İBADET- NAFİLE İBADET.....	24
ZİKİR.....	25
KANAAT-ŞÜKÜR	28
KUR'AN OKUMANIN FAZİLETİ.....	29
SALAVAT.....	32
SALİH AMEL	32
TEVBE- GÜNAHLARA KEFARET.....	33
SADAKA.....	35
DUA	38
B.AHLAK.....	47
GÜZEL AHLAK.....	47
ALLAH İÇİN SEVMEK	50
İHSAN, İHLAS VE SAMİMİYET.....	52
DOĞRU YOLDA OLMAK.....	53
HAYÂ.....	55

EMANETE RİAYET ETMEK	56
HAYRA VESİLE OLMAK	56
HOŞGÖRÜ VE BAĞIŞLAMA.....	58
TEVAZU	59
TEVEKKÜL.....	60
TAKVA	61
CÖMERTLİK.....	62
MERHAMET	63
TESEKKÜR ETMEK	64
MÜ'MİNİN ÖZELLİKLERİ.....	65
BEDDUANIN MEN EDİLMESİ.....	69
RASULULLAH'TAN TAVSİYE	70
KUSURLARI ÖRTMEK	72
AİLE.....	73
SELAMLAŞMAK	74
MİSVAK KULLANMA	76
YEMEK ADABI	76
GİYİNME ADABI.....	79
HASTA ZİYARETİ	82
YARDIMLAŞMAK	83
RÜYA.....	84
KÖTÜLÜKTEN NEHY ETMEK.....	85

HELALLER- HARAMLAR	86
İYİLİK- KÖTÜLÜK.....	88
İSRAF.....	91
ALLAH'IN HOŞNUT OLMADIĞI AMELLER	92
DÜNYA SEVGİSİ.....	95
BATIL İNANÇLAR.....	96
DİLENCİLİK.....	97
YALAN SÖYLEMEK-YALAN YERE YEMİN ETMEK	97
FAİZCİLİK	99
GIYBET.....	100
KİBİR	101
HASED.....	102
İKİ YÜZLÜLÜK	103
CİMRİLİK.....	104
MÜNAFIKLIK	104
İLİM.....	105
MÜSLÜMANIN MÜSLÜMAN ÜZERİNDEKİ HAKLARI	108
ALLAH'IN SEVGİSİNE LAYIK OLANLAR.....	110
DOSTLUK VE ARKADAŞLIK	111
C. MUHTELİF KONULAR	113
GÜNAH İŞLEMEK	113
İSLAM.....	114

PEYGAMBER SEVGİSİ.....	114
KORKU VE ÜMİT.....	115
SAVAŞ KURALLARI.....	116
ÖLÜM-KABİR ZİYARETİ.....	116
DÜNYA VE AHİRET DENGESİ.....	118
HAKSIZ YERE MAL EDİNMEK.....	119
NEFİS İLE MÜCADELE.....	119
CENNET- CEHENNEM.....	120
İMAN.....	121
İŞİ EHLİNE VERMEK.....	122
FITRATA MÜDAHALE ETMEK.....	122
KAYNAKÇA.....	123

ÖNSÖZ ve TEŞEKKÜR

Hamd âlemlerin Rabbi olan Hz. Allah'a, salât ve selam tüm âlemlerin peygamberi seyid'ül - mürselin olan Hz. Muhammed Mustafa (s.a.v) 'e olsun.

Tuzla Halil Türkkân Anadolu İmam Hatip Lisesi Meslekî Tatbikat ve İrşad Kulübü Yayın Kurulu olarak, Güldeste'mizi 2016 - 2017 Eğitim - öğretim yılında da hem sevgili öğrencilerimize hem de çevremizdeki tüm dostlarımıza ulaştırma fırsatını verdiği için Rabbimize şükrediyoruz.

Şükrediyoruz zira yol gösterici olarak gördüğümüz bu kitabımızdan ve ayet kitabımızdan en az 20 ayet ve 40 hadis ezberleyen öğrencilerimiz ve dostlarımız, öğrendikleri hatta ezberledikleri hadisler ve ayetler nisbetinde dereceye nail olacaklar, o nisbette konunun hâkimi olacaklar. Meselâ 200 hadis ezberleyen bir evladımız 200 konuda söz sahibi olup, hem dünyada hem de ahirette o mübarek kelimeler sayesinde Peygamber varisi sıfatıyla rahmet ve berekete kavuşacaklardır.

Sünnetlerin terk edildiği, hadislerin umursanmadığı günümüz dünyasında daha çok evladımızı ve dostumuzu Rasulullah'ın hadisleriyle buluşturmak, O'nunla barıştırmak, O'nun manevi iklimiyle hemhal olmalarını sağlamak, O'nsuz bir hayatın hüsrân olduğunu hissettirmek, O'na kavuşabilmenin, O'nun şefaatine nail olmanın, yine O'nun sünnetine uymaktan, O'nun hadislerine vakıf olmaktan geçtiğini kavratmak en önemli gayemizdir.

Tüm bu dilek ve temennilerimle 2016 - 2017 eğitim ve öğretim yılının başarılarla dolu bir yıl olmasını Rabbimden diler, etkinliklere katılarak hadis deryasına dalan öğrencilerimizi kutlar, evlerinde kendi çocuklarına zaman ayıramazken, bu hadis kitabının hazırlanmasında yaz tatilinde bile gece gündüz yoğun bir şekilde çalışan yayın kurulunda görevli değerli öğretmenlerimize, öğrencilerin ezberlediği hadislerinin dinlenmesi için gecesini gündüzüne katan meslek dersleri öğretmenleri ile emeği geçen tüm öğretmenlerimize, bu yarışmalara değerli fikirleriyle katkıda bulunan gönül dostlarımıza, maddî ve manevî yardımlarını esirgemeyen yardımsever kardeşlerimize teşekkür eder, başarılar dilerim.

Tuzla, 15.10.2016
Mehmet TUNCEL
Okul Müdürü

TAKDİM

Rabbimiz Teâlâ ve Tekaddes Hazretlerine sonsuz hamd ve senalar olsun. Bize hayatımızı aydınlatacak bir nur, hakkı batıldan ayırt edici bir ölçü ve ahirete giden yolun haritası olarak kitabı Kur'an'ı verdi. Sonra da bize bu kitabı okuyacak, bizlere kitabın nasıl yaşanabileceğini gösterecek, bizi günahlarımızdan arındıracak, kitabı ve hikmeti öğretecek, bizlere son derece düşkün ve merhametli, canımızdan aziz ve sevgili Rasûl'ünü gönderdi. O'na, âl ve ashabına sonsuz salat ve selamlar olsun.

Allah'ın hitabı ve kitabı olan Kur'an-ı Kerim biz Müslümanların her daim müracaat kaynağıdır. Dinimiz ve dünyamızla ilgili her türlü sıkıntımızı ona sunar ve çare ararız. Fakat bazen aradığımız çözümler kitabımızda açıkça bulunmayabilir. Bu durumda Hitabın ilk muhatabı, Kitabın tebliğcisi, açıklayıcısı, temsilcisi (hayatıyla örnekleyicisi), olan Peygamberimiz bizim başvuracağımız çözüm merkezimiz ve ikinci kaynağımız olmaktadır.

Efendimiz Rabbimizden aldığı ayetleri bizlere iletmış, anlayamayacağımız, bilemeyeceğimiz bölümlerini açıklamış ve nasıl uygulayacağımızı bizzat yaşayarak göstermiştir. Onun yaşantısı Kur'an'ın canlı halidir. O yaşayan Kur'an gibidir. Bu yüzden Efendimizin ahlakını soranlara annemiz Aişe; "Siz hiç Kur'an okumuyor musunuz? Onun ahlakı Kur'an'dı" (Ahmed b. Hanbel, VI, 188) diye cevap vermiştir.

Efendimizin Kur'an'ı, İslâmı açıklamak, göstermek üzere yaşadığı hayata ve bu hayat tarzına Sünnet diyoruz. Bu itibarla sünnet dinin ta kendisi olup, her Müslüman için kesinlikle bağlayıcıdır.

Kur'ân-ı Kerîm başlangıçtan itibaren Rasûlullah (s.a.v.)'ın şahsiyetini yüceltmış, dindeki önemini ve yerini hatırlatmaktan geri durmamıştır. İhtilafı meselelerde Rasûlullah (s.a.v.)'a müracaat,

O'nun emirlerine itaat emredilmiş, O'na muhalefet, Allah'a muhalefet; O'na itaat, Allah'a itaat olarak ifade edilmiştir. İşte bu âyetlerden bazıları:

"Peygamber size neyi verirse onu alın, sizi neden men ederse ondan geri durun..." (Haşr: 59/7)

"Peygamber'e itaat eden Allah'a itaat etmiş olur. Kim yüz çevirirse bilsin ki, Biz seni onlara bekçi göndermedik." (Nisa:4/80)

"Peygamber'in emrine aykırı hareket edenler, başlarına bir belânın gelmesinden veya can yakıcı bir azaba uğramaktan sakınsınlar." (Nur: 24/63)

"Sana da insanlara gönderileni açıklayasın diye zikri indirdik, belki düşünürler." (Nahl: 16/44)

"And olsun ki, Allah, inananlara, âyetlerini okuyan, onları arındıran, onlara Kitab ve hikmeti (sünneti) öğreten, kendilerinden bir peygamberi göndermekle iyilikte bulunmuştur. Hâlbuki onlar, önceleri apaçık sapıklıkta idiler." (Âl-i İmrân: 3/164)

Allah Teâlâ'nın Hz. Peygamber'i **"en güzel örnek"** diye tanıtmayı, onun hayatında bütün bu hayat şart ve şekillerine göre İslam çerçevesinde örnek alınabilecek ahenkli bir çeşitlilik, zenginlik ve uygulanabilirlik bulunduğunu göstermektedir. Sünneti, Kur'an'ı bizlere öğreten sahabelerden öğreniyoruz. Sahabeler Peygamberden öğrendikleri dini sonrakilere öğretti, sonrakiler de daha sonrakilere. Bu süreç içinde ilgili bilgiler kayıt altına da alınarak bizlere kadar hem yazılı hem de uygulamalı olarak intikal etti.

Efendimizden bize kadar gelen her hangi bir söz, uygulama ve takrire hadis diyoruz. Hadisler bize sünneti, dolayısıyla dini öğretiyor. Öyleyse hadisler Peygamberin, daha doğrusu Allah'ın murat ettiği dinin nasıl anlaşılıp, uygulanacağını yazılı belgeleridir. Bu yüzden de oryantalistler en fazla bu cepheden saldırarak İslam

Dininin legal (makbul-resmi) uygulamasını ortadan kaldırmak, dinin uygulanabilirliğini yok etmek, daha doğrusu dinin kendisini ortadan kaldırmak istemişlerdir.

Sahabe dönemi dâhil olmak üzere hiç bir dönemde hadisler gelişi güzel bir şekilde aktarılmamışlardır. Ne zaman buna yeltenenler oldu ise bu işin ehilleri gerekli cevabı her zaman vermiş, bu gün de vermektedirler.

İşte hadis ilmi bu yüzden geliştirilmiş ve sıkı bir disiplin altına alınmıştır. Geliştirilen bu ilim ölçütlerine göre mevcut bütün rivayetler ve ravileri denetimden geçirilerek sınıflandırılmıştır.

Geliş yollarına göre hadisleri ayırma bunlardan biridir. Yalan üzerinde birleşemeyecek kadar güvenilir kişilerin rivayetleri *mütevâtir* hadis, daha az kişilerin rivayetleri *âhad* hadis diye isimlendirilmiştir. Ahad hadisler de kendi içinde *meşhur*, *aziz* ve *garîb* diye üçe ayrılmıştır.

Ayrıca hadisler kaynağına göre, kudsi, merfu, mevkuf, maktu ve sıhhat derecesine göre de sahih, hasen, zayıf, kabul ve red açısından, makbul ve merdut şeklinde sınıflandırılmıştır. Burası uygun bir mekân olmadığı için ayrıntısına girmiyor ve birkaç Türkçe kaynak eser ismi vermekle iktifa ediyoruz. İ.Lütfi Çakan, Ana hatlarıyla Hadis (Ensar Neşriyat; Kuran ve Hadis); Hadîs Edebiyatı Çeşitleri - Özellikleri - Faydalanma Usulleri (M.Ü. İ.F.Yayınları; Ahmed Naim Tecrid-i Sarih Tercümesi 1. Cilt (Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları).

Mevzu ismiyle anılan rivayetlere gelince, bunlar Peygamberimize aitmiş gibi gösterilen ifadelerden ibarettir. Hiç bir kıymet değeri yoktur. Rivayeti ve amel edilmesi kesinlikle haramdır. Sırf bunları toplayıp, Müslümanları uyaran müstakil kitaplar mevcuttur. Aliyyü'l- Kâri'nin, el-Masnu fi Ma'rifeti'l-Hadîsi'l- Mevzû; Türkçe olarak Mevzu Hadisler, M. Yaşar Kandemir (Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları) gibi.

Biz bu küçük hacimli esere sağlam olduğunu düşünmediğimiz, Kur'an ve "Sünnete" uygun olmayan ve senetsiz hadis almadık. Aldığımız hadislerin kaynaklarını ve başka bilgileri imkân nispetinde kitabın arka bölümünde aynı hadis numarasıyla belirttik. Bazen aldığımız kitaplardaki senetlere paralel senetler de gösterdik. Hadislerimizi seçerken gençlerimize yol gösterecek, onlara ışık tutacak ve hayatları boyunca yaşam düsturu edinebilecekleri hadisleri seçmeye gayret ettik ve 70 konuda 200 hadis derledik.

Bilgi ve becerimizi sonuna kadar kullanmaya çalıştık. Hatalarımız oldu ise gösterilmesini arz eder Mevla'mızdan başışlanma dileriz.

Yarışmayla İlgili Teknik Bilgiler

Yarışma komisyonumuz yarışma ile ilgili esasları aşağıdaki gibi belirlemiştir:

Komisyon olarak bu yıl yapacağımız yarışmada önceki yıllardan farklı olarak bir takım değişiklikler yaptık.

- Sınıf ayırımını kaldırarak bütün sınıf seviyeleri için ikisi Kur'an-ı Kerim'den seçme ayetler, ikisi de farklı hadis kaynaklarından seçme hadislerden oluşan dört ayrı kitap hazırladık.
- Okulumuzda bugüne kadar hazırlanan "Güldeste" serisinin 10. su olan bu kitabımızda toplam 200 hadis bulunmaktadır. Bu hadisler tüm sınıflar için ortak olarak ezberlenecektir. Ayrıca bir sınıf kategorisi yapılmayacaktır.
- Hadisler metin ve meal ile ezberlenecektir. Hadislerin küçük puntolarla yazılmış sened kısmı ile Türkçe kısmındaki ravi isimlerinin geçtiği bölüm ezbere dahil değildir.

- **Tüm sınıflardaki öğrencilerimiz en az 40** hadis ve **20** ayet veya **40 ayet 20 hadis** olmak üzere **60 ayet-hadis** ile yarışmaya katılabileceklerdir.
- **Lise 1. Sınıflar, puan şartı** aranmaksızın sadece belirlenen yukardaki sayıyla yarışmaya katılabileceklerdir. Diğer sınıflarda hadis ve ayet sayının yanında puan şartı getirilmiştir. Şöyle ki:
  - **Lise 2. sınıflar 140 Puan, Lise 3. sınıflar 150 puan, Lise 4. sınıflar 160 puan.**
- Hadis puanları Arapça metnin satır sayısına göre belirlenmiştir. Her bir satır **2 puan** olup Türkçe bölümlerin sonuna eklenmiştir.
- **Yarışma Jürisi**, yarışmada öğrencilerin ezberledikleri hadis sayısını değil bunlara karşılık gelen toplam puanları değerlendirmeye esas alacaklardır.
- **Yarışmaya katılan öğrencilerin** ezberledikleri tüm hadis ve ayetler, kurul tarafından belirlenmiş sorumlu meslek dersleri öğretmenleri tarafından yarışmadan önce tek tek dinlenecek ve hadis takip listesi sorumlu öğretmen tarafından, puanları hesaplanmış ve imzalanmış olarak komisyona teslim edilecektir. Hadis komisyonu bu raporları değerlendirip dikkate alacaktır. İmzasız ve puanı hesaplanmamış dosyalar kabul edilmeyecektir. Bu sebeple yanlış işaretleme ya da yanlış hesaplama olmaması için listeler teslimden önce son defa öğrenci ile kontrol edilmeli ve her ikisi de imzalamalıdır. Teslimden sonraki tüm sorumluluk taraflara aittir. Yarışma anında jüriden kaynaklanan yanlış bir soru sorulduğu belirlenmişse hemen aynı puanda yeni bir soru sorulacaktır.
- **Sorumlu öğretmenlerimiz** hadisleri okumalı ve telaffuzlara özellikle dikkat etmelidirler. **Unutulmamalıdır** ki bu yarışmadaki temel amacımız dinimizin iki ana kaynağı olan ayet ve hadisleri öğrenmeye ve hayatımıza aktarmaya

teşvik etmektir. Telaffuzu doğru olmayan ezberler dikkate alınmamalıdır. Yarışmada esas olan çok sayıda ezberden ziyade kaliteli bir okuyuş güzel bir ezber ve ezber sunumudur.

Değerli öğrencilerimiz! Bu yarışmaları düzenlerken amacımız, sizleri meslekte iyi yetiştirmek, ana kaynakları göstermek, sizlerde ve aracılığınızla bu eserin ulaştığı her yerde, herkeste Kur'an ve Sünnet bilinci oluşturmaktır. Bu yıl tekrar hatırlatıyoruz ki asrımızın en önemli sorunu Allah'ı ve Âhiret gününü unutmaktır. Biz "*İnananların gönüllerinin Allah'ı anması ve O'ndan inen gerçeğe içten bağlanma zamanı daha gelmedi mi? Onlar, daha önce kendilerine kitap verilenler gibi olmasınlar; onların üzerinden uzun zaman geçti de kalpleri katılaştı; çoğu yoldan çıkmış kimselerdir.*" (Hadid, 57-16) âyetinde belirtildiği gibi kitapları ve peygamberlerinden uzaklaştıkça, Allah'ı unutmuş, vahyin ikliminden uzaklaşıp kaybolmuş ümmetlerin başlarına gelenlerin bizim de başımıza gelmesini istemiyoruz.

Ümit ederiz ki vahiy gülistanından derleyip, sunduğumuz bu "güldestesi" de bizi o iklime götürsün. Kalplerimizde Allah ve Peygamber sevgisinden başka bir şey bırakmasın.

Yaz döneminden başlayıp kitabımızın basım aşamasına kadar devam eden bu uzun süreç içerisinde, eserin hazırlanmasında emeği geçen tüm idareci ve öğretmenlerimize teşekkür ve minnetlerimizi sunarız.

Allah (Celle Celâlühû) hepimizin niyetlerini samimi, amellerini salih, dualarını da kabul buyursun. (ÂMİN)

17.10.2016
YAYIN KURULU

A. İBADET

ABDEST

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : طَهَّرُوا هَذِهِ الْأَجْسَادَ طَهَّرَكُمُ اللَّهُ فَإِنَّهُ لَيْسَ مِنْ عَبْدٍ يَبِيتُ طَاهِرًا إِلَّا بَاتَ مَعَهُ فِي شِعَارِهِ مَلَكٌ لَا يَنْقَلِبُ سَاعَةً مِنَ اللَّيْلِ إِلَّا قَالَ : اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِعَبْدِكَ فَإِنَّهُ بَاتَ طَاهِرًا .

1.İbn Abbas (r.a.)'dan Rasûlullah (s.a.v.)'in şöyle buyurduğu rivayet edildi: "**Vücudunuzu temizleyin ki Allah da sizi günahlardan temizlesin. Zira abdestli olarak yatan bir kulun yanında onunla birlikte bir melek geceler. Gecenin bir saatinde (bir taraftan öbür tarafa) döndüğünde melek: "Allah'ım! Kulunu bağışla, çünkü o abdestli olarak yattı" diye dua eder. (5p)**

وعن عثمان رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: مَنْ تَوَضَّأَ فَأَحْسَنَ الْوُضُوءَ خَرَجَتْ خَطَايَاهُ مِنْ جَسَدِهِ حَتَّى تَخْرُجَ مِنْ تَحْتِ أَظْفَارِهِ .

2.Hz. Osman (r.a.) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v.) buyurdular ki: "**Kim güzelce abdest alırsa günahları vücudundan tırnak diplerine varıncaya kadar çıkar dökülür."** (2p)

NAMAZ

وعن المغيرة بن شعبة رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قال: **قَامَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حَتَّى تَوَرَّمَتْ قَدَمَاهُ . فَقِيلَ لَهُ: قَدْ غَفِرَ لَكَ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ؟ قَالَ: أَفَلَا أَكُونُ عَبْدًا شَكُورًا.**

3.Muğîra İbnu Şu'be (r.a.) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v.) ayakları şişinceye kadar geceleri kalkıp namaz kılardı. Kendisine: "Allah senin geçmiş ve gelecek günahlarını affetti (niye kendini bu kadar hırpalıyorsun?)" denildi. "(Allah'a) şükreden bir kul olmayayım mı?" cevabını verdi." (4p)

عن أبي هريرة رَضِيَ اللهُ عَنْهُ: **قال رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: إِنَّ أَوَّلَ مَا يُحَاسَبُ بِهِ الْعَبْدُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مِنْ عَمَلِهِ صَلَاتُهُ ، فَإِنْ صَلَحَتْ فَقَدْ أَفْلَحَ وَأَنْجَحَ ، وَإِنْ فَسَدَتْ فَقَدْ خَابَ وَخَسِرَ ، فَإِنْ انْتَقَصَ مِنْ فَرِيضَتِهِ شَيْءٌ قَالَ الرَّبُّ عَزَّ وَجَلَّ : اُنْظُرُوا هَلْ لِعَبْدِي مِنْ تَطَوُّعٍ فَيُكَمَّلُ مِنْهَا مَا انْتَقَصَ مِنْ فَرِيضَتِهِ ، ثُمَّ يَكُونُ سَائِرُ أَعْمَالِهِ عَلَى هَذَا.**

4.Ebû Hüreyre (r.a.) anlatıyor: Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "Kıyamet gününde kulun hesaba çekileceği ilk ameli namazıdır. Eğer

namazı düzgün olursa, kurtuluşa erer ve (imtihanı) başarır. Namazı düzgün olmazsa, kaybeder ve zararlı çıkar. Şayet farzlarından bir şey noksan çıkarsa, Azîz ve Celîl olan Rabbi: "Kulumun nâfile namazları var mı, bakınız?" der. Farzların eksiği nâfilelerle tamamlanır. Sonra diğer amellerinden de bu şekilde hesaba çekilir." (9p)

عن أبي سعيد الخضري رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: أَسْوَأُ النَّاسِ سَرِقَةً الَّذِي يَسْرِقُ صَلَاتَهُ. قَالُوا يَا رَسُولَ اللهِ وَكَيْفَ يَسْرِقُهَا؟ قَالَ: لَا يُتِمُّ رُكُوعَهَا وَلَا سُجُودَهَا وَلَا خُشُوعَهَا.

5.Ebû Saîdi'l-Hudrî (r.a.) 'den: Efendimiz: "Hırsızlıkta insanların en kötüsü namazdan çalan kimsedir" buyurmuştu: "Ey Allah'ın Rasûlü namazdan nasıl çalınır?" diye sorduklarında: "Namazda rükûyu, secdeleri ve huşûyu tam yapmaz." diye cevap verdi." (4p)

وعن معدان بن أبي طلحة اليعمرى رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: عَلَيْكَ بِكَثْرَةِ السُّجُودِ فَإِنَّكَ لَنْ تَسْجُدَ لِلَّهِ سَجْدَةً إِلَّا رَفَعَكَ اللهُ بِهَا دَرَجَةً وَحَطَّ عَنْكَ بِهَا خَطِيئَةٌ.

6.Ma'den İbnu Ebî Talha el-Ya'merî (r.a.) anlatıyor: Rasûlullah (s.a.v.) buyurdular ki: **"Çok namaz kılmaya çalış, çünkü sen Allah rızası için her secde ettiğinde Allah senin derecenı yükseltir ve günahını siler."** (3p)

وعن عثمان رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: مَا مِنْ أَمْرٍ مُسْلِمٍ تَحْضُرُهُ صَلَاةٌ مَكْتُوبَةٌ، فَيُحْسِنُ وُضُوءَهَا وَخُشُوعَهَا وَرُكُوعَهَا، إِلَّا كَانَتْ كَفَّارَةً لِمَا قَبْلَهَا مِنَ الذُّنُوبِ، مَا لَمْ تُؤْتِ كَبِيرَةً. وَذَلِكَ الدَّهْرُ كُلُّهُ.

7.Osman b. Affan (r.a.) rivayet etmiştir: Rasûlullah (s.a.v.) buyurdular ki: "Bir adam, farz namazları kılar, abdestini, rükûnu ve huşûunu eksiksiz yerine getirirse bu, büyük günahları işlememesi şartıyla, geçmiş günahlarına kefâret olur. Bu hüküm her zaman geçerlidir." (5p)

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا قَالَتْ: مَا صَلَّى رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ صَلَاةً لَوْ قَتَبَهَا الْأَخْرُ مَرَّتَيْنِ حَتَّى قَبَضَهُ اللهُ.

8.Hz. Âişe (r.a.) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v.) ölünceye kadar, hiçbir namazı üst üste iki kere son vaktinde kılmış değildir." (2p)

عن بلال رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عن النبي صلى الله عليه وسلم قال :
عَلَيْكُمْ بِقِيَامِ اللَّيْلِ . فَإِنَّهُ دَأْبُ الصَّالِحِينَ قَبْلَكُمْ .
وَقُرْبَةٌ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى ، وَمِنْهَاةٌ عَنِ الْإِثْمِ ، وَتَكْفِيرٌ
لِلْسَيِّئَاتِ ، وَمَطْرَدَةٌ لِلدَّاءِ عَنِ الْجَسَدِ .

9.Hz. Bilâl (r.a.) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v.) buyurdular ki: "Gece namazına (teheccüde) devam etmelisiniz. Çünkü bu sizden evvelki salih zatların âdetidir. Allah (c.c.)'a yaklaşımaya vesiledir, günahlardan uzaklaşmaya vasıtaadır, kötülükler için kefarettir, vücuttan hastalıkları uzaklaştırmaya da aracıdır." (4p)

عَنْ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ : أَتَى رَجُلٌ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ : يَا رَسُولَ اللَّهِ حَدِّثْنِي بِحَدِيثٍ وَاجْعَلْهُ مُوجِزًا . فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : صَلِّ صَلَاةَ مُودِعٍ فَإِنَّكَ إِنْ كُنْتَ لَا تَرَاهُ فَإِنَّهُ يَرَاكَ . وَإِيَّاسَ مِمَّا فِي أَيْدِي النَّاسِ تَكُنْ غَنِيًّا . وَإِيَّاكَ وَمَا يُعْتَدَرُ مِنْهُ .

10.İbn Ömer (r.a.)'den şöyle rivayet olundu: Bir adam Rasûlullah (s.a.v.)'a gelerek: "Ya Resulallah! Bana kısa ve özlü bir söz söyle" dedi. Resul-i Ekrem de: "Her namazı, sanki hayatında son namazmış gibi kıl. Sen Allah'ı görmüyorsan da O seni görüyor. İnsanların elinde olan dünyalık şeylerden ümidini

kes, böylelikle gönlün zengin olur, birde pişman olup, özür dileyeceğin bir suç işleme" buyurdu. (8p)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ وَعَنْ أَبِي سَعِيدٍ، رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: إِذَا أَيْقَظَ الرَّجُلُ أَهْلَهُ مِنَ اللَّيْلِ فَصَلَّيَا أَوْ صَلَّى رَكَعَتَيْنِ جَمِيعًا، كُتِبَا فِي الذَّاكِرِينَ وَالذَّاكِرَاتِ .

11.Ebu Hüreyre ve Ebu Said el-Hudrî (r.a.)’den aktarıldığına göre Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdular: “Bir kimse geceleyin ailesini uyandırır da beraberce veya herbiri kendi başına iki rekat namaz kılarılarsa Allah’ı çok anan erkekler ve Allah’ı çok anan kadınlar arasına yazılırlar.” (3p)

عن ثوبان رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ :
: اسْتَقِيمُوا وَلَنْ تُحْصُوا، وَعَلِمُوا أَنَّ خَيْرَ أَعْمَالِكُمُ
الصَّلَاةُ، وَلَا يُحَافِظُ عَلَى الْوُضُوءِ إِلَّا الْمُؤْمِنُ .

12.Sevban (r.a) anlatıyor; Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "İstikamet üzere olun. (Bunun sevabını) siz sayamazsınız. Şunu bilin ki, en hayırlı ameliniz namazdır. Abdestli olmaya ancak mü'min riayet eder." (3p)

عن الحكم بن ميناء أخبرني بن عباس وابن عمر أنهما سمعا
النبي صلى الله عليه وسلم يقول على أعواده: **لَيَنْتَهَيْنَ أَقْوَامٌ
عَنْ وَدْعِهِمُ الْجُمُعَاتِ أَوْ لَيَخْتِمَنَّ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ
ثُمَّ لَيَكُونَنَّ مِنَ الْغَافِلِينَ.**

13. Abdullah ibni Abbas ve Abdullah ibni Ömer (r.a.)
Rasûlullah (s.a.v.)'i minberi üzerinde şöyle buyururken
işitmişlerdir: **"Ya bir takım insanlar Cuma
namazlarını terk etmekten vazgeçerler ya da Allah,
onların kalplerine mutlaka mühür vurur da sonra
gafillerden olurlar."** (3p)

ORUÇ

وعن سهل بن سعد رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: **إِنَّ فِي الْجَنَّةِ بَابًا يُقَالُ لَهُ الرَّيَّانُ لَا
يَدْخُلُهُ إِلَّا الصَّائِمُونَ. فَإِذَا دَخَلُوا أُغْلِقَ فَلَا يَدْخُلُ
مِنْهُ أَحَدٌ.**

14. Sehl İbnu Sa'd (r.a.) anlatıyor: Rasûlullah (s.a.v.)
buyurdular ki: **"Cennette Rayyân denilen bir kapı
vardır. Oradan sadece oruçlular girer. Oruçlular
girdiler mi artık kapanır, kimse oradan giremez."**
(3p)

عن أيوب رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: مَنْ صَامَ رَمَضَانَ، وَأَتْبَعَهُ بِسِتِّ مِنْ شَوَالٍ كَانَ كَصِيَامِ الدَّهْرِ.

15.Eyub (r.a.) anlatıyor: Rasûlullah (s.a.v.) buyurdular ki: "**Kim Ramazan orucunu tutar ve ona Şevval ayından altı gün ilave ederse, bütün seneyi oruç tutmuş gibi olur.**" (2p)

عَنْ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: رَبُّ صَائِمٍ حَظُّهُ مِنْ صِيَامِهِ الْجُوعُ وَالْعَطَشُ. وَرَبُّ قَائِمٍ حَظُّهُ مِنْ قِيَامِهِ السَّهْرُ.

16.İbn Ömer (r.a.) Rasûl-i Ekrem (s.a.v.)'in şöyle buyurduğunu rivayet etti: "**Nice oruç tutan vardır ki, orucundan nasibi açlık ve susuzludur. Ve nice gece ibadet eden vardır ki, bu ibadetinden nasibi uykusuzludur.**" (2p)

وَعَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ عَمْرٍو بْنِ الْعَاصِ، رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: صَوْمُ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ مِنْ كُلِّ شَهْرٍ صَوْمُ الدَّهْرِ كُلِّهِ .

17.Abdullah ibni Amr ibni'l-Âs (r.a.)'dan bize bildirildiğine göre Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

“Her aydan üç gün oruç tutmak bütün seneyi oruçla geçirmek demektir.” (1p)

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: إِذَا دَخَلَ رَمَضَانُ فَتُحْتَفَتُ أَبْوَابُ الْجَنَّةِ، وَغُلِّقَتْ أَبْوَابُ النَّارِ، وَسُلْسِلَتِ الشَّيَاطِينُ.

18.Ebû Hüreyre (r.a.)’den; Rasûlullah (s.a.v.) buyurdular ki: **"Ramazan ayı girdiğinde cennetin kapıları açılır, cehennemin kapıları kapanır ve şeytanlar da zincire vurulur."** (2p)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: مَنْ صَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ.

19.Hz. Ebû Hüreyre (r.a.) anlatıyor; Rasûlullah (s.a.v.) buyurdular ki: **Kim iman ederek ve mükâfatını sadece Allah’tan bekleyerek Ramazan orucunu tutarsa geçmiş günahları bağışlanır."** (2p)

İBADET- NAFİLE İBADET

وعن ابي هريرة رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قال: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: يَقُولُ اللهُ تَعَالَى: يَا ابْنَ آدَمَ، تَفَرَّغْ لِعِبَادَتِي أَمَلًا صَدْرَكَ غِنَى وَأَسَدَّ فِقْرَكَ. وَإِنْ لَا تَفْعَلْ مَلَأْتُ يَدَيْكَ شُغْلًا وَلَمْ أُسَدِّ فِقْرَكَ.

20.Hz. Ebu Hüreyre (r.a.) anlatıyor: Rasûlullah (s.a.v.) buyurdu ki: "Allah Teala hazretleri şöyle buyurdular: "Ey Ademoğlu! Kendini ibadetime ver, gönlünü kanaatle doldurayım, tatminsizliğini engelleyeyim. Böyle yapmazsan ellerini meşguliyetle doldururum, aç gözlülüğünü de engellemem (asla tatmin olmayıp bocalayıp durursun)." (4p)

وَعَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: ثَلَاثَةٌ أَحْلَفُ عَلَيْهِنَّ: لَا يَجْعَلُ اللهُ مِنْ لَهْ سَهْمٌ فِي الْإِسْلَامِ كَمَنْ لَا سَهْمَ لَهُ. وَأَسْهَمُ الْإِسْلَامِ ثَلَاثَةٌ: الصَّلَاةُ وَالصَّوْمُ وَالزَّكَاةُ. وَلَا يَتَوَلَّى اللهُ عَبْدًا فِي الدُّنْيَا فَيُؤَلِّيَهُ غَيْرَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ. وَلَا يُحِبُّ رَجُلٌ قَوْمًا إِلَّا جَعَلَهُ اللهُ مَعَهُمْ.

21.Hz. Âişe (r.a.â)'den rivayet olunan bir hadiste Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: "Üç şey var ki gerçek olduğuna yemin ederim. Allah, İslâm'dan nasibini alan kimseyi, İslâm'dan

nasibini almayan (onu yaşamayan) gafiller gibi kılmaz. İslâmdan nasiplenmek üçtür: Namaz, oruç ve zekât. Allah, dünyada emir ve yasaklarına bağlı kalan sâlih kulunu ahirette başkasına bırakmaz (Yani onu mutlaka affeder, cennetine koyar). Kişi kimleri severse, Allah onu (ahirette) sevdikleriyle beraber kılar.” (7p)

ZİKİR

وعن أبي هريرة رَضِيَ اللهُ عَنْهُ، عن رسولِ الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قال: مَنْ قَعَدَ مَقْعَدًا لَمْ يَذْكُرِ اللهُ فِيهِ، كَانَتْ عَلَيْهِ مِنَ اللهِ تِرَةٌ، وَمَنْ اضْطَجَعَ مَضْجَعًا لَا يَذْكُرُ اللهُ تَعَالَى فِيهِ، كَانَتْ عَلَيْهِ مِنَ اللهِ تِرَةٌ

22.Ebu Hüreyre (r.a.)’den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: “**Kim bir yerde oturur, Allah’ı zikretmeden kalkarsa Allah’a karşı eksik bir iş yapmış olur. Yine bir kimse yatağa yatar da orada Allah’ı zikretmezse yine Allah’a karşı eksik bir iş yapmış olur.**” (5p)

عن أبي هريرة وأبي سعيد رضي الله عنهما عن النبي صلى الله عليه وسلم قال: مَا مِنْ قَوْمٍ يَذْكُرُونَ اللَّهَ إِلَّا حَفَّتْ بِهِمُ الْمَلَائِكَةُ، وَعَشِيَّتَهُمُ الرَّحْمَةُ، وَنَزَلَتْ عَلَيْهِمُ السَّكِينَةُ، وَذَكَرَهُمُ اللَّهُ فِيمَنْ عِنْدَهُ.

23.Hz. Ebû Hureyre ve Ebû Saîd (r.a.)'den rivayete göre Rasûlullah (s.a.v.) buyurdular ki: "Allah (c.c.)'ı zikreden hiçbir topluluk yoktur ki, çevrelerinde melekler dolaşmasın, İlahî rahmet onları kuşatmasın, üzerlerine huzur inmesin ve Allah (c.c.) onları katında anmasın." (4p)

وَعَنْ أَبِي ذَرِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ: أَنَّ أَنَسًا قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ! ذَهَبَ أَهْلُ الدُّثُورِ بِالْأُجُورِ. يُصَلُّونَ كَمَا نُصَلِّي، وَيَصُومُونَ كَمَا نَصُومُ، وَيَتَصَدَّقُونَ بِفُضُولِ أَمْوَالِهِمْ. قَالَ: أَوْ لَيْسَ قَدْ جَعَلَ اللَّهُ لَكُمْ مَا تَصَدَّقُونَ بِهِ؟ إِنَّ بِكُلِّ تَسْبِيحَةٍ صَدَقَةٌ، وَبِكُلِّ تَكْبِيرَةٍ صَدَقَةٌ، وَبِكُلِّ تَحْمِيدَةٍ صَدَقَةٌ، وَبِكُلِّ تَهْلِيلَةٍ صَدَقَةٌ، وَأَمْرٌ بِالْمَعْرُوفِ صَدَقَةٌ، وَنَهْيٌ عَنِ الْمُنْكَرِ صَدَقَةٌ.

24.Ebu Zer (r.a.)'in rivayetinde: **Ashab'dan bazıları şöyle dediler: "Ya Resulallah! Zenginler sevapları alıp götürdüler. Onlar da bizim gibi**

namaz kılıp sevap kazanıyorlar, bizim gibi oruç tutuyor, ayrıca mallarının artan kısmından bol bol sadaka dağıtıyorlar, biz ise bunu yapamıyoruz.” Nebi (s a.v.): “Yaptığınız zaman Allah’ın sizin için sadaka sayacağı şey mi yok? Allah’ı her tesbih (sübhanallah), tehlil (Lâ ilahe illallah), tekbir (Allâh-ü ekber), tahmid (elhamdülillah) etmeniz, iyiliği emredip, kötülükten uzaklaştırmanız birer sadakadır.” buyurdu. (11p)

وَعَنْ جَابِرِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّهُ سَمِعَ النَّبِيَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: إِذَا دَخَلَ الرَّجُلُ بَيْتَهُ فَذَكَرَ اللَّهَ عِنْدَ دُخُولِهِ وَعِنْدَ طَعَامِهِ قَالَ: الشَّيْطَانُ لَا مَبِيتَ لَكُمْ وَلَا عَشَاءَ. وَإِذَا دَخَلَ فَلَمْ يَذْكُرِ اللَّهَ عِنْدَ دُخُولِهِ قَالَ الشَّيْطَانُ: أَدْرَكْتُمُ الْمَبِيتَ. وَإِذَا لَمْ يَذْكُرِ اللَّهَ عِنْدَ طَعَامِهِ قَالَ الشَّيْطَانُ: أَدْرَكْتُمُ الْمَبِيتَ وَالْعَشَاءَ.

25.Cabir (r.a.)’den Peygamber (s.a.v.)’in şöyle buyurduğunu duyduğu rivayet edildi: “Bir adam evine girerken ve yemeğine başlarken Allah’ın adını anarsa, şeytan arkadaşlarına: Geceleyecek bir sığınağınız ve yiyecek bir şeyiniz yoktur.” der. Ama evine girerken Allah’ın adını anmazsa şeytan dostlarına: “Geceleyecek bir sığınağa kavuştunuz” der. Yemeğine başlarken de Allah’ın adını anmazsa şeytan dostlarına: Hem geceleyecek bir

sığınağa kavuştunuz, hem de akşam yemeğine!
der.” (8p)

KANAAT-ŞÜKÜR

عن سنان بن أبي شيبَةَ الأسلمي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قال: قال
رسولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: **الطَّاعِمُ الشَّاكِرُ لَهُ**
مِثْلُ أَجْرِ الصَّائِمِ الصَّابِرِ.

26.Sinan bin Ebî Şeybe el Eslemî (r.a.) anlatıyor.
"Rasûlullah (s.a.v.) buyurdu ki: **"Yiyip Allah'a
şükredene, oruç tutup (açlığa) tahammül eden
sevabı gibi sevap verilir."** (1p)

وعن عبدِ اللهِ بن عمرو بن رَضِيَ اللهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى
اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: **قَدْ أَفْلَحَ مَنْ أَسْلَمَ، وَكَانَ رِزْقُهُ**
كَفَافًا، وَقَنَّعَهُ اللهُ بِمَا آتَاهُ.

27.Abdullah ibni Amr ibni As (r.a.)'den rivayet
edildiğine göre Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:
**"Kendisine yeteri kadar rızık verilerek ve Allah'ın
kendisine verdiği nimete kanaat eden müslüman
kimse gerçek mutluluğa ermiştir."** (2p)

عن أبي الدرداء رضي الله عنه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : يَا أَيُّهَا النَّاسُ هَلُمُّوا إِلَى رَبِّكُمْ . فَإِنَّ مَا قَلَّ وَكَفَى ، خَيْرٌ مِمَّا كَثُرَ وَأَلْهَى

28.Ebu'd- Derdâ (r.a.) anlatıyor: Rasûlullah(s.a.v.) buyurdular ki: "**Ey insanlar! Rabbinize gelin. Bilin ki az ve yeterli olan, çok ve oyalayıcı olandan daha hayırlıdır!**" (2p)

KUR'AN OKUMANIN FAZİLETİ

وَعَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ : مَنْ تَعَلَّمَ كِتَابَ اللَّهِ تَعَالَى ثُمَّ اتَّبَعَ مَا فِيهِ هَدَاهُ اللَّهُ تَعَالَى مِنَ الضَّلَالَةِ فِي الدُّنْيَا وَوَقَاهُ سُوءَ الْحِسَابِ فِي الْآخِرَةِ .

29.İbnu Abbâs (r.a.)'dan rivayet edildiğine göre şöyle buyurmuştur: "**Kim Allah'ın Kitabını öğrenir ve sonra da onda bulunanlara uyarsa, Allah onu, dünyada dalâletten çıkarıp doğru yola sevk eder, âhirette de şiddetli hesaptan korur.**" (4p)

وَعَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَجُلٌ: يَا رَسُولَ اللَّهِ أَيُّ الْأَعْمَالِ أَحَبُّ إِلَيَّ اللَّهُ تَعَالَى؟ قَالَ: أَلْحَالُ الْمُرْتَجِلِ. قَالَ: وَمَا أَلْحَالُ الْمُرْتَجِلِ؟ قَالَ: الَّذِي يَضْرِبُ مِنْ أَوَّلِ الْقُرْآنِ إِلَى آخِرِهِ. كُلَّمَا حَلَّ ارْتَحَلَ

30.İbnu Abbâs (r.a.) anlatıyor: "Bir adam: "Ey Allah'ın Rasûlullâh, Allah'a hangi amel daha sevimidir?" diye sordu. Rasûlullah (s.a.v.): "Yolculuğu bitirince tekrar yola başlayan" cevabını verdi. "Yolculuğu bitirip tekrar başlamak nedir?" diye sorunca: "Kur'ân'ı başından sonuna okur, bitirdikçe yeniden başlar" cevabını verdi." (6p)

وعن عائشة رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ: قَالَ: رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: أَلْمَاهِرُ بِالْقُرْآنِ مَعَ السَّفَرَةِ الْكِرَامِ الْبَرَرَةِ. وَالَّذِي يَقْرَأُ الْقُرْآنَ وَيَتَتَعْتَعُ فِيهِ وَهُوَ عَلَيْهِ شَاقٌّ لَهُ أَجْرَانِ.

31.Hz. Aişe (r.a.) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: "Kur'ân'da mâhir olan (hıfzını ve okuyuşunu güzel yapan), Sefera denilen kerîm ve itaatkâr meleklerle berâber olacaktır. Kur'ân'ı kekeleyerek zorlukla okuyana da iki sevap vardır." (4p)

وعن أبي هريرة رَضِيَ اللهُ عَنْهُ. أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: مَا اجْتَمَعَ قَوْمٌ فِي بَيْتٍ مِنْ بُيُوتِ اللهِ تَعَالَى يَتْلُونَ كِتَابَ اللهِ وَيَتَدَارَسُونَهُ بَيْنَهُمْ إِلَّا نَزَلَتْ عَلَيْهِمُ السَّكِينَةُ، وَعَشِيَتْهُمْ الرَّحْمَةُ، وَحَفَّتْهُمْ الْمَلَائِكَةُ، وَذَكَرَهُمُ اللهُ فِيمَنْ عِنْدَهُ

32.Ebû Hüreyre (r.a.) anlatıyor: Rasûlullah (s.a.v.) buyurdular ki: **"Bir grup, Kitâbullah'ı okuyup ondan ders almak üzere Allah'ın evlerinden birinde bir araya gelecek olsalar, mutlaka üzerlerine rahatlık ve huzur iner ve onları Allah'ın rahmeti bürür. Melekler de kanatlarıyla sararlar. Allah, onları, yanında bulunan meleklerle anar"** (6p)

عن البراء رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عن النبي صلى الله عليه وسلم قال:
زَيِّنُوا أَصْوَاتَكُمْ بِالْقُرْآنِ. فَإِنَّ الصَّوْتِ الْحَسَنَ يَزِيدُ
بِالْقُرْآنِ حُسْنًا.

33.Hz. Berâ bin Âzib (r.a.) anlatıyor: Rasûlullah (s.a.v.) buyurdular ki: **Seslerinizi Kur'an ile süsleyiniz. Çünkü güzel ses Kur'an'ın ilahî güzelliğini artırır.** (2p)

SALAVAT

عن عليّ رضي الله عنه قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: **الْبَخِيلُ مَنْ ذُكِرَتْ عِنْدَهُ فَلَمْ يُصَلِّ عَلَيَّ .**

34.Hz. Ali (r.a.)'den "Rasûlullah (s.a.v.) buyurdular ki: "Gerçek cimri, yanında anıldığım halde bana salâvat okumayıdır." (1p)

SALİH AMEL

وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: **إِنَّ فِي الْجَنَّةِ غُرْفَةً يُرَى ظَاهِرُهَا مِنْ بَاطِنِهَا وَبَاطِنُهَا مِنْ ظَاهِرِهَا فَقَالَ أَبُو مَالِكٍ الْأَشْعَرِيُّ: لِمَنْ هِيَ يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ قَالَ: لِمَنْ أَطَابَ الْكَلَامَ وَأَطْعَمَ الطَّعَامَ وَبَاتَ قَائِمًا وَالنَّاسُ نِيَامًا.**

35.Abdullah b. Ömer (r.a.)'den Rasûlullah (s.a.v.)'ın şöyle buyurduğu rivayet edildi: "**Şüphesiz cennette bir köşk vardır, içi dışından, dışı da içinden görünür**" deyince, Ebu Malik el-Eşari:"O köşk kimin içindir? Ya Resulallah!" dedi. Rasûlullah (s.a.v.) da: "Tatlı dilli olan, yemek yediren, insanlar uyurken teheccüd namazı kılan içindir" buyurdu. (6p)

TEVBE- GÜNAHLARA KEFARET

عَنِ الْأَعْرَابِيِّ بْنِ يَسَارٍ الْمُزَنِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : يَا أَيُّهَا النَّاسُ تَوَبُوا إِلَى اللَّهِ وَاسْتَغْفِرُوا فَإِنِّي أَتُوبُ فِي الْيَوْمِ مِائَةَ مَرَّةٍ .

36.Eğâr ibn Yesâr el Müzenî (r.a.)’den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuşlardır: **“Ey insanlar Allah’a tevbe ederek, O’ndan affedilmenizi isteyiniz, çünkü ben Ona günde yüz kere tevbe ederim.”** (2p)

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : أَفْرَحُ بِتَوْبَةِ عَبْدِهِ مِنْ أَحَدِكُمْ سَقَطَ عَلَيَّ بَعِيرُهُ وَقَدْ أَضَلَّهُ فِي أَرْضٍ فَلَاؤُ .

37.Rasûlullah (s.a.v.)’in hizmetçisi olan Ebû Hamza Enes ibn Mâlik el Ensârî (r.a.)’den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdular: **“Kulunun tevbe etmesinden dolayı Allah’ın duyduğu memnuniyet sizden birinin ıssız çölde kaybettiği devesini bulduğu zamanki sevincinden daha çoktur.”** (2p)

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: إِذَا كَثُرَتْ ذُنُوبُ الْعَبْدِ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ مَا يُكْفِرُهَا ابْتَلَاهُ اللَّهُ بِالْحُزْنِ لِيُكْفِرَهَا عَنْهُ.

38.Hz. Aişe (r.a.)'nin rivayet ettiğine göre Allah'ın Resulü (s.a.v.)şöyle buyurdu: "Kulun günahları çoğalıp, affedilmesine bir sebep de olmayınca, Allah kulun günahlarına kefarete olsun diye onu üzecek sıkıntılara uğratar." (2p)

وَعَنْ أَبِي الدَّرْدَاءِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَوْصِنِي قَالَ: إِذَا عَمِلْتَ سَيِّئَةً فَاتَّبِعْهَا حَسَنَةً تَمْحُهَا. قَالَ: قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَمِنَ الْحَسَنَاتِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ؟ قَالَ: هِيَ أَفْضَلُ الْحَسَنَاتِ.

39.Ebu'd-Derda (r.a.) şöyle rivayet ediyor: Hz. Peygamber'e: "Ya Rasûlullah! Bana nasihat et" dedim: "Bir kötülük yapıp günah işleyince hemen peşinden güzel, faydalı işler yap ki günahını affettiresin" buyurdu: "Ya Resulallah! "La ilâhe illâllah" güzel amellerdensayılır mı?" dedim: "O, güzel amellerin en üstünüdür" buyurdu. (4p)

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: إِنَّ الْعَبْدَ إِذَا أَخْطَأَ خَطِيئَةً يُنَكَّتْ فِي قَلْبِهِ

نُكْتَةُ فَإِنْ هُوَ نَزَعَ وَاسْتَعْفَرَ وَتَابَ صَقُلْتُ فَإِنْ عَادَ
زِيدَ فِيهَا حَتَّى تَعْلُوَ قَلْبُهُ.

40.Ebu Hureyre (ra.)'den rivayet edilen hadiste Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: "Kul bir hata işleyince kalbine siyah bir nokta düşer. Günah işlemekten vazgeçer, tevbe ve istiğfar ederse kalbi temizlenir. Günah işlemekte devam ederse nokta çoğalır, nihayet kalbini tamamen kaplar. (4p)

عن ابن عمر رضي الله عنهما عن النبي صلى الله عليه وسلم
قال: مَا تَرَكَ عَبْدٌ لِلَّهِ أَمْرًا لَا يَتْرُكُهُ إِلَّا لِلَّهِ إِلَّا عَوَّضَهُ
اللَّهُ مِنْهُ مَا هُوَ خَيْرٌ لَهُ فِي دِينِهِ وَدُنْيَاهُ

41.Hz. İbnu Ömer (r.a.) anlatıyor; Rasûlullah (s.a.v.) buyurdular ki: "Kul, terk ettiğini sadece Allah (c.c.) için terk ederse, Allah (c.c.) bunun karşılığı olarak dini ve dünyası için ondan daha iyisini o kula nasip eder." (3p)

SADAKA

وعن عدی بن حاتم رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى
الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: مَا مِنْكُمْ مِنْ أَحَدٍ سَيُكَلِّمُهُ رَبُّهُ،
وَلَيْسَ بَيْنَهُ وَبَيْنَهُ تَرْجُمَانٌ. فَيَنْظُرُ أَيَمَنَ مِنْهُ فَيَرَى
إِلَّا قَدَمًا. وَيَنْظُرُ أَشَامَ مِنْهُ فَيَرَى إِلَّا قَدَمًا. وَيَنْظُرُ بَيْنَ

يَدِيهِ فَيَرَى إِلَّا النَّارَ تِلْقَاءَ وَجْهِهِ: فَاتَّقُوا النَّارَ وَلَوْ
بِشِقِّ تَمْرَةٍ، فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَبِكَلِمَةٍ طَيِّبَةٍ.

42.Adiy İbnu Hâtim (r.a.) anlatıyor; Rasûlullah (s.a.v.) buyurdular ki: "**Rabbiniz, her birinizle aranızda bir tercüman olmaksızın, doğrudan doğruya konuşacaktır. Kişi o zaman sağına bakar, hayatta iken gönderdiği (hayır) amellerden başka bir şey göremez. Soluna bakar, orada da hayatta iken işlediği (kötü) amellerden başka bir şey göremez. Önüne bakar. Karşısında cehennemden başka bir şey göremez. Öyleyse yarım hurma ile de olsa kendinizi ateşten koruyun. Bunu da bulamazsanız kendinizi güzel bir sözle koruyun**" (7p)

عَنْ أَبِي ذَرٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
قَالَ: يُصْبِحُ عَلَى كُلِّ سَلَامٍ مِنْ أَحَدِكُمْ صَدَقَةٌ فَكُلُّ
تَسْبِيحَةٍ صَدَقَةٌ وَكُلُّ تَحْمِيدَةٍ صَدَقَةٌ وَكُلُّ تَهْلِيلَةٍ
صَدَقَةٌ وَكُلُّ تَكْبِيرَةٍ صَدَقَةٌ وَأَمْرٌ بِالْمَعْرُوفِ صَدَقَةٌ
وَنَهْيٌ عَنِ الْمُنْكَرِ صَدَقَةٌ وَيُجْزَى مِنْ ذَلِكَ رَكْعَتَانِ
يُرَكْعُهُمَا مِنَ الضُّحَى .

43.Ebû Zerr (r.a.)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "**Her birinizin her**

bir eklemi için bir sadaka gerekir. Öyle ise her sübhanallah demek bir sadakadır. Her elhamdülillah demek bir sadakadır. Her lâ ilâhe illallah demek sadakadır, her Allahuekber demek sadakadır, iyiliği tavsiye etmek sadakadır, kötülükten sakındırmak sadakadır, bir kimsenin kuşluk vakti kılacağı iki rekât kuşluk namazı da bunların yerine geçer.” (7p)

عن أبي هريرة رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: مَنْ تَصَدَّقَ بِعَدْلِ تَمْرَةٍ مِنْ كَسْبٍ طَيِّبٍ، وَلَا يَقْبَلُ اللهُ إِلَّا الطَّيِّبَ، فَإِنَّ اللهَ يَقْبَلُهَا بِيَمِينِهِ، ثُمَّ يُرَبِّبُهَا لِصَاحِبِهَا كَمَا يُرَبِّي أَحَدَكُمْ فَلَوْهُ حَتَّى تَكُونَ مِثْلَ الْجَبَلِ.

44.Ebu Hüreyre (r.a.)’den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: “**Bir kimse helal kazancından bir hurma kadar sadaka verirse - ki Allah helalden başkasını kabul etmez- Allah o sadakayı kabul eder. Sonra onu sizden birinizin tayını (at yavrusunu)büyüttüğü gibi özenle sadaka sahibi için büyütür hatta öyleki onun sevabı dağ gibi kocaman olur.**” (5p)

DUA

وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: **إِتَّقِي دَعْوَةَ الْمَظْلُومِ. فَإِنَّهُ لَيْسَ بَيْنَهَا وَبَيْنَ اللَّهِ حِجَابٌ**

45.İbn Abbas (r.a.) Rasûlullah (s.a.v.)'ın şöyle dediğini rivayet etti: **“Mazlumun duasından kork. Çünkü onun duası ile Allah arasında hiçbir perde yoktur.”**
(2p)

وعن أبي هريرة رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: **أَقْرَبُ مَا يَكُونُ الْعَبْدُ مِنْ رَبِّهِ وَهُوَ سَاجِدٌ، فَأَكْثِرُوا الدُّعَاءَ .**

46.Ebû Hüreyre (r.a.) anlatıyor: “Rasûlullah (s.a.v.) buyurdular ki: **“Kul Rabbine en ziyade secdede iken yakın olur, öyle ise (secdede) duayı çok yapın.”**
(2p)

وعن ابن عمر رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: **مَنْ فُتِحَ لَهُ بَابُ الدُّعَاءِ فُتِحَتْ لَهُ أَبْوَابُ الرَّحْمَةِ، وَمَا سُئِلَ اللَّهُ تَعَالَى شَيْئًا أَحَبَّ إِلَيْهِ مِنْ أَنْ**

يُسْأَلُ الْعَافِيَةَ، وَإِنَّ الدُّعَاءَ يَنْفَعُ مِمَّا نَزَلَ، وَمِمَّا لَمْ
يَنْزَلْ، وَلَا يَرُدُّ الْقَضَاءَ إِلَّا الدُّعَاءُ فَعَلَيْكُمْ بِالدُّعَاءِ.

47.İbnu Ömer (r.a.) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v.) buyurdular ki: "Kime dua kapısı açılmış ise ona rahmet kapıları açılmış demektir. Allah'tan istenen (dünyevî şeylerden) Allah'ın en çok sevdiği afiyettir. Dua, inen ve henüz inmeyen her çeşit (musibet) için fayda verir. Kazayı sadece dua geri çevirir. Öyle ise dua ediniz." (6p)

وعن الخدرى رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: قُلْ إِذَا أَصْبَحْتَ وَإِذَا أَمْسَيْتَ: اَللّٰهُمَّ اِنِّي
اَعُوذُ بِكَ مِنَ الْهَمِّ وَالْحَزَنِ، وَاَعُوذُ بِكَ مِنَ الْعَجْزِ
وَالْكَسَلِ، وَاَعُوذُ بِكَ مِنَ الْجُبْنِ وَالْبُخْلِ، وَاَعُوذُ
بِكَ مِنْ غَلَبَةِ الدِّينِ، وَقَهْرِ الرِّجَالِ.

48.El-Hudrî (r.a.) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v.) buyurdular ki: "Akşama ulaştın mı sabaha erdin mi şu duayı oku: "Allah'ım üzüntüden ve kederden sana sığınırım. Acizlikten ve tembellikten sana sığınırım. Korkaklıktan ve cimrilikten sana sığınırım. Borcun batırmasından ve insanların kahrından sana sığınırım." (6p)

وَعَنْ أَبِي أُمَامَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: دَعَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِدُعَاءٍ كَثِيرٍ، لَمْ نَحْفَظْ مِنْهُ شَيْئًا، قُلْنَا: يَا رَسُولَ اللَّهِ، دَعَوْتَ بِدُعَاءٍ كَثِيرٍ لَمْ نَحْفَظْ مِنْهُ شَيْئًا، فَقَالَ: أَلَا أَدُلُّكُمْ عَلَى مَا يَجْمَعُ ذَلِكَ كُلُّهُ؟ تَقُولُ: اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِ مَا سَأَلَكَ مِنْهُ نَبِيُّكَ مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا اسْتَعَاذَ مِنْهُ نَبِيُّكَ مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَنْتَ الْمُسْتَعَانُ، وَعَلَيْكَ الْبَلَاغُ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ.

49.Ebu Umame (r.a.) şöyle demiştir: **Rasûlullah (s.a.v.) pek çok dua okudu, fakat biz ondan hiçbir şey ezberleyemedik. Bunun üzerine, "Ya Rasulallah birçok dua okudun, biz onları ezberleyemedik" deyince Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: O duaların hepsini kapsayan bir duayı size öğreteyim mi? Öyleyse şöyle söyleyiniz: Allahım peygamberin senden istediği hayırları ben de isterim. Peygamberin Muhammed (s.a.v.)'in sana sığındığı şeylerden biz de sana sığınırız. Yardım ancak senden beklenir, insanı dünya ve ahirette istediğine kavuşturacak olan da sensin. Her türlü güç ve kuvvet ancak Allah'ın yardımıyla kazanılabilir. (12p)**

وَعَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: مَنْ قَالَ حِينَ يَسْمَعُ النِّدَاءَ: اللَّهُمَّ رَبِّ هَذِهِ الدَّعْوَةُ التَّامَّةُ وَالصَّلَاةُ الْقَائِمَةُ أَيْ مُحَمَّدًا الْوَسِيلَةَ وَالْفَضِيلَةَ وَابْعَثْهُ مَقَامًا مَحْمُودًا الَّذِي وَعَدْتَهُ. إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ. حَلَّتْ لَهُ شَفَاعَتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ.

50.Abdullah oğlu Cabir (r.a.)'den Rasûlullah (s.a.v.)'ın şöyle buyurduğu rivayet edildi: "Kim ezanı duyduğu anda, "Allah'ım! Ey bu mükemmel çağrının ve kılınacak olan namazın Rabbi! Muhammed'e ve sileyi ve üstün dereceyi ver. Ve onu kendisine söz verdiğin Makam-ı Mahmuda gönder, Allah'ım! Sen verdiğin sözü bozmazsın " derse, kıyamet gününde şefaati hak kazanır." (7p)

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يَقُولُ: اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عِلْمٍ لَا يَنْفَعُ، وَمِنْ قَلْبٍ لَا يَخْشَعُ، وَمِنْ نَفْسٍ لَا تَشْبَعُ، وَمِنْ دُعَاءٍ لَا يُسْمَعُ.

51.Ebu Hureyre (r.a.) Rasûlullah (s.a.v.)'ın şöyle buyurduğunu rivayet etti: "Allah'ım! Faydasız ilimden, korkmayan kalpten, doymayan nefisten ve kabul edilmeyen duadan sana sığınırım." (3p)

عن أبي هريرة رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: ثَلَاثٌ حَقٌّ عَلَى اللهِ أَنْ لَا يَرُدَّ لَهُمْ دَعْوَةً: الصَّائِمُ حَتَّى يُفْطَرَ وَالْمَظْلُومُ حَتَّى يَنْتَصِرَ وَالْمُسَافِرُ حَتَّى يَرْجِعَ.

52.Ebu Hureyre (r.a.)'den rivayet edilen bir hadiste Rasûlullah (s.a.v.) buyurur ki: "**Üç kimsenin duasını geri çevirmemesi Allah (c.c.) üzerine bir hakır. Oruçlunun iftar edinceye kadar yaptığı dua, zulme uğrayanın hakkını elde edinceye kadar yaptığı dua, seferden dönünceye kadar yolcunun duası.**" (4p)

عَنِ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا قَالَ: عَلَّمَنِي رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَلِمَاتٍ أَقُولُهُنَّ فِي الْوِثْرِ: اَللّٰهُمَّ اهْدِنِيْ فِيمَنْ هَدَيْتَ، وَعَافِنِيْ فِيمَنْ عَافَيْتَ، وَتَوَلَّنِيْ فِيمَنْ تَوَلَّيْتَ، وَبَارِكْ لِيْ فِيمَا أَعْطَيْتَ، وَفِنِيْ شَرًّا مَا قَضَيْتَ، فَإِنَّكَ تَقْضِيْ وَلَا يُقْضَى عَلَيْكَ، وَإِنَّهُ لَا يَدُلُّ مَنْ وَالَيْتَ، تَبَارَكْتَ رَبَّنَا وَتَعَالَيْتَ.

53.Hz. Hasan İbnu Ali İbnu Ebî Tâlib (radiyallâhu anhümâ) anlatıyor: "**Resûlullah (aleyhissalâtu vesselâm) bana vitirde okuduğum bir duâ öğretti. Şöyle ki: "Allahım! Beni hidayet verdiklerinden kıl, âfiyet verdiklerinden eyle, işlerini üzerine aldıklarının arasına koy. Verdiklerini bana**

mübârek kıl. Hükmettiğin şeylerin şerlerinden beni koru. Şüphesiz ki hükmü geçen sensin, sana karşı hüküm geçmez. Sen kimin müttefiki olduysan o kişi asla alçalmaz. Rabbimiz! Sen mübâreksin, yücesin." (9p)

وَعَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ:
اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنَ الْخَيْرِ كُلِّهِ مَا عَلِمْتُ مِنْهُ وَمَا لَمْ أَعْلَمْ.
وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الشَّرِّ كُلِّهِ مَا عَلِمْتُ مِنْهُ
وَمَا لَمْ أَعْلَمْ

54.Hz. Âişe (r.a.) anlatıyor; Rasûlullah (s.a.v.) ona şöyle öğretmişti: "Allah'ım! Bildiğim ve bilmediğim bütün hayırları senden isterim. Bildiğim ve bilmediğim bütün kötülüklerden de Sana sığınırım." (4p)

عن ابن عمر رضي الله عنهما عن النبي صلى الله عليه وسلم
كَانَ يَقُولُ: اللَّهُمَّ لَا تَكِلْنِي إِلَى نَفْسِي طَرْفَةَ عَيْنٍ وَ
لَا تَنْزِعْ مِنِّي صَالِحَ مَا أُعْطَيْتَنِي .

55.İbnu Ömer (r.a.)'den Rasûlullah (s.a.v.)'ın şöyle dediği rivayet olundu: "Allah'ım! Göz açıp kapatıncaya kadar da olsa beni nefsimle başbaşa bırakma. Bana verdiğin güzel nimetleri benden geri alma." (2p)

عَنْ ابْنِ مَسْعُودٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
كَانَ يَقُولُ: **اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْهُدَى وَالتُّقَى وَالْعَفَافَ
وَالْغِنَى.**

56.İbn Mes'ûd (r.a.)'den bildirildiğine göre Peygamber (s.a.v) şöyle dua ederdi: **“Allah’ım senden hidayet, takvâ, iffet ve gönül zenginliği isterim.”** (2p)

وعن ابن عمر رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ: **قَلَّمَا كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُومُ مِنْ مَجْلِسٍ حَتَّى يَدْعُو بِهَؤُلَاءِ الدَّعَوَاتِ: اللَّهُمَّ اقْسِمْ لَنَا مِنْ خَشْيَتِكَ مَا تَحُولُ بِهِ بَيْنَنَا وَبَيْنَ مَعْصِيَتِكَ، وَمِنْ طَاعَتِكَ مَا بِهِ عَلَيْنَا تَهَوُّنٌ مَا تُبَلِّغُنَا بِهِ جَنَّتِكَ، وَمِنَ الْيَقِينِ مَصَائِبَ الدُّنْيَا. اللَّهُمَّ مَتَّعْنَا بِأَسْمَاعِنَا، وَأَبْصَارِنَا، وَاجْعَلْهُ الْوَارِثَ مِنَّا، وَاجْعَلْ ثَأْرَنَا وَقُوَّتِنَا مَا أَحْيَيْتَنَا، عَلَى مَنْ ظَلَمْنَا، وَانصُرْنَا عَلَى مَنْ عَادَانَا، وَلَا تَجْعَلْ مُصِيبَتَنَا فِي دِينِنَا، وَلَا تَجْعَلِ الدُّنْيَا أَكْبَرَ هَمِّنَا، وَلَا تَمَبْلَغْ عَلِمْنَا، وَلَا تُسَلِّطْ عَلَيْنَا مَنْ لَا يَرْحَمُنَا.**

57.İbni Ömer (r.a.) şöyle demiştir: **Rasûlullah (s.a.v)’in şu duayı yapmadan önce bir meclisten kalktığı pek az olurdu: “Allahım sana karşı**

işlenecek günahlardan aramızda perde olacak korkundan, bizi cennete ulaştıracak kulluğundan ve dünya musibetlerine tahammülümüzü kolaylaştıracak güçlü bir iman nasib et. Allahım bizi yaşattıkça, kulaklarımız, gözlerimiz ve her türlü gücümüzden bizi faydalandır; ölümümüze kadar da onları devamlı kıl. Bize zulmedenlerden öcümüzü sen al. Düşmanlarımıza karşı bize yardım et. Bizi dinimizde musibete uğratma. Dünyayı en büyük gayemiz eyleme. Dünyalık bilgi ve yaşantılarla da sonumuzu getirme. Bize acımayanları üzerimize musallat etme.” (15p)

عن البراء رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عن النبي صلى الله عليه و سلم قال:
اللَّهُمَّ إِنِّي أَسَلْتُ نَفْسِي إِلَيْكَ وَفَوَّضْتُ أَمْرِي إِلَيْكَ
وَأَلْبَجَأْتُ ظَهْرِي إِلَيْكَ وَحَلَّيْتُ وَجْهِي إِلَيْكَ لَا مَلْجَأَ
وَلَا مَنجِي مِنْكَ إِلَّا إِلَيْكَ أَمَنْتُ بِرَسُولِكَ الَّذِي
أَرْسَلْتَ وَبِكِتَابِكَ الَّذِي أَنْزَلْتَ.

58.Berâ (r.a.) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v.) buyurdular ki: "Allah'ım! Kendimi Sana teslim ettim. İşlerimi Sana havale ettim. Sana dayandım. Sana yöneldim. Azabından yine ancak Sana sığınırım. Gönderdiğin Resulüne ve indirdiğin kitaba inandım. (7p)

عن أبي هريرة رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 كَانَ يَقُولُ: **اللَّهُمَّ أَنْفَعْنِي بِمَا عَلَّمْتَنِي وَ عَلَّمْنِي مَا
 يَنْفَعُنِي وَ زِدْنِي عِلْمًا الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى كُلِّ حَالٍ وَ
 أَعُوذُ بِكَ مِنْ حَالِ أَهْلِ النَّارِ.**

59.Ebu Hureyre (r.a.)'ten Rasûlullah (s.a.v.)'ın şöyle dediği rivayet olundu: **"Allah'ım! Bana öğrettiğin ilmi bana yararlı kıl. Bana yararlı olan şeyleri öğret. Bilgimi arttır. İçinde bulunduğum her hal ve durumda Allah'a hamd ederim. Cehennem ehlinin karşılaştığı hallerden sana sığınırım."** (4p)

B.AHLAK

GÜZEL AHLAK

وعن عبد الله بن عمرو بن العاص رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قال: لَمْ
يَكُنْ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَاجِشاً وَلَا
مُتَفَحِّشاً. وَكَانَ يَقُولُ: إِنَّ مِنْ خِيَارِكُمْ أَحْسَنُكُمْ
أَخْلَاقاً.

60.Abdullah ibni Amr ibni As (r.a.) şöyle demiştir:
Rasûlullah (s.a.v)'in söz ve hareketlerinde hiçbir
kötülük ve çirkinlik bulunmadığı gibi kötü ve
çirkin olan şeylere de asla yönelmez ve şöyle
buyururdu: “Sizin en hayırlı olanınız ahlakı en
güzel olanınızdır.” (3p)

وعن عائشة رَضِيَ اللهُ عَنْهَا، قالت: سمعتُ رسولَ الله صَلَّى اللهُ
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يقول: إِنَّ الْمُؤْمِنَ لَيُذْرِكُ بِحُسْنِ خُلُقِهِ
دَرَجَةَ الصَّائِمِ الْقَائِمِ.

61.Aişe (r.a.) Rasûlullah (s.a.v)'i şöyle buyururken
işittim dedi. “Bir kimse güzel ahlakı sayesinde gece
ibadet eden gündüz oruç tutan kimselerin
derecesine ulaşır.” (2p)

وَرُوِيَ عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: عَفُوا تَعَفَّ نِسَاؤُكُمْ وَبِرُّوا آبَاءَكُمْ تَبَرَّكُمْ أَبْنَاؤُكُمْ وَمَنْ اعْتَذَرَ إِلَيَّ أَخِيهِ الْمُسْلِمِ فَلَمْ يَقْبَلْ عُذْرَهُ لَمْ يَرِدْ عَلَيَّ الْحَوْضِ.

62.Aişe (r.a.)'den Resulullah (s.a.v.)'in şöyle buyurduğu rivayet edildi: "İffetli olunuz ki, kadınlarınız da iffetli olsun; ana babanıza iyilik ediniz ki, çocuklarınız da size iyilik etsin; kendisinden müslüman kardeşi özür dilediğinde kabul etmeyen benim Kevser havuzuma gelemez." (4p)

عن أبي أمامة رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: مَنْ تَرَكَ الْمِرَاءَ وَهُوَ مُبْطِلٌ بُنِيَ لَهُ بَيْتٌ فِي رَبَضِ الْجَنَّةِ، وَمَنْ تَرَكَهُ وَهُوَ مُحِقٌّ بُنِيَ لَهُ بَيْتٌ فِي وَسْطِهَا، وَمَنْ حَسَّنَ خُلُقَهُ بُنِيَ لَهُ فِي أَعْلَاهَا.

63.Ebû Ümame (r.a.)'den Rasûlullah (s.a.v.)'in şöyle buyurduğu rivayet olundu: "Bir kimse haksız iken münakaşayı terk ederse ona Cennetin kenarlarında bir köşk bina edilir. Bir kimse de, haklı olduğu halde münakaşayı terk ederse, onun için de Cennetin ortasında bir köşk bina edilir. Bir kimse ahlâkını güzelleştirirse onun için de Cennetin en yüksek yerinde bir köşk bina edilir." (4p)

وَعَنْ سَهْلِ بْنِ سَعْدِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ قَالَ: مَنْ يَضْمَنَ لِي مَا بَيْنَ لَحْيَيْهِ وَمَا بَيْنَ
رِجْلَيْهِ أَضْمَنَ لَهُ الْجَنَّةَ.

64.Sa'd oğlu Sehl (r.a.) Resulullah (s.a.v)'ın şöyle buyurduğunu rivayet etti: "**Kim bana diliyle kimseyi incitmemeye ve zinadan kaçınmaya kefil olursa, ben de onun cennete gireceğine kefil olurum.**" (2p)

وعن ابن مسعود رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى
اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: أَلَا أُخْبِرُكُمْ بِمَنْ يَحْرُمُ عَلَى النَّارِ، أَوْ
بِمَنْ تَحْرُمُ عَلَيْهِ النَّارُ؟ تَحْرُمُ عَلَى كُلِّ قَرِيبٍ هَيِّنٍ
لَيْنٍ سَهْلٍ

65.İbni Mes'ud (r.a.)'den rivâyet edildiğine göre Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: "**Cehenneme kimin gitmeyeceğini veya Cehennemin kimi yakmayacağını size haber vereyim mi? Cana yakın olan, herkesle iyi geçinen, yumuşak huylu, insanlara kolaylık gösteren kimseleri.**" (4p)

ALLAH İÇİN SEVMEK

وَعَنْ عُبَادَةَ بْنِ الصَّامِتِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ
اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَأْتُرُ عَنْ رَبِّهِ تَبَارَكَ
وَتَعَالَى يَقُولُ: حَقَّتْ مَحَبَّتِي لِلْمُتَحَابِّينَ فِيَّ.
وَحَقَّتْ مَحَبَّتِي لِلْمُتَوَاصِلِينَ فِيَّ. وَحَقَّتْ مَحَبَّتِي
لِلْمُتَزَاوِرِينَ فِيَّ. وَحَقَّتْ مَحَبَّتِي لِلْمُتَبَاذِلِينَ فِيَّ

66.Samit oğlu Ubade (r.a.) Resul-i Ekrem (s.a.v.)' den hadis-i kudûsînde Allah Teâlâ'nın şöyle buyurduğunu rivayet eder: "Allah Teâlâ: Benim için birbirlerini sevenlere, birbirleri ile ilgilenenlere, ziyaretleşenlere ve yardımlaşanlara muhabbetim, rahmet ve mağfiretim vacip oldu. (Onları mutlaka bağışlayıp cennetime koyacağım.) buyurdu." (6p)

رُويَ عَنْ مُعَاذِ بْنِ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّهُ قَالَ: سَأَلْتُ رَسُولَ
اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ أَفْضَلِ الْإِيمَانِ قَالَ:
أَنْ تُحِبَّ لِلَّهِ وَتُبْعَضَ لِلَّهِ، وَتَعْمَلَ لِسَانَكَ فِي ذِكْرِ
اللَّهِ. قَالَ، وَمَاذَا يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ قَالَ: وَأَنْ تُحِبَّ

لِلنَّاسِ مَا تُحِبُّ لِنَفْسِكَ، وَتَكْرَهُ لَهُمْ مَا تَكْرَهُ
لِنَفْسِكَ

67.Enes oğlu Muaz (r.a.) der ki: **Resul-i Ekrem'e:** "En üstün iman nedir?" diye sordum:"Allah için sevmen, Allah için buğz (nefret) etmen, dilinden Allah'ın zikrini kesmemendir." dedi."Daha nedir ya Rasulallah?" deyince de: "Kendin için sevdiğin şeyi insanlar için de sevmen, kendin için hoş görmediğin şeyi başkaları için de hoş görmemendir." buyurdu. (6p)

وعن أبي ذر رضي الله عنه قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: **أَفْضَلُ الْأَعْمَالِ الْحُبُّ فِي اللَّهِ، وَالْبُغْضُ فِي اللَّهِ.**

68.Hz. Ebû Zerr (r.a.) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v.) buyurdular ki: "Amellerin en faziletlisi Allah için sevmek, Allah için nefret etmektir." (2p)

وَعَنِ النَّعْمَانِ بْنِ بَشِيرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: **« مَثَلُ الْمُؤْمِنِينَ فِي تَوَادِّهِمْ وَتَرَاحُمِهِمْ وَتَعَاطُفِهِمْ ، مَثَلُ الْجَسَدِ إِذَا اشْتَكَى مِنْهُ عُضْوٌ تَدَاعَى لَهُ سَائِرُ الْجَسَدِ بِالسَّهْرِ وَالْحُمَى**

69.Numân İbni Beşir radiyallahu anhümâ' dan rivayet edildiğine göre, Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem

şöyle buyurdu: “Mü’minler birbirlerini sevmekte, birbirlerine acımakta ve birbirlerini korumakta bir vücuda benzerler. Vücudun bir uzvu hasta olduğu zaman, diğer uzuvlar da bu sebeple uykusuzluğa ve ateşli hastalığa tutulurlar.” (4p)

İHSAN, İHLAS VE SAMİMİYET

وَعَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا أَنَّ النَّبِيَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: أَرْبَعٌ مَنْ أُعْطِيَهُنَّ فَقَدْ أُعْطِيَ خَيْرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ؛ قَلْبًا شَاكِرًا وَ لِسَانًا ذَاكِرًا وَ بَدَنًا عَلَى الْبَلَاءِ صَابِرًا وَ زَوْجَةً لَا تَبْغِيهِ حُوبًا فِي نَفْسِهَا وَ مَالِهِ.

70.İbn Abbas (r.a.) Nebi (s.a.v.)’in şöyle buyurduğunu rivayet etti: “Şu dört şey kime verilirse dünya ve âhiretin hayrı ona verilmiş olur: Şükreden bir kalb, zikreden bir dil, belâ ve musibetlere karşı sabreden bir vücut, kocasının malı ve kendi nefsi (namusu) için günah işlemeyen bir eş.” (5p)

عن أسامة بن شريك رضي الله عنه عن النبي صلى الله عليه وسلم قال: مَا كَرِهْتُ أَنْ يَرَاهُ النَّاسُ فَلَا تَفْعَلُهُ بِنَفْسِكَ إِذَا خَلَوْتَ.

71.Hz. Üsâme bin Zeyd es-Sa’lebî (r.a.) anlatıyor: Rasûlullah (s.a.v.) buyurdular ki: “İnsanların seni

görmesinden hoşlanmadığım bir şeyi yalnız kaldığında da yapma!" (2p)

DOĞRU YOLDA OLMAK

وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: إِذَا رَأَيْتَ أُمَّتِي تَهَابُ أَنْ تَقُولَ لِلظَّالِمِ يَا ظَالِمُ. فَقَدْ تُودِعَ مِنْهُمْ.

72.Hz. Ömer'in oğlu Abdullah (r.a.) Resul-i Ekrem (s.a.v.)'in şöyle dediğini rivayet etti: "Ümmetimin, zalim birisine: "Ey zalim" demekten korktuklarını görürsen, artık onların düzelmesinden ümit kalmamıştır." (2p)

وعن أبي ذر رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: قَدْ أَفْلَحَ مَنْ أَخْلَصَ قَلْبَهُ لِلْإِيمَانِ وَجَعَلَ قَلْبَهُ سَلِيمًا وَلِسَانَهُ صَادِقًا وَنَفْسَهُ مُطْمَئِنَّةً وَخَلِيقَتَهُ مُسْتَقِيمَةً

73.Ebû Zer (r.a.) anlatıyor: "Rasûlullah(s.a.v.) buyurdu ki: "İman için kalbini samimi kılan, onu her türlü kötülüklerden arındıran, dilini doğru tutan, nefsinin huzur ve sükûna ulaştırıran, ahlakını da (İslam üzere) dosdoğru kılan muhakkak ki kurtulmuştur." (3p)

عن ابن مسعود رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: **أَعْبُدِ اللَّهَ وَلَا تُشْرِكْ بِهِ شَيْئًا، وَزُلْ مَعَ الْقُرْآنِ أَيْنَمَا زَالَ. وَاقْبَلِ الْحَقَّ مِمَّنْ جَاءَهُ بِهِ مِنْ صَغِيرٍ أَوْ كَبِيرٍ، وَإِنْ كَانَ بَغِيضًا بَعِيدًا. وَارْزُدِ الْبَاطِلَ عَلَى مَنْ جَاءَ بِهِ مِنْ صَغِيرٍ أَوْ كَبِيرٍ وَإِنْ كَانَ حَبِيبًا قَرِيبًا.**

74.İbnu Mes'ud (r.a.) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v.) buyurdu ki: "**Allah'a kullukta bulun, O'na hiçbir şeyi ortak koşma! Kur'an nereye dönerse sen de Kur'an'la birlikte o yöne dön. Hak, küçük büyük kimden gelirse gelsin, sevmediğin ve uzak durduğun kişi de olsa onu kabul et; batıl da Küçük büyük kimden gelirse gelsin, o sevdiğin ya da yakının da olsa onu reddet.**" (6p)

عن أنس رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: **كُفَى بِالْمَرْءِ سَعَادَةً أَنْ يُوثِقَ بِهِ فِي أَمْرِ دِينِهِ وَدُنْيَاهُ**

75.Hz. Enes (r.a.) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v.) buyurdular ki: "**Bir kişiye, dinine ve dünyasına ait bir hususta güvenilmesi mutluluğu için yeterlidir.**" (2p)

HAYÂ

وَرُوِيَ عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلَى الْمِنْبَرِ وَالنَّاسُ حَوْلَهُ: أَيُّهَا النَّاسُ اسْتَحْيُوا مِنَ اللَّهِ حَقَّ الْحَيَاءِ فَقَالَ رَجُلٌ: يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّا لَنَسْتَحْيِي مِنَ اللَّهِ تَعَالَى فَقَالَ: مَنْ كَانَ مِنْكُمْ مُسْتَحْيِيًّا فَلَا يَبِيتَنَّ لَيْلَةً إِلَّا وَأَجَلُهُ بَيْنَ عَيْنَيْهِ وَلِيَحْفَظِ الْبَطْنَ وَمَا وَعَى وَالرَّأْسَ وَمَا حَوَى وَلِيَذْكُرَ الْمَوْتَ وَالْبَلَى وَلِيَتْرَكَ زِينَةَ الدُّنْيَا

76.Aişe (r.a.)'den şöyle rivayet olundu: Rasûlullah (s.a.v.) minberin üzerindeyken etrafındaki cemaate şöyle buyurmuştur:

"Ey insanlar! Allah'tan gerçekten hayâ edin!"

Cemaatten biri:

"Ya Resulallah! Biz Allah'tan hayâ ediyoruz" deyince Hz. Peygamber (s.a.v.):

"Sizden kim Allah'tan hayâ ediyorsa, hiç bir gece, ölümü gözünün önündeymiş gibi görmeden yatmasın. Karnına haram lokma koymasın. Zinadan sakınsın. Dilini, gözünü ve kulağını haramdan korusun, ölümü ve öldükten sonra çürüyeceğini düşünsün. Dünya ziynetine aldanmasın" (9p)

EMANETE RİAYET ETMEK

وعن أبي هريرة رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: **أَدِّ الْأَمَانَةَ إِلَى مَنْ ائْتَمَنَكَ، وَلَا تَخُنْ مَنْ خَانَكَ.**

77.Ebû Hüreyre (r.a.) Hz. Peygamber (s.a.v.)'in şu sözünü rivayet etmiştir: "**Sana emanet bırakanın emanetini teslim et. Sana ihanet edene ihanet etme**" (1p)

HAYRA VESİLE OLMAK

عن زيد الخير رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ: **قُلْتُ يَا رَسُولَ اللهِ لَتُخْبِرَنِي مَا عَلَامَةُ اللهِ فِيْمَنْ يُرِيدُهُ، وَمَا عَلَامَتُهُ فِيْمَنْ لَا يُرِيدُهُ؟ فَقَالَ: كَيْفَ أَصْبَحْتَ يَا زَيْدُ؟ قُلْتُ: أَحِبُّ الْخَيْرَ وَأَهْلَهُ، وَإِنْ قَدَرْتُ عَلَيْهِ بَادَرْتُ إِلَيْهِ، وَإِنْ فَاتَنِي حَزْنْتُ عَلَيْهِ وَحَنَنْتُ إِلَيْهِ، فَقَالَ: صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: فَعَيْلِكَ عَلَامَةُ اللهِ فِيْمَنْ يُرِيدُهُ، وَلَوْ أَرَادَكَ لِغَيْرِهَا لَهَيَّاكَ لَهَا.**

78.Zeydu'l-Hayr (r.a.) anlatıyor: "**Ey Allah'ın Resulü dedim, Allah'ın rızasını arzu eden kimselere ve Allah'ın rızasını arzu etmeyen kimselere Allah'ın koyduğu alâmet nedir, bana haber verin!**"

Cevaben: "Ey Zeyd sen nasıl sabahladın?" diye sordu. "Hayır ve hayır ehlini seviyorum. Eğer hayır yapmaya gücüm yetiyorsa yapmaya koşuyorum. Eğer yapamaz, kaçırırsam bu sebeple üzülüyorum ve onu yapmaya şevkim daha da artıyor! " dedim.

Bunun üzerine Peygamber (s.a.v.):

"İşte bu söylediklerin Allah'ın rızasını arayanlara Allah'ın koyduğu alamettir. Eğer Allah senin başka bir şey olmanı isteseydi, seni ona hazırlardı" buyurdular." (10p)

عن ابي هريرة رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: مَنْ دَعَا إِلَى هُدًى كَانَ لَهُ مِنَ الْأَجْرِ مِثْلُ أُجُورِ مَنْ اتَّبَعَهُ لَا يَنْقُصُ ذَلِكَ مِنْ أُجُورِهِمْ شَيْئاً، وَمَنْ دَعَا إِلَى ضَلَالَةٍ كَانَ عَلَيْهِ مِنَ الْإِثْمِ مِثْلُ أَثَامِ مَنْ اتَّبَعَهُ لَا يَنْقُصُ مِنْ أَثَامِهِمْ شَيْئاً.

79.Hz. Ebu Hüreyre (r.a.) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v.) buyurdular ki: "**Kim bir hidayete davette bulunursa, buna uyanların sevapları kadar ona sevap gelir ve bu durum, onların sevaplarından hiçbir şey eksiltmez. Kim bir dalâlete (sapıklığa) çağrıda bulunursa, buna uyanların günahları kadar ona günah gelir ve bu onların günahlarından hiçbir eksiltme yapmaz.**" (5p)

HOŞGÖRÜ VE BAĞIŞLAMA

عن عطاء رضي الله عنه مرسلًا عن النبي صلى الله عليه وسلم
قال: **الْفَضْلُ، فِي أَنْ تَصِلَ مَنْ قَطَعَكَ، وَتُعْطَى مَنْ
حَرَمَكَ، وَتَعْفُوَ عَمَّنْ ظَلَمَكَ.**

80.Hz. Atâ (r.a.)mürselen rivayete göre "Rasûlullah (s.a.v.) buyurdular ki: **Fazilet, seninle bağıni koparana senin yaklaşman; senden esirgeyene senin vermen; sana zulm edeni senin bağışlamandır.** (2p)

وَعَنْ جَوْدَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
قَالَ: **مَنْ اعْتَذَرَ إِلَى أَخِيهِ الْمُسْلِمِ فَلَمْ يَقْبَلْ مِنْهُ
كَانَ عَلَيْهِ مَا عَلَى صَاحِبِ مَكْسٍ**

81.Cevdân (r.a.) Rasûlullah (s.a.v.)'ın şöyle buyurduğunu rivayet etti: **"Müslüman kardeşi kendisinden özür dilediğinde kabul etmeyen, dargınlığın günahını yüklenmiş olur."** (2p)

TEVAZU

وَعَنْ عِيَّاضِ بْنِ حِمَارٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: **إِنَّ اللَّهَ أَوْحَى إِلَيَّ أَنْ تَوَاضَعُوا حَتَّى لَا يَفْخَرَ أَحَدٌ عَلَى أَحَدٍ، وَلَا يَبْغِيَ أَحَدٌ عَلَى أَحَدٍ.**

82.Iyâd ibni Himar (r.a.)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: **"Allah bana hiç kimsenin kimseye karşı övünüp böbürlenmemesi ve hiç kimsenin de kimseye karşı zulmetmemesi için alçak gönüllü olmayı vahyetti."** (3p)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: **مَنْ تَوَاضَعَ لِأَخِيهِ الْمُسْلِمِ رَفَعَهُ اللَّهُ وَمَنْ أَرْتَفَعَ عَلَيْهِ وَضَعَهُ اللَّهُ.**

83.Ebû Hüreyre (r.a.) anlatıyor: **"Rasûlullah (s.a.v.) buyurdular ki: "Kim müslüman kardeşine karşı tevazu gösterirse Allah onu ancak yükseltir. Kim de ona karşı kibirlenirse Allah onu alçaltır."** (2p)

TEVEKKÜL

وَعَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَجُلٌ لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: أُعْقِلُهَا وَأَتَوَكَّلُ أَوْ أُطْلِقُهَا وَأَتَوَكَّلُ؟ قَالَ: أُعْقِلُهَا وَتَوَكَّلْ.

84.Hz. Enes (r.a.) anlatıyor: "Bir adam Rasûlullah (s.a.v.)'a gelerek: "Hayvanımı bağlayarak mı yoksa serbest bırakarak mı Allah'a tevekkül edeyim?" diye sormuştu. Ona: "Bağla ve öyle tevekkül et!" buyurdu." (3p)

وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: وَمَنْ سَرَّهُ أَنْ يَكُونَ أَقْوَى النَّاسِ فَلْيَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ.

85.İbnu Abbâs (r.a.) anlatıyor:"Rasûlullah (s.a.v.) buyurdular ki: "İnsanların en güçlüsü olmak isteyen Allah'a güvensin." (1p)

وَعَنْ عِمْرَانَ بْنِ حُصَيْنٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: مَنْ انْقَطَعَ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ كَفَاهُ اللَّهُ كُلَّ مُؤْمِنَةٍ وَرَزَقَهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ وَمَنْ انْقَطَعَ إِلَى الدُّنْيَا وَكَلَهُ اللَّهُ إِلَيْهَا.

86.Husayn oğlu İmran (r.a.) Resulullah (s.a.v.)'ın şöyle buyurduğunu rivayet etti: "**Allah (c.c.), kendisine samimiyetle bağlanan kişiye zorluklarında yardım eder ve ummadığı yerden onu rızıklandırır. Âhireti unutup, dünyaya dalan kişiyi de dünyaya bırakır (yardımını keser.)**" (4p)

TAKVA

و رُوِيَ عَنْ وَائِلَةَ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ
اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: كُنْ وَرِعًا تَكُنْ أَعْبَدَ النَّاسِ.
وَ كُنْ قَنِينًا تَكُنْ أَشْكُرَ النَّاسِ وَ أَحَبَّ لِلنَّاسِ مَا
تُحِبُّ لِنَفْسِكَ تَكُنْ مُؤْمِنًا. وَ أَحْسِنَ مُجَاوَرَةً مَنْ
جَاوَرَكَ تَكُنْ مُسْلِمًا. وَ أَقَلَّ الضَّحِكَ فَإِنَّ كَثْرَةَ
الضَّحِكِ تُمِيتُ الْقَلْبَ.

87.Ebu Hüreyre (r.a.), Rasûlullah (s.a.v.)'ın şöyle buyurduğunu rivayet etti: "**Vera' sahibi (haramdan ve gûnahtan kaçınan) ol ki, insanların en fazla ibadet edeni olasın. Kanaatkâr ol ki, insanların en fazla şükredeni olasın. Kendin için sevdiğin şeyi insanlar için de sev ki, hakiki mü'min olasın. Komşuna iyilik yap ki, olgun müslüman olasın. Ve az gül, çünkü çok gülmek kalbi öldürür.**" (6p)

وعن عطية السعدى رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قال: قال رسولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: لَا يَبْلُغُ الْعَبْدُ حَقِيقَةَ التَّقْوَى حَتَّى يَدَعَ مَا لَا بَأْسَ بِهِ حَذْرًا مِمَّا بِهِ بَأْسٌ .

88. Atiyye es-Sa'dî (r.a.) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v.) buyurdular ki: "Kul şüpheli olan şeye düşmekten çekinip onu terk etmedikçe gerçek takvaya ulaşamaz." (2p)

عَنْ مُعَاذِ بْنِ جَبَلٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: إِنَّ أَوْلَى النَّاسِ بِيِ الْمُتَّقُونَ، مَنْ كَانُوا وَحَيْثُ كَانُوا.

89. Muaz bin Cebel (r.a.) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v.) buyurdular ki: "Kim olurlarsa olsunlar ve nerede bulunurlarsa bulunsunlar, bana insanların en yakın olanları takva sahipleridir." (2p)

CÖMERLİK

عَنْ جَابِرِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: رَحِمَ اللهُ رَجُلًا سَمَحًا إِذَا بَاعَ وَإِذَا اشْتَرَى وَإِذَا اقْتَضَى

90. Hz. Câbir (r.a.) anlatıyor: "Hz. Peygamber (s.a.v.) buyurdular ki: "Satışında, satın alışında, borcunu ödeyene ve kolaylaştırıcı davranan kimseye Allah merhamet etsin." (2p)

MERHAMET

عن ابن عمرو بن العاص رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: **الرَّاحِمُونَ يَرْحَمُهُمُ اللهُ تَعَالَى! إِرْحَمُوا مَنْ فِي الْأَرْضِ يَرْحَمْكُمْ مَنْ فِي السَّمَاءِ الرَّحِمُ شَجَنَةٌ مِنَ الرَّحْمَنِ مَنْ وَصَلَهَا وَصَلَهُ اللهُ وَمَنْ قَطَعَهَا قَطَعَهُ اللهُ تَعَالَى.**

91. Abdullah İbnu Amr İbni'l-Âs (r.a.) anlatıyor: “Rasûlullah (s.a.v.) buyurdular ki: “**Allah, merhametli olanlara rahmetle muamele eder. Öyleyse, sizler yeryüzündekilere karşı merhametli olun ki, semâda bulunanlar da size rahmet etsinler. Rahim (akrabalık bağı) Rahmân'dan bir bağıdır. Kim bunu korursa Allah onunla (rahmet bağı) kurar, kim de koparırsa, Allah da ondan (rahmet bağını) koparır.**”(5p)

وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لِأَشَجِّ عَبْدِ الْقَيْسِ: **إِنَّ فِيكَ خَصْلَتَيْنِ يُحِبُّهُمَا اللهُ: الْجِلْمُ وَالْأَنَاةُ.**

92. İbni Abbas (r.a.)'den rivâyet edilmiştir: **Rasûlullah (s.a.v) Abdulkays oğullarından Eşec' e buyurdu ki: “Sende Allah'ın sevdiği iki özellik vardır: Yumuşak huyluluk ve acele etmeden sabırla hareket etmek”** (2p)

وعن عائشة رَضِيَ اللهُ عَنْهَا: مَا ضَرَبَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ شَيْئًا قَطُّ بِيَدِهِ، وَلَا امْرَأَةً وَلَا خَادِمًا، إِلَّا أَنْ يُجَاهِدَ فِي سَبِيلِ اللهِ، وَمَا نِيلَ مِنْهُ شَيْءٌ قَطُّ فَيَنْتَقِمَ مِنْ صَاحِبِهِ، إِلَّا أَنْ يُنْتَهَكَ شَيْءٌ مِنْ مَحَارِمِ اللهِ، فَيَنْتَقِمُ لِلَّهِ تَعَالَى.

93.Yine Aişe (r.a.) şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v.) Allah yolunda savaş dışında ne bir kadına ne de bir hizmetçiye kısaca hiç kimseye ve hiçbir şeye eliyle vurmadı. Kendisine kötülük yapan kimselerden intikam almaya kalkmadı. Sadece Allah'ın yasak ettiği şeyler çiğnenince o yasağı çiğneyenlerden Allah adına intikam alırdı. (6p)

TESEKKÜR ETMEK

عن أسامة بن زيد رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا قال: قال رسولُ الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: مَنْ صُنِعَ إِلَيْهِ مَعْرُوفٌ فَقَالَ لِفَاعِلِهِ جَزَاكَ اللهُ خَيْرًا فَقَدْ أْبْلَغَ فِي الثَّنَاءِ.

94.Üsâme İbnu Zeyd (r.a.) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v.) buyurdular ki: "Kim, kendisine iyilik yapan bir kişiye, "Cezâkellâhu hayran" (Allah sana iyiliğine karşılık hayır versin!), derse övgüsünü en güzel şekilde yapmış olur." (2p)

MÜ'MİNİN ÖZELLİKLERİ

وعن أبي يحيى صهيب بن سنان رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قال: قال رسول
الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: **عَجَبًا لِأَمْرِ الْمُؤْمِنِ، إِنَّ أَمْرَهُ
كُلُّهُ لَهُ خَيْرٌ، وَلَيْسَ ذَلِكَ لِأَحَدٍ إِلَّا لِلْمُؤْمِنِ. إِنَّ
أَصَابَتَهُ سَرَاءٌ شَكَرَ فَكَانَ خَيْرًا لَهُ، وَإِنْ أَصَابَتْهُ
ضَرَاءٌ صَبَرَ فَكَانَ خَيْرًا لَهُ.**

95.Ebu Yahya Suheyb İbnu Sinan (r.a.) anlatıyor."Rasûlullah (s.a.v.) buyurdu ki: "Mü'minin durumuna hayret edilir. Her hali kendisi için hayırlıdır. Müminden başkası için böyle bir şey yoktur. Sevindirici bir durumda olduğu zaman, şükreder. Bu, onun için hayırlı olur. Sıkıntılı bir durumda olduğu zaman, sabreder. Bu da onun için hayırlı olur". (5p)

قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: **مِنْ أَخْلَاقِ الْمُؤْمِنِ:
حُسْنُ الْحَدِيثِ إِذَا حَدَّثَ، وَحُسْنُ الْإِسْتِمَاعِ إِذَا
حُدِّثَ، وَحُسْنُ الْبِشْرِ إِذَا لَقِيَ، وَوَفَاءٌ بِالْوَعْدِ إِذَا
وَعَدَ.**

96.Rasûlullah (s.a.v.) buyurdu ki: "Şunlar mü'minin ahlakındandır: Konuştuğunda güzel konuşması, konuşulduğunda güzel dinlemesi, karşılaştığında güler yüz göstermesi, söz verdiğinde ise sözünü tutması." (4p)

عن أبي هريرة رضي الله عنه أن رسول الله صلى الله عليه وسلم
قال: **حَقُّ الْمُسْلِمِ سِتٌّ: إِذَا لَقِيْتَهُ فَسَلِّمْ عَلَيْهِ، وَإِذَا
دَعَوْتَ فَأَجِبْهُ، وَإِذَا اسْتَنْصَحَكَ فَانصَحْ لَهُ، وَإِذَا
عَطَسَ فَحَمِدَ اللَّهَ فَشَمِّتْهُ، وَإِذَا مَرَضَ فَعِدْهُ، وَإِذَا
مَاتَ فَاتَّبِعْهُ.**

97.Ebû Hüreyre (r.a.) anlatıyor: Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdular: **"Müslümanın hakkı altıdır. Karşılaştığın zaman ona selam ver, seni davet ederse davetine icabet et, senden öğüt isterse ona öğüt ver, aksırır da hamd ederse sen de ona "Allah sana rahmet etsin" diye dua et, hastalanırsa onu ziyaret et, öldüğü zaman da (kabrine kadar) onu uğurla."** (5p)

أَبِي بَكْرَةَ نُفَيْعِ بْنِ الْحَارِثِ الثَّقَفِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ. أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى
اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: **ثَلَاثٌ لَا يُعَلُّ عَلَيْهِنَّ قَلْبُ مُؤْمِنٍ
أَبَدًا: إِخْلَاصُ الْعَمَلِ لِلَّهِ تَعَالَى، وَمَنَاصِحَةُ وُلَاةِ
الْأَمْرِ، وَتُرُومُ جَمَاعَةِ الْمُسْلِمِينَ. فَإِنَّ دَعْوَتَهُمْ
تُحِيطُ مِنْ وَرَائِهِمْ.**

98.Ebu Bekre Nufey'u'bnu'l-Hâris es-Sakaffî (r.a.) anlatıyor: **"Üç şey vardır ki bir mü'minin kalbi bunlarla ilgili asla yanlışa düşmez; ameli sırf Allah için yapmak, yöneticiye karşı nasihat, cemaatten ayrılmamak. Çünkü cemaatin duası cemaate dâhil olanların hepsini içine alır."** (5p)

عن أنس رضي الله عنه عن النبي صلى الله عليه وسلم قال:
مِنَ الْمَرْوَةِ أَنْ يُنصِتَ الْأَخَ لِأَخِيهِ إِذَا حَدَّثَهُ .

99.Hz. Enes (r.a.) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v.) buyurdular ki: **Birinin, mü'min kardeşi konuşurken susup onu dinlemesi (takdir edilecek) bir erdemlilikdir.** (2p)

وَعَنْ عُبَادَةَ بْنِ الصَّامِتِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: إِضْمِنُوا لِي سِتًّا مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَضْمِنُ لَكُمْ الْجَنَّةَ: أَصْدُقُوا إِذَا حَدَّثْتُمْ وَأَوْفُوا إِذَا وَعَدْتُمْ وَأَدُّوا إِذَا اتُّمِنْتُمْ وَاحْفَظُوا فُرُوجَكُمْ وَغَضُّوا أَبْصَارَكُمْ وَكَفُّوا أَيْدِيَكُمْ .

100.Samit oğlu Ubade (r.a.) Hz. Peygamber (s.a.v.)'in şöyle dediğini rivayet etti: "**Altı şeyi garanti edin, size cenneti garanti edeyim: Konuştuğunuz zaman doğruyu konuşun, söz verdiğiniz zaman sözünüzde durun, emanet bırakıldığı zaman sahibine iade edin, namusunuzu koruyun, gözlerinizi haramdan sakının ve ellerinizi haramdan çekin.**" (5p)

وَعَنْ أَبِي سَعِيدٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
قَالَ: مَا أَكْفَرَ رَجُلٌ رَجُلًا إِلَّا بَاءَ أَحَدُهُمَا بِهَا إِنْ كَانَ
كَافِرًا وَإِلَّا كَفَرَ بِتَكْفِيرِهِ.

101.Ebu Said (r.a.) Rasûlullah (s.a.v.)'in şöyle buyurduğunu rivayet etti: "Birisi, birini kâfirlikle nitelerse, ikisinden biri öyle olur. O dediği gibi değilse, kendisi kâfir olur." (2p)

عن وائلة بن الأسقع رضي الله عنه عن النبي صلى الله عليه وسلم قال: لَا تُظْهِرِ الشَّمَاتَةَ لِأَخِيكَ فَيَرْحَمَهُ اللَّهُ وَيَبْتَلِيكَ .

102.Hz. Vâsile bin Eska' (r.a.) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v.) buyurdular ki: "Kardeşinin başına gelen bir felaketten dolayı sevinme! Sonra Allah (c.c.) ona merhamet eder de seni o felakete uğratar." (1p)

عن أبي هريرة رضي الله عنه عن النبي صلى الله عليه وسلم قال: أَلْمُؤْمِنُ مِرَاةُ الْمُؤْمِنِ، وَالْمُؤْمِنُ أَخُو الْمُؤْمِنِ، يَكْفُفُ عَلَيْهِ ضَيْعَتَهُ وَيَحُوطُهُ مِنْ وَرَائِهِ .

103.Ebû Hüreyre (r.a.) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v.) buyurdular ki: Mü'min, mü'minin aynasıdır. Mü'min mü'minin kardeşidir, yitiğini bulup kendisine teslim etmeye ve onun arkasından iyiliğine çalışır. (3p)

BEDDUANIN MENEDİLMESİ

وعن جابر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: لَا تَدْعُوا عَلَيَّ أَنْفُسِكُمْ، وَلَا تَدْعُوا عَلَيَّ أَوْلَادِكُمْ، وَلَا تَدْعُوا عَلَيَّ خَدَمِكُمْ، وَلَا تَدْعُوا عَلَيَّ أَمْوَالِكُمْ لَا تُوَافِقُ مِنَ اللهِ سَاعَةً نَيْلَ فِيهَا عَطَاءٌ، فَيَسْتَجِيبُ لَكُمْ.

104.Hz. Câbir (r.a.) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v.) buyurdular ki: "**Kendinize beddua etmeyin, çocuklarınıza beddua etmeyin, hizmetçilerinize beddua etmeyin. Mallarınıza beddua etmeyin. Ola ki, Allah'ın duaları kabul ettiği saate rast gelir de, istediğiniz kabul ediliverir.**" (5p)

RASULULLAH'TAN TAVSİYE

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ: كُنْتُ خَلْفَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَوْمًا فَقَالَ: يَا غُلَامُ! إِنِّي أَعْلِمُكَ كَلِمَاتٍ. إِحْفَظِ اللَّهَ يَحْفَظَكَ. إِحْفَظِ اللَّهَ تَجِدْهُ تُجَاهَكَ. إِذَا سَأَلْتَ فَاسْأَلِ اللَّهَ. وَإِذَا اسْتَعَنْتَ فَاسْتَعِنْ بِاللَّهِ. وَاعْلَمْ أَنَّ الْأُمَّةَ لَوِ اجْتَمَعَتْ عَلَى أَنْ يَنْفَعُوكَ بِشَيْءٍ، لَمْ يَنْفَعُوكَ إِلَّا بِشَيْءٍ قَدْ كَتَبَهُ اللَّهُ لَكَ. وَإِنْ اجْتَمَعُوا عَلَى أَنْ يَضُرُّوكَ بِشَيْءٍ، لَمْ يَضُرُّوكَ إِلَّا بِشَيْءٍ قَدْ كَتَبَهُ اللَّهُ عَلَيْكَ. رُفِعَتْ الْأَقْلَامُ وَجَفَّتِ الصُّحُفُ

105.Ravilerden İbn-i Abbas (r.a.) şöyle demiştir: Bir gün, Allah'ın Resulünün arkasında idim. Bana şöyle buyurdu: "Ey genç, sana şu birkaç kelimeyi öğreteyim: Allah'ın emirlerini ve yasaklarını koru ki, Allah da seni korusun. Allah'ın buyruklarını gözetirsen O'nu yanında bulursun. Bir isteğin varsa Allah'tan iste, yardım dileyeceksen Allah'tan dile. Şunu bil ki, bütün insanlar bir yere toplanıp sana bir menfaat kazandırmaya çalışsalar, senin için Allah'ın yazdığı menfaatten başka bir şey kazandıramazlar. Aynen bunun gibi eğer bütün ümmet bir yere toplanıp sana bir zarar vermeğe çalışsalar, Allah'ın senin için yazmış olduğu

zarardan başka bir zarar veremezler. Çünkü artık kalemler kaldırıldı ve yazılar kurudu.” (12p)

عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: بُعِثْتُ أَنَا وَالسَّاعَةُ كَهَاتَيْنِ وَيَقْرُنُ بَيْنَ إِضْبَعَيْهِ السَّبَابَةُ وَالْوَسْطَى وَيَقُولُ أَمَّا بَعْدُ فَإِنَّ خَيْرَ الْحَدِيثِ كِتَابُ اللَّهِ وَخَيْرُ الْهُدَى هُدَى مُحَمَّدٍ وَشَرُّ الْأُمُورِ مُحَدَّثَاتُهَا وَكُلُّ بِدْعَةٍ ضَلَالَةٌ ثُمَّ يَقُولُ أَنَا أَوْلَى بِكُلِّ مُؤْمِنٍ مِنْ نَفْسِهِ

106.Câbir (r.a.) şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: “Ben peygamber olarak gönderildiğimde kıyametle aramızdaki mesafe şu iki parmak gibi yakındı”, buyurdu ve orta parmağıyla şehadet parmağını birbirine yaklaştırdı. Şimdi bilin ki: “Sözün en hayırlısı Allah’ın kitabıdır. Yolların en hayırlısı Muhammed (s.a.v.)’in yoludur. İşlerin en kötüsü din adına sonradan ortaya çıkarılan bidatlardır. Her bidat da sapıklıktır”, dedi ve şöyle devam etti: “Ben her müslümana kendi canlarından daha yakın bir dostum..” (8p)

KUSURLARI ÖRTMEK

عَنْ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ: صَعِدَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْمِنْبَرَ فَنَادَى بِأَعْلَى صَوْتِهِ: يَا مَعْشَرَ مَنْ أَسْلَمَ بِلِسَانِهِ وَلَمْ يُفِضِ الْإِيمَانَ إِلَى قَلْبِهِ، لَا تُؤْذُوا الْمُسْلِمِينَ، وَلَا تُعَيِّرُوهُمْ، وَلَا تَتَّبِعُوا عَوْرَاتِهِمْ، فَإِنَّهُ مَنْ تَتَّبَعَ عَوْرَةَ أَخِيهِ الْمُسْلِمِ تَتَّبَعَ اللَّهُ عَوْرَتَهُ، وَمَنْ تَتَّبَعَ اللَّهُ عَوْرَتَهُ يَفْضَحْهُ وَلَوْ فِي جَوْفِ رَحْلِهِ.

107.Hz.Abdullah İbnu Ömer (r.a.) anlatıyor: (Bir gün) Rasûlullah (s.a.v.) minbere çıkıp yüksek sesiyle şöyle nidâ etti: "Ey diliyle müslüman olup da kalbine iman nüfuz etmemiş olan (münafık)lar! Müslümanlara eza vermeyin, onları kınamayın, kusurlarını araştırmayın. Zira kim müslüman kardeşinin kusurunu araştırırsa, Allah da kendisinin kusurlarını araştırır. Allah kimin kusurunu araştırırsa, onu, evinin içinde (insanlardan gizli) bile olsa rüsvâ eder." (8p)

AİLE

عن ابن عباس رضى الله عنه قال: قال رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم: مَنْ كَانَتْ لَهُ أَنْثَى فَلَمْ يَيْدْهَا وَلَمْ يُهْنَهَا وَلَمْ يُؤْتِرْ وَلَدَهُ يَعْنِي الذَّكَورَ عَلَيْهَا أَدْخَلَهُ اللَّهُ تَعَالَى الْجَنَّةَ.

108.İbnu Abbas' (r.a.)'dan: Rasûlullah (s.a.v.) buyurdu ki: **"İki kızı olup da onları öldürmeyen, aşagılamayan ve erkek çocuklarını onlardan üstün tutmayan kişiyi Allah Cennetine koyar."** (3p)

وعن عائشة رَضِيَ اللهُ عَنْهَا قَالَتْ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم: خَيْرُكُمْ خَيْرُكُمْ لِأَهْلِيهِ، وَأَنَا خَيْرُكُمْ لِأَهْلِي، وَإِذَا مَاتَ صَاحِبُكُمْ فَدَعُوهُ.

109.Hz. Aişe (r.a.) anlatıyor: Hz. Peygamber (s.a.v.) buyurdular ki: **"Sizin en hayırlınız, ailesine karşı hayırlı olandır. Ben aileme karşı hepinizden daha hayırlıyım. Arkadaşınız öldüğü zaman (kusurlarını zikretmeyi) terkedin."** (2p)

عن أبي هريرة رضي الله عنه عن النبي صلى الله عليه وسلم
قال: **مَنْ سَرَّهُ أَنْ يَبْسُطَ لَهُ فِي رِزْقِهِ وَأَنْ يُنْسَأَ لَهُ فِي
أَثَرِهِ، فَلْيَصِلْ رَحِمَهُ.**

110.Hz. Ebû Hureyre (r.a.) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v.) buyurdular ki: **Kim rızkının bollaşmasını ve kötülüklerinin örtülmesini isterse, sıla-i rahim (akrabalarını ziyaret) yapsın.** (2p)

عن أبي الدرداء رضي الله عنه قال قال رسول الله صلى الله
عليه وسلم: **يَا أَيُّهَا النَّاسُ هَلُمُّوا إِلَى رَبِّكُمْ. فَإِنَّ
مَاقِلًا وَكَفَى، خَيْرٌ مِمَّا كَثُرَ وَأَلْهَى.**

111.Ebu'd- Derdâ (r.a.) anlatıyor: Rasûlullah (s.a.v.) buyurdular ki: "...Ey insanlar! Rabbinize gelin. Bilin ki az ve yeterli olan, çok ve oyalayıcı olandan daha hayırlıdır!" (2p)

SELAMLAŞMAK

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: **أَعْجَزُ النَّاسِ مَنْ عَجَزَ عَنِ الدُّعَاءِ وَأَبْخَلَ
النَّاسِ مَنْ بَخَلَ بِالسَّلَامِ.**

112. Ebu Hureyre (r.a.) Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurduğunu rivayet etmiştir: **İnsanların en acizi**

duadan aciz olan kimsedir, insanların en cimrisi de selam vermekte cimrilik yapan kimsedir. (2p)

وَعَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: يَا بُنَيَّ إِذَا دَخَلْتَ عَلَى أَهْلِكَ فَسَلِّمْ يَكُنْ سَلَامُكَ بَرَكَاتٌ عَلَيْكَ وَعَلَى أَهْلِ بَيْتِكَ.

113.Hz. Enes (r.a.) anlatıyor: “Rasûlullah (s.a.v.) bana buyurdular ki: **“Ey oğulcuğum, âilenin yanına girdiğin zaman selam ver ki, selamın, hem senin üzerine hem de aile halkına bereket olsun!”** (2p)

وَعَنْ عَطَاءِ الْخِرَاسَانِيِّ: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: تَصَافَحُوا يَذْهَبِ الْعِلُّ، وَتَهَادُوا تَحَابُّوا وَتَذْهَبِ الشُّحْنَاءُ.

114.Atâ el-Horasânî anlatıyor: “Rasûlullah (s.a.v.) buyurdular ki: **“Musâfaha edin ki, kalblerdeki kin gitsin, hediyeleşsin ki birbirinize sevgi doğsun ve aradaki düşmanlık bitsin.”** (2p)

MİSVAK KULLANMA

عن أبي هريرة رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: لَوْ أَنَّ أَشَقَّ عَلَى أُمَّتِي لَأَمَرْتُهُمْ بِالسَّوَاكِ عِنْدَ كُلِّ صَلَاةٍ.

115.Ebû Hüreyre (r.a.) anlatıyor; "Rasûlullah (s.a.v.) buyurdular ki: "Eğer ümmetime zorluk vermeyecek olsaydım, her namazda misvak kullanmalarını emrederdim." (2p)

YEMEK ADABI

وعن مُعَاذِ بْنِ أَنَسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: مَنْ أَكَلَ طَعَامًا فَقَالَ: الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَطْعَمَنِي هَذَا الطَّعَامَ، وَرَزَقَنِيهِ مِنْ غَيْرِ حَوْلٍ مِنِّي وَلَا قُوَّةٍ، غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ.

116.Muaz ibni Enes (r.a.)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: "Bir kimse yemek yedikten sonra "Bana bu yemeği yediren, kuvvet ve gücüm olmadığı halde bu yemekle beni rızıklandıran Allah'a hamd olsun" derse geçmiş günahları bağışlanır" (4p)

وعن ابن عباس رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا قال: قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: لَا تَشْرَبُوا وَاحِدًا كَشْرَبِ الْبَعِيرِ، وَلَكِنْ اشْرَبُوا مَثْنَى وَثَلَاثَ، وَسَمُّوا إِذَا أَنْتُمْ شَرَبْتُمْ، وَاحْمَدُوا إِذَا أَنْتُمْ رَفَعْتُمْ .

117.İbni Abbas (r.a.)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: “**Suyu ve meşrubatı deve gibi bir nefesle içmeyiniz. İki veya üç nefeste içiniz. İçmeden önce besmele çekiniz, içtikten sonra da Allah’a hamd ediniz.**” (3p)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ أَنَّهُ كَانَ يَقُولُ: شَرُّ الطَّعَامِ طَعَامُ الْوَلِيمَةِ يُدْعَى إِلَيْهَا الْأَغْنِيَاءُ وَتُتْرَكُ الْمَسَاكِينُ وَمَنْ لَمْ يَأْتِ الدَّعْوَةَ فَقَدْ عَصَى اللَّهَ وَرَسُولَهُ .

118.Ebu Hureyre (r.a.)'nin şöyle dediği rivayet edildi: “**Yemeklerin en kötüsü, zenginlerin çağrılıp, fakirlerin çağrılmadığı düğün yemeğidir. Kim de davete icabet etmezse Allah'a ve Resulüne isyan etmiş olur.**” (3p)

وَعَنِ الْمُقَدَّامِ بْنِ مَعْدِيكَرِبَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ
اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: مَا مَلَأَ أَدَمِيَّ وَعَاءً شَرًّا
بِحَسْبِ ابْنِ آدَمَ أَكْيَلَاتٍ يُقِمْنَ . مِنْ بَطْنِ
فَإِنْ كَانَ لَا مَحَالَةَ فَتُلُتْ لِطَعَامِهِ وَتُلُتْ . صَلْبُهُ
لِشْرَابِهِ وَتُلُتْ لِنَفْسِهِ

119.Mikdam b. Ma'dikerib (r.a.)'den Rasûlullah (s.a.v.)'in şöyle buyurduğu riyayet edilmiştir: "İnsanoğlu, karnından daha kötü bir kap doldurmamıştır. İnsana belini doğrultabilecek birkaç lokma yeter. Mutlaka çok yemesi gerekiyorsa karnının üçte birini yiyecek, üçte birini içecek, üçte birini de nefes almak için ayırmalıdır." (5p)

وَعَنْ أَبِي سَعِيدٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا أَكَلَ أَوْ شَرَبَ قَالَ: أَلْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي
أَطْعَمَنَا وَسَقَانَا وَجَعَلَنَا مُسْلِمِينَ .

120.Ebû Saîd (r.a.) anlatıyor: "Hz. Peygamber (s.a.v.) bir şey yeyip içti mi şu duayı okurdu: "Bizi yedirip, içiren ve bizi Müslümanlardan kılan Allah'a hamdolsun." (3p)

GİYİNME ADABI

عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ: كُنْتُ عِنْدَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَعِنْدَهُ مَيْمُونَةُ بِنْتُ الْحَارِثِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا. فَأَقْبَلَ ابْنُ أُمِّ مَكْتُومٍ وَذَلِكَ بَعْدَ أَنْ أُمِرْنَا بِالْحِجَابِ؛ فَدَخَلَ عَلَيْنَا. فَقَالَ: إِحْتَجِبَا مِنْهُ. فَقُلْنَا يَا رَسُولَ اللَّهِ، أَلَيْسَ هُوَ أَعْمَى لَا يُبْصِرُنَا؟ فَقَالَ: أَفَعَمِيَا وَإِنْ أَنْتُمَا؟ أَلَسْتُمَا تُبْصِرَانِهِ.

121. Ümmü Seleme (r.a.) anlatıyor: "Ben Rasûlüllâh (s.a.v.)'in yanında idim. Yanında Meymûne Bintu'l-Hâris (r.a) da vardı. Bu esnada İbnu Ümmi Mektum bize doğru geliyordu. Bu olay, tesettürle emredilmemizden sonra idi ve yanımıza girdi. Rasûlüllâh (s.a.v.) bize: "Ona karşı örtünün!" diye emretti. Biz: "Ey Allah'ın Rasûlü! O âmâ değil mi, bizi görmez?" dedik. Bunun üzerine: "Siz de mi körsünüz, siz onu görmüyor musunuz?" buyurdu." (8p)

عَنْ ابْنِ الْحَنْزَلِيَّةِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: **إِنَّكُمْ قَادِمُونَ عَلَيَّ إِخْوَانِكُمْ، فَأَصْلِحُوا رِحَالَكُمْ، وَأَصْلِحُوا لِبَاسَكُمْ حَتَّى تَكُونُوا كَأَنَّكُمْ شَامَةٌ فِي النَّاسِ؟ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْفُحْشَ وَلَا التَّفَحُّشَ.**

122.Yine İbn-ül Hanzaliyye (r.a.) anlatıyor. Rasûlullah (s.a.v.)'i şöyle buyururken işittim: **“Sizler müslüman olmayan kardeşlerinizin yanına gidiyorsunuz. Binek hayvanlarınızı düzene koyun, elbiselerinize de çeki düzen verip insanlar arasında parmakla gösterilen kimseler gibi olunuz ki fark edilesiniz. Çünkü Allah çirkin görüntüyü ve kötü sözü sevmez.”** (4p)

وَعَنْ مَعَاذِ بْنِ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: **مَنْ تَرَكَ اللَّبَاسَ تَوَاضَعًا لِلَّهِ، وَهُوَ يَقْدِرُ عَلَيْهِ، دَعَاهُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَى رُؤُوسِ الْخَلَائِقِ حَتَّى يُخَيَّرَهُ مِنْ أَيِّ حُلَلٍ الْإِيمَانَ شَاءَ يَلْبَسُهَا.**

123.Muaz ibni Enes (r.a.)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: **“Bir kimse gücü yettiği halde Alah rızası için tevazu göstererek, lüks elbise giymeyi terkederse kıyamet günü Allah o kimseyi bütün yaratıkların üzerinde çağırır ve onu iman ehlinin giyeceği elbiselerden dilediğini giymede serbest bırakır.”** (4p)

رُوِيَ عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: مَا مِنْ أَحَدٍ يَلْبَسُ ثَوْبًا لِيُبَاهِيَ بِهِ وَيَنْظُرَ النَّاسَ إِلَيْهِ لَمْ يَنْظُرِ اللَّهُ إِلَيْهِ حَتَّى يَنْزِعَهُ مَتَى نَزَعَهُ.

124. Ümmü Seleme (r.a.)'den Nebi (s.a.v.)'nin şöyle buyurduğu rivayet olundu: "Her kim, gösteriş yapmak ve insanların kendisine bakması için bir elbise giyinirse, onu çıkarıp atıncaya kadar Allah, ona rahmet nazariyle bakmaz." (3p)

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا: أَنَّ أَسْمَاءَ بِنْتَ أَبِي بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا دَخَلَتْ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَعَلَيْهَا ثِيَابٌ رِفَاقٌ فَأَعْرَضَ عَنْهَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَقَالَ: يَا أَسْمَاءُ إِنَّ الْمَرْأَةَ إِذَا بَلَغَتِ الْمَحِيضَ لَمْ يَصْلُحْ أَنْ يُرَى مِنْهَا إِلَّا هَذَا وَأَشَارَ إِلَى وَجْهِهِ وَكَفِّهِ.

125. Hz. Aişe (r.a.) anlatır: "Hz. Ebu Bekir'in kızı Esmâ Rasûlullah (s.a.v.)'ın huzuruna girdi. Üzerinde ince bir elbise vardı. Rasûlullah (s.a.v.) yüzünü ondan çevirdi ve: "Ya Esmâ! Bir kadın bulûğ çağına gelince onun şunlardan başka bir yerinin görünmesi uygun olmaz" dedi ve yüzü ile ellerini işaret etti." (8p)

HASTA ZİYARETİ

وعن أبي سعيد رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قال: قال رسولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: إِذَا دَخَلْتُمْ عَلَى مَرِيضٍ فَنَفْسُوا لَهُ فِي أَجَلِهِ فَإِنَّ ذَٰلِكَ يَطَيَّبُ نَفْسَهُ.

126.Ebû Saîd (r.a.) anlatıyor: Rasûlullah (s.a.v.) buyurdular ki: "Bir hastanın yanına girince, ona sağlık ve uzun ömür temennisiyle onu rahatlatın. Zira böyle yapmak onun gönlünü hoş eder." (2p)

وعن عَلِيِّ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قال: سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: مَا مِنْ مُسْلِمٍ يَعُودُ مُسْلِمًا غُدْوَةً إِلَّا صَلَّى عَلَيْهِ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ حَتَّى يُمْسِيَ، وَإِنْ عَادَهُ عَشِيَّةً إِلَّا صَلَّى عَلَيْهِ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ حَتَّى يُضْبِحَ، وَكَانَ لَهُ خَرِيفٌ فِي الْجَنَّةِ.

127.Ali (r.a.)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyururken işittim, demiştir: "Bir müslüman hasta olan bir müslüman kardeşini sabahleyin ziyarete giderse, yetmiş bin melek akşama kadar ona rahmet okurlar. Eğer akşamleyin ziyaret ederse yetmiş bin melek onun için sabaha kadar duâ ederler. Aynı zamanda o kimse için cennette toplanmış meyveler vardır." (5p)

YARDIMLAŞMAK

وَعَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:
أَنْصُرُ أَخَاكَ ظَالِمًا أَوْ مَظْلُومًا قِيلَ: أَنْصُرُهُ إِذَا كَانَ
مَظْلُومًا، فَكَيْفَ أَنْصُرُهُ ظَالِمًا؟ قَالَ: تَحْجُزُهُ عَنِ
الظُّلْمِ، فَإِنَّ ذَلِكَ نَصْرُهُ.

128.Hz. Enes (r.a.) anlatıyor: Rasûlullah (s.a.v.) buyurdular ki: "**Kardeşine zalim de olsa mazlum da olsa yardım et.**" "**Mazlumsa yardım ederim, zalime nasıl yardım ederim?**" diye sorulmuştu. "**Onu zulümden alıkoyarsın, bu da ona yardımdır**" (4p)

وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: خَيْرُ الْأَصْحَابِ عِنْدَ اللَّهِ،
خَيْرُهُمْ لِصَاحِبِهِ. وَخَيْرُ الْجِيرَانِ عِنْدَ اللَّهِ، خَيْرُهُمْ
لِجَارِهِ.

129.Abdullah b. Amr (r.a.) der ki: Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: "**Allah katında, arkadaşlık yapanların en hayırlısı, arkadaşına daha yararlı olanıdır. Komşuların da Allah katında en hayırlısı, komşusuna daha yararlı olanıdır.**" (3p)

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
قَالَ: أَبْغُونِي فِي ضَعْفَائِكُمْ فَإِنَّمَا تُرْزَقُونَ وَتُنْصَرُونَ
بِضَعْفَائِكُمْ.

130.Ebu Hureyre (r.a.) Rasûlullah (s.a.v.)'ı şöyle söylerken işittim" dedi: "**Zayıf ve fakirlerinizin gönlünü alarak bana yaklaşın. Siz ancak zayıflarınızın duasıyla rızıklanıyor ve yardım görüyorsunuz.**" (2p)

عن أبي هريرة رضي الله عنه عن النبي صلى الله عليه وسلم
قال: مَنْ يَسَّرَ عَلَيَّ مُعْسِرٍ، يَسَّرَ اللَّهُ عَلَيْهِ فِي الدُّنْيَا
وَالْآخِرَةِ.

131.Hz. Ebû Hureyre (r.a.) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v.) buyurdular ki: **Bir kimse sıkıntıda olan birine kolaylık gösterirse, Allah (c.c.) da o kimseye dünyada ve ahirette kolaylık ihsan eder.** (2p)

RÜYA

وعن أبي سعيد الخدري رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّهُ سَمِعَ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: إِذَا رَأَى أَحَدُكُمْ رُؤْيَا يُحِبُّهَا، فَإِنَّمَا
هِيَ مِنَ اللَّهِ تَعَالَى، فَلْيَحْمَدِ اللَّهَ عَلَيْهَا، فَلَا
يُحَدِّثُ بِهَا إِلَّا مَنُ يُحِبُّ وَإِذَا رَأَى غَيْرَ ذَلِكَ مِمَّا

يَكْرَهُ، فَإِنَّمَا هِيَ مِنَ الشَّيْطَانِ، فَلَيْسَتْ عِدٌ مِنْ شَرِّهَا،
وَلَا يَذْكُرُهَا لِأَحَدٍ، فَإِنَّهَا لَا تَضُرُّهُ .

132.Ebu Said el Hudri (r.a.), Peygamber (s.a.v.)'i şöyle buyururken iştmiştir: “Sizden biriniz hoşuna giden bir rüya görürse bu rüya Allah’tandır. Bu sebeple Allah’a hamdetsin ve o rüyayı sadece sevdiğine söyleyin. Hoşlanmadığı bir rüya görürse o şeytandandır. Onun şerrinden Allah’a sığınsın ve onu hiç kimseye söylemesin. Bu takdirde rüya kendisine zarar vermez.” (7p)

KÖTÜLÜKTEN NEHY ETMEK

وعن قيس بن أبي حازم قال: قَالَ أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، بَعْدَ أَنْ حَمِدَ اللَّهُ تَعَالَى وَأَثْنَى عَلَيْهِ: يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّكُمْ تَقْرُونَ هَذِهِ الْآيَةَ وَتَضَعُونَهَا عَلَى غَيْرِ مَوْضِعِهَا: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا عَلَيْكُمْ أَنْفُسَكُمْ لَا يَضُرُّكُمْ مَنْ ضَلَّ إِذَا اهْتَدَيْتُمْ». وَإِنَّا سَمِعْنَا رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: إِنَّ النَّاسَ إِذَا رَأَوْا الظَّالِمَ فَلَمْ يَأْخُذُوا عَلَى يَدِهِ أَوْ شَكَ أَنْ يَعْمَهُمُ اللَّهُ تَعَالَى بِعِقَابٍ، وَإِنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: مَا مِنْ قَوْمٍ يُعْمَلُ فِيهِمْ

بِالْمَعَاصِي ثُمَّ يَقْدِرُونَ عَلَى أَنْ يُغَيِّرُوا فَلَمْ يُغَيِّرُوا
إِلَّا يُوشِكُ أَنْ يَعُمَّهُمُ اللَّهُ بِعِقَابٍ .

133.Kays İbnu Ebî Hâzım anlatıyor: "Hz. Ebu Bekir (r.a.) Cenâb-ı Hakk'a hamd ve senadan sonra buyurdu ki: "Ey insanlar! Sizler şu âyeti okuyor fakat yanlış anlıyorsunuz: "Ey iman edenler, siz kendinize bakın. Doğru yolda iseniz sapıtan kimse size zarar veremez" (Maide, 105). Biz Hz. Peygamber (s.a.v.)'in: "İnsanlar, zâlimi görüp elinden tutmazlarsa, Allah'ın, hepsine ulaşacak umumî bir belâ göndermesi yakındır" dediğini işittik." Keza ben, Rasûlullah (s.a.v.)'ın: "İçlerinde kötülükler işlenen bir cemiyet, bu kötülükleri bertaraf edecek güçte olduğu halde, seyirci kalır, müdâhale etmezse, Allah'ın hepsini saran umumî bir belâ göndermesi yakındır" dediğini işittim. (18p)

HELALLER- HARAMLAR

عن أبي عبد الله النعمان بن بشير رضي الله عنهما قال : سمعت
رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول : **الْحَلَالُ بَيْنَ
وَالْحَرَامِ بَيْنَ . وَبَيْنَهُمَا أُمُورٌ مُشْتَبِهَاتٌ . لَا يَعْلَمُهَا
كَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ . فَمَنْ اتَّقَى الْمُشَبَّهَاتِ فَقَدْ اسْتَبْرَأَ
لِعِزِّهِ وَدِينِهِ . وَمَنْ وَقَعَ فِي الْمُشَبَّهَاتِ وَقَعَ فِي
الْحَرَامِ**

134.Ebû Abdullah Numan ibnü Beşir (r.a.) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v.) buyurdular ki: **Helal bellidir, haram da bellidir. Bu ikisinin arasında ise birtakım şüpheli (helal mi, haram mı olduğu açıkça bilinmeyen) şeyler vardır. Bunları insanların çoğunluğu bilmez. O halde her kim bu şüpheli şeylerden sakınırsa, namusunu ve dinini korumuş olur. Her kim bu şüpheli şeyleri yaparsa, harama düşmüş olur.** (5p)

عن عائشة رَضِيَ اللهُ عَنْهَا قَالَتْ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: **كُلُّ شَرَابٍ أَسْكَرَ فَهُوَ حَرَامٌ.**

135.Hz. Âişe (r.a.) anlatıyor: **Rasûlullah (s.a.v.) buyurdular ki: "Sarhoşluk veren her içki haramdır."** (1p)

عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ مَسْعُودٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ. عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: **يَعْنِي عَنْ رَبِّهِ عَزَّ وَجَلَّ: أَلِنَظْرَةُ سَهْمٍ مَسْمُومٍ مِنْ سِهَامِ إبْلِيسَ مَنْ تَرَكَهَا مِنْ مَخَافَتِي أَبْدَلْتُهُ إِيمَانًا يَجِدُ حَلَاوَتَهُ فِي قَلْبِهِ.**

136.Abdullah b. Mes'ud (r.a.) Resulullâh (s.a.v.)'ın Aziz ve Celil olan Rabbinden şöyle rivayet ettiğini anlattı: **"Yabancı bir kadına bakmak şeytanın oklarından**

zehirli bir oktur. Her kim benden korkarak yabancı bir kadına bakmazsa, ben ona karşılık olarak tadını kalbinde bulacağı bir iman bahşederim"(4p)

عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: لَعَنَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي الْخَمْرِ عَشْرَةَ: عَاصِرَهَا وَمُعْتَصِرَهَا، وَشَارِبَهَا وَسَاقِيَهَا، وَحَامِلَهَا وَالْمَحْمُولَةَ إِلَيْهِ، وَبَائِعَهَا وَمُبْتَاعَهَا، وَوَاهِبَهَا، وَأَكِلَ ثَمَنِهَا.

137.Hz. Enes (r.a.) anlatıyor: "Nebî (s.a.v.) içki ile ilgili olarak on kişiye lanet etti: "(Hammaddesinden şarap yapmak amacıyla suyunu) sıkana ve sıkıtrana, içene ve sunana, taşıyana ve taşıtana, satana ve satın alana, hibe edene, parasını yiyene." (5p)

İYİLİK- KÖTÜLÜK

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبَّاسٍ بْنِ عَبْدِ الْمُطَّلِبِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِيمَا يَرُوي عَنْ رَبِّهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى قَالَ: إِنَّ اللَّهَ كَتَبَ الْحَسَنَاتِ وَالسَّيِّئَاتِ، ثُمَّ بَيَّنَّ ذَلِكَ: فَمَنْ هَمَّ بِحَسَنَةٍ فَلَمْ يَعْمَلْهَا كَتَبَهَا اللَّهُ

تَبَارَكَ وَتَعَالَى عِنْدَهُ حَسَنَةٌ كَامِلَةٌ ، وَإِنْ هُمْ بِهَا
فَعَمَلَهَا كَتَبَهَا اللَّهُ عَشْرَ حَسَنَاتٍ إِلَى سَبْعِمِائَةٍ
ضِعْفٍ إِلَى أَضْعَافٍ كَثِيرَةٍ ، وَإِنْ هُمْ بِسَيِّئَةٍ فَلَمْ
يَعْمَلَهَا كَتَبَهَا اللَّهُ تَعَالَى عِنْدَهُ حَسَنَةٌ كَامِلَةٌ ، وَإِنْ
هُمْ بِهَا فَعَمَلَهَا كَتَبَهَا اللَّهُ سَيِّئَةً وَاحِدَةً .

138. Abdullah ibn Abbas (r.a.)'den nakil edildiğine göre Rasûlullah (s.a.v.) Allah'tan rivayet ettiği bir hadiste şöyle buyurdu: “Allah iyilik ve kötülükleri takdir edip yazdıktan sonra bunların durumunu şöyle açıkladı: Bir kimse iyilik yapmaya niyetlenir de yapmazsa, Allah buna tam bir iyilik olarak sevap yazar. Eğer o kimse hem niyetlenir hem de o iyiliği yaparsa ona on iyilik sevabı yazar ve bu sevabı yedi yüze ve daha fazlasına kadar çıkarır. Kim bir kötülük yapmaya niyetlenir de sonra vazgeçerse, Allah onun için tam bir iyilik sevabı yazar, eğer kötü bir işe niyetlenir ve onu yaparsa Allah o kimse için bir günah yazar.” (12p)

عن حذيفة رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: لَا تَكُونُوا إِمَّعَةً، تَقُولُونَ إِنْ أَحْسَنُوا النَّاسُ أَحْسَنًا وَإِنْ ظَلَمُوا ظَلَمْنَا وَلَكِنْ وَطِنُوا أَنْفُسَكُمْ فَإِنْ أَحْسَنَ النَّاسُ أَنْ تُحْسِنُوا وَإِنْ أَسَاءُوا فَلَا تَظْلِمُوا .

139.Huzeyfe (r.a.) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v.) buyurdu ki: "Herkes iyilik yaparsa biz de iyilik yaparız ve onlar haksızlık yaparsa biz de haksızlık yaparız diyen şahsiyetsizlerden olmayın! Fakat kendinizi, herkes iyilik yaparsa iyilik yapmaya ve şayet kötülük yaparlarsa zulmetmeyip (affetmeye) alıştırın." (5p)

عَنْ كَلَيْبِ بْنِ الْحَنْفِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: أَنَّهُ أَتَى رَسُولَ
اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ مَنْ
أَبْرٌ؟ قَالَ: أُمَّكَ وَأَبَاكَ، وَأُخْتُكَ وَأَخَاكَ، وَمَوْلَاكَ
الَّذِي يَلِي ذُلِكَ حَقًّا وَاجِبًا، وَرَجْمًا مَوْصُولَةً.

140.Küleyb el-Hanefî (r.a.)'den anlatıldığına göre, kendisi Rasûlullah (s.a.v.)'a gelerek sormuştur: "Ey Allah'ın Rasûlü kime karşı iyilik yapayım?" Hz. Peygamber (s.a.v.) şu cevabı vermiştir: "Annene, babana, kızkardeşine, erkek kardeşine, bunu takip eden azadlına. Bu iyiliği de, üzerine vâcib olan bir hakkın ödenmesi, yani, akrabalık bağının gözetilmesi olarak yapacaksın." (5p)

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ: رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: إِذَا أَحْسَنَ أَحَدُكُمْ إِسْلَامَهُ فَكُلُّ حَسَنَةٍ يَعْمَلُهَا تُكْتَبُ لَهُ بِعَشْرِ أَمْثَالِهَا إِلَى سَبْعِمِائَةِ ضِعْفٍ، وَكُلُّ سَيِّئَةٍ يَعْمَلُهَا تُكْتَبُ بِمِثْلِهَا حَتَّى يَلْقَى اللَّهَ تَعَالَى.

141.Ebu Hüreyre (r.a.) hazretleri anlatıyor: Hz. Peygamber (s.a.v.) buyurdular ki: "Sizden biri müslümanlığını güzelleştirirse, yaptığı her bir iyiliğe karşılık ona iyiliğinin en az on katından, yedi yüz katına kadar sevap yazılır. İşlediği her bir günaha da sâdece karşılığı yazılır. Bu hâl, Allah'a kavuşuncaya kadar böyle devam eder." (6p)

İSRAF

وَعَنْ ابْنِ عَمْرٍو بْنِ الْعَاصِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: كُلُّوا وَتَصَدَّقُوا وَالْبَسُوا فِي غَيْرِ إِسْرَافٍ وَلَا مَخِيلَةٍ.

142.İbnu Amr İbni'l-As (r.a.) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v.) buyurdular ki: "Yiyiniz, tasadduk ediniz, giyiniz. Fakat bunları yaparken israfa ve kibire kaçmayınız." (2p)

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَرَّ بِسَعْدٍ، وَهُوَ يَتَوَضَّأُ. فَقَالَ: مَا هَذَا السَّرْفُ؟ فَقَالَ: أَفِي الْوُضُوءِ إِسْرَافٌ؟ قَالَ: نَعَمْ. وَإِنْ كُنْتَ عَلَى نَهْرٍ جَارٍ.

143. Abdullah İbnu Amr (r.a.) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v.), abdest almakta olan Sa'd'a uğramıştı: "Bu israf da ne?" buyurdular. Sa'd: "Abdestte dahi israf olur mu?" dedi. Peygamber (s.a.v.): "Evet! Akan bir nehir üzerinde olsan bile!" Cevabını verdi." (4p)

ALLAH'IN HOŞNUT OLMADIĞI AMELLER

عن عائشة أنس رضي الله عنه عن النبي صلى الله عليه وسلم قال: شرارُ الناسِ الذين يُكْرَمُونَ اتِّقَاءَ شَرِّهِمْ.

144. Âişe (r.a.) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v.) buyurdular ki: İnsanların şerlileri, şerlerinden sakınılmak için kendilerine iyilik yapılan kimselerdir. (1p)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: يُرَاحُ رِيحُ الْجَنَّةِ مِنْ مَسِيرَةِ خَمْسِمِائَةِ عَامٍ وَلَا يَجِدُ رِيحَهَا مَنَّا بِعَمَلِهِ وَلَا عَاقٌ وَلَا مُدْمِنٌ خَمْرٍ.

145.Ebu Hureyre (r.a.)'nın rivayetine göre Hz. Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "**Cennetin kokusu beş yüz sene kadar uzak mesafeden alınır, Yaptığını başa kakan, ana babaya karşı gelen ve devamlı şarap içen kimseler kokusunu bile alamazlar**". (4p)

عن أبي هريرة رضي الله عنه عن النبي صلى الله عليه وسلم قال: سَيُصِيبُ أُمَّتِي "دَاءُ الْأُمَمِ". قَالُوا: يَا نَبِيَّ اللَّهِ ، وَمَا دَاءُ الْأُمَمِ ؟ قَالَ: الْأَشْرُ وَالْبَطْرُ وَالتَّكَاثُرُ وَالتَّشَاخُنُ فِي الدُّنْيَا ، وَالتَّبَاغُضُ وَالتَّحَاسُدُ حَتَّى يَكُونَ الْبَغْيُ ثُمَّ الْهَرْجُ .

146.Ebû Hüreyre (r.a.) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v.) buyurdular ki: "Ümmetim, önceki ümmetlerin karşılaştığı dertlerle karşılaşacak. Ey Allah'ın Habercisi "ümmetlerin dertleri" nelerdir? Dediler. Sevinçte taşkınlık, nankörlük, mal vesâireyi çoğaltma ve bununla öğünme yarışı, dünyalık için düşmanlık, birbirine kin duyma ve haset hatta zulüm ve sonra da öldürme" buyurdu. (6p)

وعن معاوية رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: **كُلُّ ذَنْبٍ عَسَى اللهُ أَنْ يَغْفِرَهُ إِلَّا الرَّجُلُ يَقْتُلُ الْمُؤْمِنَ مُتَعَمِّدًا، أَوْ الرَّجُلُ يَمُوتُ كَافِرًا.**

147. Muaviye İbnu Ebi Süfyan (r.a.) anlatıyor: "Rasûlüllâh (s.a.v.) buyurdular ki: **Allah her günahı bağışlayabilir. Ancak kasıtlı olarak bir mü'mini öldüren veya kâfir olarak ölen kimse hariç.**" (3p)

عن ابن عباس رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: **إِذَا ظَهَرَ الزِّنَا وَالرِّبَا فِي قَرْيَةٍ فَقَدْ أَحَلُّوا بِأَنْفُسِهِمْ عَذَابَ اللهِ.**

148. İbnu Abbâs (r.a.) anlatıyor: "Rasûlüllâh (s.a.v.) buyurdular ki: **Bir memlekette zina ve fâiz ortaya çıkarsa şüphesiz ki onlar Allah'ın azabını kendilerine helal saymıştır.**" (2p)

وَعَنْ جُنْدَبِ بْنِ عَبْدِ اللهِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ رَجُلٌ: **وَاللَّهِ لَا يَغْفِرُ اللهُ لِغُلَانٍ فَقَالَ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ مَنْ ذَا الَّذِي يَتَأَلَّى عَلَيَّ أَنْ لَا أَغْفِرَ لَهُ إِنَّي قَدْ غَفَرْتُ لَهُ وَأَحْبَبْتُ عَمَلَكَ**

149. Abdullah oğlu Cündeb (r.a.)'den rivayet edilmiştir: "Rasûlullah (s.a.v.) buyurdu ki: **Bir adam: "Vallahi, Allah filan kimseyi bağışlamaz" diye yemin etti.**

Bunun üzerine aziz ve celil olan Allah: "Benim hakkımda onu bağışlamayacağıma dair yemin edip, hüküm veren kimdir? Ben onu bağışladım, senin de amelini iptal ettim" buyurdu." (5p)

DÜNYA SEVGİSİ

وَعَنِ الْبِرَاءِ بْنِ عَازِبٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى
اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: مَنْ قَضَى نَهْمَتَهُ فِي الدُّنْيَا حِيلَ بَيْنَهُ
وَبَيْنَ شَهَوَاتِهِ فِي الْآخِرَةِ. وَمَنْ مَدَّ عَيْنَيْهِ إِلَى زِينَةِ
الْمُتْرَفِينَ، كَانَ مَهِينًا فِي مَلَكُوتِ السَّمَوَاتِ. وَمَنْ
صَبَرَ عَلَى الْقُوْتِ الشَّدِيدِ صَبْرًا جَمِيلًا، أَسْكَنَهُ اللَّهُ
مِنَ الْفِرْدَوْسِ حَيْثُ شَاءَ.

150.Azib oğlu Bera (r.a.) Resul-i Ekrem (s.a.v.)'in şöyle dediğini rivayet etti: "Dünyada her istediğini yapıp zevkini tatmin eden kimse, âhirette istediği nimetlere kavuşamaz. Gözünü zenginlerin lüks yaşayışına dikip, onlar gibi yaşamak isteyen kimse, gökteki meleklerin katında hakir olur. Sıkıntıda olan kimse şikâyet etmeden güzelce sabrederse, Allah onu Firdevs Cenneti'nde istediği yere koyar." (7p)

BATIL İNANÇLAR

وَعَنْ عِمْرَانَ بْنِ حُصَيْنٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: لَيْسَ مِنَّا مَنْ تَطَيَّرَ أَوْ تَطَيَّرَ لَهُ أَوْ تَكْهَنَ أَوْ تُكْهَنَ لَهُ أَوْ سَحَرَ أَوْ سُحِرَ لَهُ. وَمَنْ أَتَى كَاهِنًا فَصَدَّقَهُ بِمَا يَقُولُ، فَقَدْ كَفَرَ بِمَا أَنْزَلَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ.

151. İmran b. Husayn (r.a.)'dan Resul-i Ekrem'in şöyle dediği rivayet olundu: "Bazı şeylerin uğursuz olduğuna inanarak, çalışma ve hareketlerini aksatanlar yahut buna inananlar, gaybden haber verenler yahut buna inananlar, sihir yapanlar yahut sihre inananlar bizden değillerdir. Kim sihirbaz ve göz boyayanların sözüne inanırsa, Muhammed'e inen Kur'an'a inanmamış olur." (5p)

عن أبي هريرة رضي الله عنه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: مَنْ عَقَدَ عُقْدَةً ثُمَّ نَفَثَ فِيهَا فَقَدْ سَحَرَ، وَمَنْ سَحَرَ فَقَدْ أَشْرَكَ، وَمَنْ تَعَلَّقَ شَيْئًا وَكِلَإٍ إِلَيْهِ.

152. Hz. Ebû Hureyre (r.a.) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v.) buyurdular ki: "Kim (sihir maksadıyla) bir düğüm vurur sonra da onu üflerse sihir yapmış olur. Kim sihir yaparsa şirke düşer. Kim boynuna (muska, nazar boncuğu gibi) birşey asarsa, (artık

Allah Teâlâ onu korumaz) o astığı şeye havale edilir." (3p)

DİLENCİLİK

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
قَالَ: مَنْ سَأَلَ النَّاسَ فِي غَيْرِ فَاقَةٍ نَزَلَتْ بِهِ أَوْ عِيَالٍ
لَا يُطِيقُهُمْ جَاءَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ بِوَجْهِ لَيْسَ عَلَيْهِ لَحْمٌ.

153.İbn Abbas (r.a.), Rasûlullah (s.a.v.)'ın şöyle buyurduğunu rivayet etti: "Kim kendisinde veya çocukta katlanamayacakları bir ihtiyacı yokken halka el açarsa, kıyamet gününde yüzünün etleri tamamen dökülmüş olarak mahşer yerine gelir." (4p)

YALAN SÖYLEMEK-YALAN YERE YEMİN ETMEK

وَعَنْ مَالِكٍ أَنَّهُ بَلَغَهُ أَنَّ ابْنَ مَسْعُودٍ قَالَ: لَا يَزَالُ الْعَبْدُ
يَكْذِبُ وَيَتَحَرَّى الْكُذِبَ فَتَنَكَّتْ فِي قَلْبِهِ نُكْتَةٌ
حَتَّى يَسْوَدَّ قَلْبُهُ فَيُكْتَبُ عِنْدَ اللَّهِ مِنَ الْكَاذِبِينَ .
ذَكَرَهُ مَالِكٌ فِي الْمُوطَأِ هَكَذَا وَتَقَدَّمَ بِنَحْوِهِ مُتَّصِلًا
مَرْفُوعًا

154.İmam Malik, İbn Mes'ud (r.a.)'un şöyle dediğini rivayet etmiştir: **Kul devamlı yalan söyler ve yalanı araştırırsa kalbi kararınca kadar kalbinde iz bırakır, nihayet Allah katında yalancılar güruhuna (topluluğuna) yazılır.** (6p)

عن إياس بن ثعلبة الحارثي رضي الله عنه عن النبي صلى الله عليه وسلم قال: **مَنْ اقْتَطَعَ حَقَّ امْرِئٍ مُسْلِمٍ بِيَمِينِهِ فَقَدْ أَوْجَبَ لَهُ النَّارَ، وَحَرَّمَ اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ الْجَنَّةَ .**
قَالُوا: وَلَوْ شَيْئًا يَسِيرًا يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ قَالَ: وَلَوْ كَانَ قَضِيْبًا مِنْ أَرَاكٍ .

155.İyas İbnu Sa'lebe el-Hârisî (r.a.) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v.) buyurdular ki: **"Kim Müslüman bir kimsenin hakkını, yalan yere yemin ederek ele geçirirse artık onun için cehennem şart olmuştur. Allah Teâlâ ona cenneti de mutlaka haram kılmıştır."**"Ey Allah'ın Resulü! Az bir şey olsa da mı?" diye sormuşlardı. "Misvak ağacından bir çubuk bile olsa!" cevabını verdi." (6p)

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: **مَنْ قَالَ لِصَبِيٍّ: تَعَالَ هَاكَ ثُمَّ لَمْ يُعْطِهِ فَهِيَ كَذْبَةٌ .**

156.Ebu Hureyre (r.a.) Rasûlullah (s.a.v.)'ın şöyle buyurduğunu rivayet etmiştir: **"Kim bir çocuğa "gel bir**

şey vereceğim" deyip de sonra, dediği şeyi vermezse, işte bu bir yalan olur." (2p)

عن بهز بن حكيم قال حدثني أبي عن أبيه قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: **وَيْلٌ لِلَّذِي بِالْحَدِيثِ يُحَدِّثُ فَيَكْذِبُ لِيُضْحِكَ بِهِ الْقَوْمَ وَيْلٌ لَهُ وَيْلٌ لَهُ.**

157.Behz bin Hakîm dedesinden rivayetle (r.a.) Rasûlullah (s.a.v.)'ın şöyle buyurduğunu anlatıyor: **"Milleti güldürmek için (yalan) söyleyen kişiye yazıklar olsun, yazıklar olsun!" (2p)**

FAİZCİLİK

عَنِ ابْنِ مَسْعُودٍ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: **مَا أَحَدٌ أَكْثَرَ مِنَ الرَّبَا إِلَّا كَانَ عَاقِبَةُ أَمْرِهِ إِلَى قَلَّةٍ.**

158.İbnu Mes'ud (r.a.) anlatıyor: Rasûlullah (s.a.v.) buyurdular ki: **"Faizle malını artırmaya çalışan kimsenin işinin akıbeti malının azalmasıyla son bulur." (2p)**

GIYBET

وعن عائشة رَضِيَ اللهُ عَنْهَا قَالَ: كَانَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا بَلَغَهُ عَنِ الرَّجُلِ شَيْءٌ لَمْ يَقُلْ: مَا بَالُ فُلَانٍ يَقُولُ: وَلَكِنْ يَقُولُ: مَا بَالُ أَقْوَامٍ يَقُولُونَ كَذَا وَكَذَا.

159.Hz. Aişe (r.a.) anlatıyor: " Rasûlullah (s.a.v.) bir adamdan kendisine olumsuz bir söz ulaştığı vakit: "Falan niye böyle söylemiş?" deyip ismini zikretmezdi. Fakat: "İnsanlara ne oluyor da şöyle şöyle söylüyorlar?" derdi (genel bir ifade kullanırdı)." (4p)

وَعَنْ سُفْيَانَ بْنِ عَبْدِ اللهِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ: قُلْتُ يَا رَسُولَ اللهِ حَدِّثْنِي بِأَمْرٍ أَعْتَصِمُ بِهِ، قَالَ: قُلْ رَبِّي اللهُ، ثُمَّ اسْتَقِم. قُلْتُ يَا رَسُولَ اللهِ مَا أَخَوْفُ مَا تَخَافُ عَلَيَّ؟ فَأَخَذَ بِلِسَانِهِ، ثُمَّ قَالَ: هَذَا.

160.Süfyan İbnu Abdillâh (r.a.) anlatıyor: "Ey Allah'ın Rasûlü bana uyacağım bir amel tavsiye et!" dedim.

Şu cevabı verdi:"Rabbim Allah'tır de, sonra doğru ol!"

"Ey Allah'ın Rasûlü dedim tekrar. Benim hakkımda en çok korktuğunuz şey nedir?"

Eliyle dilini tutup sonra: "İşte şu!" buyurdu." (5p)

عن أبي هريرة رضي الله عنه عن النبي صلى الله عليه وسلم
قال: **الْغَيْبَةُ ذِكْرُكَ أَخَاكَ بِمَا يَكْرَهُ.**

161.Hz. Ebû Hureyre (r.a.) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v.) buyurdular ki: Gıybet, kardeşini, beğenmeyeceği bir şekilde anmaktır (dile dolamak). (1p)

KİBİR

عن أبي هريرة رضي الله عنه قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ: **إِنَّ اللَّهَ يُبْغِضُ كُلَّ جَعْظَرِيٍّ جَوَاطٍ، سَخَابٍ
فِي الْأَسْوَاقِ، حَيْفَةٌ بِاللَّيْلِ، حِمَارٌ بِالنَّهَارِ، عَالِمٌ
بِأَمْرِ الدُّنْيَا، جَاهِلٌ بِأَمْرِ الْآخِرَةِ.**

162.Ebû Hüreyre (r.a.) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v.) buyurdular ki: "Şüphesiz Allah Teâlâ, kibirli, kaba ve sokaklarda bağırıp çağırıp gürültü çıkaranlara buğz eder. (Bunlar) Gece leş gibi uyur, gündüz merkep gibi çalışırlar, dünya işinde âlim, ahiret işinde cahildirler." (4p)

وعن ابن مسعود رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ مَنْ كَانَ فِي قَلْبِهِ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ مِنْ كِبَرٍ. فَقَالَ رَجُلٌ: إِنَّ الرَّجُلَ يُحِبُّ أَنْ يَكُونَ ثَوْبُهُ حَسَنًا وَنَعْلُهُ حَسَنَةً؟ فَقَالَ: إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى جَمِيلٌ يُحِبُّ الْجَمَالَ؛ الْكِبَرُ بَطْرُ الْحَقِّ وَغَمَطُ النَّاسِ.

163.Abdullah ibni Mes'ud (r.a.)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: "Kalbinde zerre kadar kibir olan kimse cennete giremez." Bir adam: "İnsan elbise ve ayakkabısının güzel olmasını arzu eder" deyince Rasullullah şunları söyledi: "Allah güzeldir, güzeli sever, kibir ise hakkı kabul etmemek ve insanları küçük görmektir." (8p)

HASED

عَنْ أَنَسٍ؛ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: الْحَسَدُ يَأْكُلُ الْحَسَنَاتِ كَمَا تَأْكُلُ النَّارُ الْحَطَبَ. وَالصَّدَقَةُ تُطْفِئُ الْحَطِيبَةَ كَمَا يُطْفِئُ الْمَاءُ النَّارَ. وَالصَّلَاةُ نُورٌ الْمُؤْمِنِ. وَالصِّيَامُ جُنَّةٌ مِنَ النَّارِ.

164.Hz. Enes (r.a.) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v.) buyurdular ki: " Ateşin odunu yeyip tükettiği gibi

hased (çekememezlik) hayırları yer bitirir.Suyun ateşi söndürmesi gibi sadaka da hataları söndürür.Namaz, mü'minin nurudur. Oruç ateşe karşı perdedir." (4p)

İKİ YÜZLÜLÜK

وعن ابي هريرة رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قال: قال رسولُ الله صلى اللهُ عليه وسلم: تَجِدُونَ مِنْ شَرِّ النَّاسِ عِنْدَ اللهِ تَعَالَى يَوْمَ الْقِيَامَةِ ذَا الْوَجْهَيْنِ الَّذِي يَأْتِي هُوَ لَأٍ بِوَجْهِهِ وَهُوَ لَأٍ بِوَجْهِهِ.

165.Ebû Hüreyre (r.a.)'den bir rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "**Kıyamet gününde, iki yüzlülerin, Allah nazarında en kötü olanlardan bir kısmını teşkil ettiğini göreceksiniz. Bunlar bazılarında bir yüzle, diğer bazılarında da başka bir yüzle giden insanlardır.**" (3p)

CİMRİLİK

وعن جابر بن عبد الله الأنصاري رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا قال: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: **وَاتَّقُوا الشُّحَّ فَإِنَّ الشُّحَّ أَهْلَكَ مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ، حَمَلَهُمْ عَلَى أَنْ سَفَكُوا دِمَاءَهُمْ وَاسْتَحَلُّوا مَحَارِمَهُمْ.**

166.Câbir İbnu Abdillâh el-Ensârî (r.a.) anlatıyor: "Rasulullah (s.a.v.) buyurdular ki: **"Cimrilikten kaçının, zira cimrilik, sizden öncekileri helak etmiş, onları birbirlerinin kanlarını dökmeye, haramları helal saymaya sevketmiştir."** (4p)

MÜNAFİKLİK

وَعَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ عَمْرٍو بْنِ الْعَاصِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: **أَرْبَعٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ كَانَ مُنَافِقًا خَالِصًا وَمَنْ كَانَ فِيهِ خِصْلَةٌ مِنْهُنَّ كَانَتْ فِيهِ خِصْلَةٌ النِّفَاقِ حَتَّى يَدْعَهَا: إِذَا اثْتَمَنَ حَانَ وَإِذَا حَدَّثَ كَذَبَ وَإِذَا عَاهَدَ غَدَرَ وَإِذَا خَاصَمَ فَجَرَ.**

167.Amr b. As'ın oğlu Abdullah (r.a.) Peygamber (s.a.v.)'in şöyle buyurduğunu rivayet etmiştir: **"Şu dört huy kimde bulunursa, o halis münafıktır. Bu huylardan biri, her kimde varsa, o huyu terk edinceye kadar onda nifak huyu bulunur. O huylar şunlardır: Emanet edildiği zaman ihanet eder,**

konuştuğu zaman yalan söyler, anlaşma yaptığı zaman anlaşmaya uymaz, düşmanlığını günaha çıkaracak kadar aşırıya kaçır." (5p)

İLİM

عن ابن عمرو بن العاص رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: إِنَّ اللَّهَ لَا يَقْبِضُ الْعِلْمَ إِنْتِزَاعًا يَنْتَزِعُهُ مِنَ النَّاسِ وَلَكِنْ يَقْبِضُ الْعِلْمَ بِقَبْضِ الْعُلَمَاءِ. حَتَّى إِذَا لَمْ يُبْقِ عَالِمًا اتَّخَذَ النَّاسُ رُؤُوسًا جُهَالًا، فَسُئِلُوا فَأَفْتَوْا بِغَيْرِ عِلْمٍ فَضَلُّوا وَأَضَلُّوا.

168.İbnu Amr İbni'l-Âs (r.a.) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v.) buyurdular ki: "Allah ilmi [verdikten sonra], insanların [kalbinden] zorla söküp almaz. Fakat ilmi, aralarından âlimleri vefat ettirmek suretiyle alır. Öyle ki, tek bir âlim kalmaz. Halk da cahilleri kendine başkan yapar. Bunlara meseleler sorulur, onlar da ilme dayanmaksızın [kendi reyleriyle] fetva verirler, böylece hem kendilerini hem de başkalarını dalâlete atarlar." (6p)

عن أبي هريرة رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: مَنْ سُئِلَ عَنْ عِلْمٍ فَكَتَمَهُ أَجْمَ بِلِجَامٍ مِنْ نَارٍ.

169.Hz. Ebû Hüreyre (r.a.) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v.) buyurdular ki: **Kim, bir ilimden sorulur, o da bunu gizleyip söylemezse (kıyamet günü) ona ateşten bir gem vurulur.**" (2p)

عن ابن عمر رضي الله عنهما عن النبي صلى الله عليه وسلم قال: وَقَرُّوا مَنْ تَعَلَّمُونَ مِنْهُ الْعِلْمَ، وَقَرُّوا مَنْ تَعَلَّمُونَهُ الْعِلْمَ.

170.Hz. Abdullah ibnu Ömer (r.a.) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v.) buyurdular ki: **Kendisinden ilim öğrendiğiniz zâta saygı gösteriniz, ilim öğrettiğiniz kimseye de hürmet ediniz.**" (2p)

عن جندب رضي الله عنه عن النبي صلى الله عليه وسلم قال: مَثَلُ الْعَالِمِ الَّذِي يُعَلِّمُ النَّاسَ الْخَيْرَ وَيَنْسِي نَفْسَهُ، كَمَثَلِ السَّرَّاجِ يُضِيءُ لِلنَّاسِ وَيَحْرِقُ نَفْسَهُ.

171.Hz.Cüdebe (r.a.) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v.) buyurdular ki: **İnsanlara hayırlı şeyler öğretip de, öğrettiklerini kendisi uygulamayan bilgi sahibi,**

halka ışık saçıp da kendini yakan kandil gibidir.
(3p)

عَنِ ابْنِ مَسْعُودٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: لَا
حَسَدَ إِلَّا فِي اثْنَتَيْنِ: رَجُلٌ آتَاهُ اللَّهُ مَالًا فَسَلَّطَهُ
عَلَى هَلَكْتِهِ فِي الْحَقِّ وَرَجُلٌ آتَاهُ اللَّهُ الْحِكْمَةَ فَهُوَ
يَقْضِي بِهَا وَيُعَلِّمُهَا.

172.İbn Mes'ud (r.a.)'dan Rasûlullah (s.a.v.)'ın şöyle bu-
yurduğu rivayet edildi: **"Yalnız iki kişiye gıpta
edilebilir. Bunlardan biri; Allah'ın mal verdiği ve
hak yolda harcamaya muvaffak kıldığı kimse, diğeri
de Allah'ın hikmet (Kur'an ve hadisleri anlama
gücü) verip de onunla amel eden ve bunları
başkalarına da öğreten kimsedir."** (4p)

وَعَنْ مُعَاوِيَةَ، رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: مَنْ يُرِدِ اللَّهُ بِهِ خَيْرًا يُفَقِّهْهُ فِي الدِّينِ.

173.Muaviye (r.a.)'den bildirildiğine göre Rasûlullah
(s.a.v.) şöyle buyurmuşlardır: **"Allah kimin hakkında
hayır isterse onu din hususunda bilgi ve anlayış
sahibi kılar."** (1p)

MÜSLÜMANIN MÜSLÜMAN ÜZERİNDEKİ HAKLARI

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: كُلُّ
 الْمُسْلِمِ عَلَى الْمُسْلِمِ حَرَامٌ، مَالُهُ وَدَمُهُ وَعِزُّهُ

174.Ebû Hüreyre (r.a.) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v.) buyurdular ki: Her müslümanın malı, kanı ve ırzı diğer müslümanlara haramdır. (1p)

وعن أبي هريرة رضي الله عنه قال: قال النبي صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
 وَسَلَّمَ: إِذَا عَطَسَ أَحَدُكُمْ فَلْيَقُلْ: أَلْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى
 كُلِّ حَالٍ، وَلْيَقُلْ لَهُ أَخُوهُ، أَوْ صَاحِبُهُ: يَرْحَمُكَ
 اللَّهُ، فَإِذَا قَالَ لَهُ فَلْيَقُلْ: يَهْدِيكُمُ اللَّهُ وَيُصْلِحُ
 بِأَلْسِنَتِكُمْ.

175.Ebû Hüreyre (r.a.) anlatıyor: Rasûlullah (s.a.v.) buyurdular ki: Sizden biri aksırınca Her hal için "elhamdülillah" desin. Kardeşi de -yahut arkadaşı da- ona "Allah (C.C.) sana rahmet etsin" diye cevap versin. (Kardeşi bunu) kendisi için söyleyince, aksıran da "Allah size de hidâyet versin ve işinizi düzeltsin" desin." (6p)

عن عائشة رضي الله عنها عن النبي صلى الله عليه وسلم قال :
رَجِمَ اللَّهُ امْرَأً كَفَّتْ لِسَانَهُ عَنْ أَعْرَاضِ الْمُسْلِمِينَ .

176.Hz. Âişe (r.a.) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v.) buyurdular ki: Müslümanların ırzlarına şeref ve haysiyetlerine kötü söz söylemekten dilini korumuş olan kişiye Allah (c.c.) merhamet etsin. (2p)

وَعَنْ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
كَانَ يَقُولُ: الْمُسْلِمُ أَخُو الْمُسْلِمِ لَا يَظْلِمُهُ وَلَا
يَخْذُلُهُ. وَيَقُولُ: وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ مَا تَوَادَّ اثْنَانِ
فَيُفَرِّقُ بَيْنَهُمَا إِلَّا بِذَنْبٍ يُحْدِثُهُ أَحَدُهُمَا. وَكَانَ
يَقُولُ: لِلْمُسْلِمِ عَلَى الْمُسْلِمِ سِتٌّ: يُشَمَّتُهُ إِذَا عَطَسَ
وَيَعُودُ هُ إِذَا مَرَضَ وَيَنْصَحُهُ إِذَا غَابَ أَوْ شَهِدَ
وَيُسَلِّمُ عَلَيْهِ إِذَا لَقِيَهِ وَيُجِيبُهُ إِذَا دَعَاهُ وَيَتَّبَعُهُ إِذَا
مَاتَ.

177.İbn Ömer'in oğlu Abdullah (r.a.)'den Resulullah (s.a.v.)'in: "Müslüman, müslümanın kardeşidir! Ona zulmetmez, onu terketmez (yardımını kesmez). Kudret ve iradesiyle yaşadığım Allah'a yemin ederim ki, birbirini seven iki kişiden birisi günah işlemedikçe araları açılmaz. Müslümanın

müslümanda altı hakkı vardır: Aksırırsa “yerhamukellah (Allah sana acısın)” der, hastalanırsa ziyaretinde bulunur, yüzüne karşı veya giyabında hayrına konuşur, karşılaşınca selam verir, çağırınca -davetine uyup- gider, ölünce -dinin emrettiği şekilde bekâ âlemine uğurlar.” buyurduğu rivayet edilmiştir. (10p)

ALLAH'IN SEVGİSİNE LAYIK OLANLAR

وعن أبي هريرة رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: سَبْعَةٌ يُظِلُّهُمُ اللهُ فِي ظِلِّهِ يَوْمَ لَا ظِلَّ إِلَّا ظِلُّهُ: إِمَامٌ عَادِلٌ، وَشَابٌّ نَشَأَ فِي عِبَادَةِ اللهِ، وَرَجُلٌ قَلْبُهُ مُعَلَّقٌ بِالْمَسْجِدِ حَتَّى يَعُودَ إِلَيْهِ، وَرَجُلَانِ تَحَابَّا فِي اللهِ اجْتَمَعَا عَلَى ذَلِكَ وَتَفَرَّقَا عَلَيْهِ. وَرَجُلٌ دَعَتْهُ امْرَأَةٌ ذَاتُ مَنْصِبٍ وَجَمَالٍ فَقَالَ: إِنِّي أَخَافُ اللهَ، وَرَجُلٌ تَصَدَّقَ بِصَدَقَةٍ فَأَخْفَاهَا حَتَّى لَا تَعْلَمَ شِمَالَهُ مَا تُنْفِقُ يَمِينُهُ. وَرَجُلٌ ذَكَرَ اللهَ خَالِيًا فَفَاضَتْ عَيْنَاهُ.

178.Ebû Hüreyre (r.a.) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v.) buyurdu ki: "Yedi sınıf insan vardır ki, Allah onları, hiç bir gölgenin bulunmadığı Kıyamet gününde kendi arşının gölgesi altında gölgelendirecektir. Bunlar: Âdil yönetici, Allah'a ibadet ederek

serpilip büyüyen genç, gönlü mescitlere bağlı olan kimse, birbirini Allah için seven ve bu muhabbetle birleşip, bu sevgi ile ayrılan iki kişi; Güzel ve toplumda durumu yüksek bir kadın tarafından (zinaya) davet edildiğinde: 'Ben Allah'tan korkarım' diyebilen kişi, sağ elinin verdiği sol eli duymayacak derecede gizli sadaka veren kimse, hiç kimsenin görmediği bir yerde, Yüce Allah'ı zikredip gözyaşı döken kimse." (14p)

DOSTLUK VE ARKADAŞLIK

عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: مَثَلُ الْجَلِيسِ الصَّالِحِ كَمَثَلِ صَاحِبِ الْمِسْكِ إِنْ لَمْ يُصِْبَكَ مِنْهُ شَيْءٌ أَصَابَكَ مِنْ رِيحِهِ. وَمَثَلُ الْجَلِيسِ الشُّوءِ كَمَثَلِ صَاحِبِ الْكَبِيرِ إِنْ لَمْ يُصِْبَكَ مِنْ سَوَادِهِ أَصَابَكَ مِنْ دُخَانِهِ.

179.Enes (r.a.)'in rivayet ettiği hadiste Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: "İyilerle oturup kalkan misk satanla oturan gibidir. Sana misk vermese de güzel kokusundan yararlanırsın. Kötülerle de oturup kalkan da demirci körüğü çekenle oturan gibidir. Üzerine kir bulaşmasa da dumanıyla boğulursun." (7p)

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: **الْمَرْءُ عَلَى دِينِ خَلِيلِهِ. فَلْيَنْظُرْ أَحَدُكُمْ مَنْ يُخَالِلُ.**

180.Ebû Hüreyre (r.a.) anlatıyor: "**Rasûlullah (Aleyhissalâtu Vesselâm) buyurdular ki: "Kişi dostunun dini üzeredir. Öyleyse her biriniz, kiminle dostluk kuracağına dikkat etsin."** (2p)

وَعَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: **لَا تُصَاحِبْ إِلَّا مُؤْمِنًا، وَلَا يَأْكُلْ طَعَامَكَ إِلَّا تَقِيًّا.**

181.Ebû Saîdi'l-Hudrî (r.a.) anlatıyor: **Rasûlullâh (s.a.v.) buyurdular ki: "Sadece mü'minle arkadaşlık et. Yemeğini de sadece muttakî olan yesin."** (2p)

C.MUHTELİF KONULAR

GÜNAH İŞLEMEN

عن أبي هريرة رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: **كُلُّ أُمَّتِي مُعَافِي إِلَّا الْمُجَاهِرُونَ، وَإِنَّ مِنَ الْمُجَاهِرَةِ أَنْ يَعْمَلَ الرَّجُلُ بِاللَّيْلِ عَمَلًا ثُمَّ يُصْبِحُ وَقَدْ سَتَرَهُ اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ. فَيَقُولُ: يَا فُلَانُ، عَمِلْتُ الْبَارِحَةَ كَذَا وَكَذَا، وَقَدْ بَاتَ يَسْتُرُهُ رَبُّهُ، فَيُصْبِحُ فَيَكْشِفُ سِتْرَ اللهِ عَلَيْهِ.**

182.Ebu Hüreyre (r.a.) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v.) buyurdular ki: "Ümmetimin hepsi affedilmiştir. Yalnız açıkça günah işleyenler hariç. Kişinin geceleyn işlediği kötü bir ameli Allah örtmüştür. Fakat sabah olunca o: "Ey falan, bu gece ben şöyle şöyle yaptım!" der. Oysa Allah, işlediği günahı geceleyn örtbas etmiş olduğu halde sabahlamıştı. O Sabahleyn, üzerindeki Allah'ın örttüğünü açığa vurup, günahını alenî hale sokar." (8p)

عن ابن عباس رضي الله عنه أن رسول الله صلى الله عليه و سلم قال: **إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى وَضَعَ عَنْ أُمَّتِي الْخَطَا وَالنِّسْيَانَ وَمَا اسْتَكْرَهُوا عَلَيْهِ.**

183.Abdullah bin Abbas (r.a.) hazretleri rivayet edildiğine göre: Nebî (s.a.v) şöyle buyurdu: **Şüphesiz yok**

ki, Allah (c.c.) ümmetimi hatayla, unutarak ve tehdit altında yaptıklarından sorumlu tutmaz (bunlardan dolayı günahkâr saymaz). (2p)

İSLAM

عن أنس بن مالك رضي الله عنه قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: **الإسلام علانية و الإيمان في القلب.**

184.Rasûlullah (s.a.v.) buyurdular ki: " **İslam alâniyettir (açıkça yaşanır), İman ise kalptedir.**" (1p)

PEYGAMBER SEVGİSİ

وَعَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: **لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّىٰ أَكُونَ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِنْ وَالِدِهِ وَوَلَدِهِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ.**

185.Hz. Enes (r.a.) bildiriyor; Hz. Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "**Sizden biri, beni, babasından, evladından ve bütün insanlardan daha çok sevmedikçe iman etmiş sayılmaz.**" (2p)

KORKU VE ÜMİT

وعن أنس رضي الله عنه قال : دَخَلَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى
اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلَى شَابٍّ وَهُوَ فِي الْمَوْتِ، فَقَالَ:
كَيْفَ تَجِدُكَ؟ فَقَالَ: أَرْجُو اللَّهَ تَعَالَى يَا رَسُولَ اللَّهِ
وَأَخَافُ ذُنُوبِي. فَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: مَا
اجْتَمَعَا فِي قَلْبِ عَبْدٍ فِي مِثْلِ هَذَا الْمَوْطِنِ إِلَّا أَعْطَاهُ
اللَّهُ مَا يَرْجُو، وَأَمَنَهُ مِمَّا يَخَافُ.

186.Hz. Enes (r.a.) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v.) ölmek üzere olan bir gencin yanına girmişti. Hemen sordu: "Kendini nasıl buluyorsun?"

"-Ey Allah'ın Rasûlü, Allah'tan ümidim var, ancak günahlarımdan korkuyorum" diye cevap verdi. Rasûlullah (s.a.v.) da şu açıklamayı yaptı: "Bu durumda olan bir kulun kalbinde (ümit ve korku) birleşti mi Allah o kulun ümid ettiği şeyi mutlak verir ve korktuğu şeyden de onu emin kılar." (10p)

SAVAŞ KURALLARI

عَنْ صَفْوَانَ بْنِ عَسَّالٍ قَالَ: بَعَثَنَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي سَرِيَّةٍ. فَقَالَ سِيرُوا بِاسْمِ اللَّهِ وَفِي سَبِيلِ اللَّهِ. فَاتِلُوا مَنْ كَفَرَ بِاللَّهِ وَلَا تَمْثُلُوا وَلَا تَغْدِرُوا وَلَا تَغْلُوا وَلَا تَقْتُلُوا وَلِيدًا.

187.Safvan İbnu Assâl (r.a.) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v.) beni bir seriyyede savaşa gönderdi. (Yola çıkarken) şu talimatı verdiler: "Allah'ın adıyla, Allah yolunda yürüyün. Allah'ı inkâr edenlerle savaşın. İşkence yapmayın, (ahidde bulunduğunuz takdirde) ahdinizi bozmayın, çocukları öldürmeyin." (6p)

ÖLÜM-KABİR ZİYARETİ

وَعَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: أَذْكُرُوا مَحَاسِنَ مَوْتَاكُمْ وَكُفُّوا عَنْ مَسَاوِيهِمْ.

188.İbn Ömer (r.a.)'in rivayetine göre Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: "Ölülerinizin iyiliklerini anınız, kötülüklerini söylemeyiniz". (2p)

وَعَنِ ابْنِ مَسْعُودٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: لَا يَزُولُ قَدَمًا ابْنُ آدَمَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ حَتَّى يُسْأَلَ عَنْ خَمْسٍ. عَنْ عُمُرِهِ فِيهِمْ أَفْنَاهُ وَعَنْ شَبَابِهِ فِيهِمْ أَبْلَاهُ وَعَنْ مَالِهِ مِنْ أَيْنَ اكْتَسَبَهُ وَفِيمَ أَنْفَقَهُ وَمَا عَمِلَ فِيهَا عِلْمِهِ.

189.İbn Mes'ud (r.a.) Rasûlullah (s.a.v.)'ın şöyle buyurduğunu rivayet etti:"**Âdemoğlu kıyamet gününde şu beş şeyden soruluncaya kadar yerinden ayrılamaz: Ömrünü nerede geçirdi? Gençliğini nerede tüketti? Malını nereden kazandı? Malını nereye harcadı? Bildiğiyle ne amel yaptı?"** (6p)

وَعَنْ أَبِي ذَرِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: زُرِّ الْقُبُورَ تَذَكُّرٌ بِهَا الْأَخِرَةِ، وَاغْسِلِ الْمَوْتَى. فَإِنَّ مَعَالِجَةَ جَسَدِ خَاوٍ، مَوْعِظَةٌ بَلِيغَةٌ. وَصَلِّ عَلَى الْجَنَائِزِ لَعَلَّ ذَلِكَ أَنْ يُحْزِنَكَ. فَإِنَّ الْحَزِينَ فِي ظِلِّ اللَّهِ يَتَعَرَّضُ كُلُّ خَيْرٍ.

190.Ebu Zer (r.a.)'den Rasûlullah (s.a.v.)'ın şöyle dediği rivayet olundu: "**Kabirleri ziyaret et, ahireti hatırlarsın. Ölülerini yıka, zira fani cesedlerle uğraşmak etkili ve apaçık (derin anlamlı) bir nasihattir. Cenaze namazı kıl. Umulur ki sana hüznün verebilir. Hüzünlü kişi, Allah'ın gölgesi altındadır, her hayra kavuşur."** (6p)

DÜNYA VE AHİRET DENGESİ

وعن أنسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: **حُبُّ الدُّنْيَا رَأْسُ كُلِّ خَطِيئَةٍ، وَحُبُّكَ الشَّيْءَ يُعْمِي وَيُصِمُّ.**

191.Hz. Enes (r.a.) anlatıyor: “Dünya sevgisi her türlü günahın başıdır. Bir şeye olan sevgin seni kör ve sağır yapar.” (2p)

عن ابن عمرو رَضِيَ اللهُ عَنْهُ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: **إِنَّ هَذَا الدِّينَ مَتِينٌ، فَأَوْغِلْ بِرِفْقٍ، وَلَا تُبْغِضْ إِلَى نَفْسِكَ عِبَادَةَ رَبِّكَ. فَإِنَّ الْمُتَبِّتَ لَأَسْفَرًا قَطَعَ، وَلَاظْهَرًا أَبْقَى. فَاَعْمَلْ عَمَلِ امْرِئٍ يَظُنُّ أَنْ لَنْ يَمُوتَ أَبَدًا. وَاخْذِرْ حَذَرَ مَنْ يَخْشَى أَنْ يَمُوتَ غَدًا.**

192.Abdullah bin Amr (r.a.)’dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: “Şüphesiz bu din sağlamdır. Onda yumuşak davranmak suretiyle derinleş. Rabbine ibadette (aşırıya giderek) nefsini bıkırtırma. Zira acele eden ne yol alabilir ne de binek bırakır. Hiç ölmeyeceğini sanan kişinin çalıştığı gibi çalış. Yarın öleceğinden korkan kişinin sakındığı gibi sakın.” (7p)

HAKSIZ YERE MAL EDİNMEK

وعن خَوْلَةَ الْأَنْصَارِيَّةِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ يَقُولُ: إِنَّ رَجُلًا يَتَخَوَّضُونَ فِي مَالِ اللَّهِ بِغَيْرِ حَقٍّ فَلَهُمُ النَّارُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.

193.Havle el-Ensariyye (r.a.) anlatıyor: Rasûlullah (s.a.v.)'ı işittim. Şöyle buyurmuşlardı: "**Bir kısım insanlar vardır ki, Allah'ın mülkünden haksız bir surette mal elde etmeye girişirler. Hâlbuki bu, kıyamet günü onlara ateşten başka bir şey değildir.**" (2p)

NEFİS İLE MÜCADELE

عن فضالة ابن عبيد رضي الله عنه عن النبي صلى الله عليه وسلم قال: **الْمُجَاهِدُ مَنْ جَاهَدَ نَفْسَهُ فِي اللَّهِ.**

194.Hz. Ebû Muhammed Fedâle İbni Ubeyd el-Ensârî (r.a.) anlatıyor: "**Rasûlullah (s.a.v.) buyurdular ki: Gerçek mücahit, Allah (c.c.) rızası için kendi nefsi ile cihad eden kimsedir.**" (1p)

CENNET- CEHENNEM

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: حُجِبَتِ النَّارُ بِالشَّهَوَاتِ، وَحُجِبَتِ الْجَنَّةُ بِالْمَكَارِهِ.

195.Hz. Ebû Hureyre (r.a.) anlatıyor: Rasûlullah (s.a.v.) buyurdular ki: “Cehennem nefsin sevdiği şeylerle, Cennet ise nefsin sevmediği şeylerle kuşatılmıştır.” (1p)

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: أَرْبَعٌ حَقٌّ عَلَى اللَّهِ أَنْ لَا يُدْخِلَهُمُ الْجَنَّةَ وَلَا يُذِيقَهُمْ نَعِيمَهَا مُدْمِنُ الْخَمْرِ وَأَكِلُ الرِّبَا وَأَكِلُ مَالِ الْيَتِيمِ بِغَيْرِ حَقٍّ وَالْعَاقُّ لِوَالِدَيْهِ.

196.Ebu Hüreyre (r.a.)'den Nebi (s.a.v.)'nin şöyle dediği rivayet edildi: "Dört kimse vardır ki onları cennete sokmamak ve onlara cennet nimetlerinden tattırmamak Allah'ın hakkıdır. Bunlar; devamlı içki içen, faiz yiyen, haksız olarak yetim malı yiyen ve anasına babasına âsi olan kimselerdir." (4p)

İMAN

وعن طارق الأشجعي رضى الله عنه قال: رسول الله صلى الله عليه وسلم: مَنْ قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَكَفَرَ بِمَا يُعْبَدُ مِنْ دُونِ اللَّهِ حَرَّمَ اللَّهُ تَعَالَى مَالَهُ وَدَمَهُ. وَحِسَابُهُ عَلَى اللَّهِ تَعَالَى.

197.Târik el-Eşca'î (r.a.) Rasûlullah (s.a.v.)'ın şöyle söylediğini haber verdi: "**Kim Lailâhe illallah der ve Allah'tan başka mâbudları reddederse, Allah onun malını ve kanını haram kılar. (Samimî olup olmadığı) meselesi Allah'a aittir.** (3p)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: مَنْ يَدْخُلُ الْجَنَّةَ يُنَعَّمُ وَلَا يَبْأَسُ لَا تَبْلَى ثِيَابُهُ وَلَا يَفْنَى شَبَابُهُ فِي الْجَنَّةِ مَا لَا عَيْنٌ رَأَتْ وَلَا أُذُنٌ سَمِعَتْ وَلَا خَطَرَ عَلَى قَلْبٍ بَشَرٍ.

198.Ebu Hureyre (r.a.)'den Rasûlullah (s.a.v.)'ın şöyle dediği rivayet olundu: "**Cennete giren asla sıkıntıya düşmeden ve üzülmeyen daima neşe ve nimet içinde mes'ut ve mutlu olarak yaşar. Ne elbisesi eskir, ne de gençliği gider. Cennette gözlerin görmediği, kulakların işitmediği ve insanın hayal edemeyeceği nimetler vardır.**" (5p)

İŞİ EHLİNE VERMEK

وعن أبي هريرة رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: إِذَا ضُيِّعَتِ الْأَمَانَةُ فَانْتَظِرِ السَّاعَةَ. قِيلَ: وَكَيْفَ إِضَاعَتُهَا؟ قَالَ: إِذَا وُصِدَ الْأَمْرُ إِلَى غَيْرِ أَهْلِهِ.

199.Ebû Hüreyre (r.a.) anlatıyor: Rasûlullah (s.a.v.) buyurdu ki: "Emanet kaybedilince kıyameti bekleyin." "Emanet nasıl kaybolur?" diye sordular. "İşler ehil olmayanlara teslim edilince" diye cevapladı." (4p)

FITRATA MÜDAHALE ETMEK

وعن ابن عباس رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا قَالَ: لَعَنَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْمُخَنَّثِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالْمُتَرَجِّجَاتِ مِنَ النِّسَاءِ. وَقَالَ: أَخْرِجُوهُمْ مِنْ بُيُوتِكُمْ.

200.İbnu Abbâs (r.a.) anlatıyor: Rasûlullah (s.a.v.) erkeklerden kadınlaşanlara, kadınlardan da erkekleşenlere lânet etti ve: "Onları evlerinizden çıkarın!" buyurdu." (4p)

KAYNAKÇA

1. Sahîhu'l Câmî' 3821; Camiu's-Sağır, 5278; Feydu'l Kadîr, 7/131: 5278
2. Müslim Tahara 1
3. Buhârî, Teheccüd 16, Tefsîr, Feth 1, Rikâk 20; Müslim, Sıfâtu'l-Münâfikîn 79, (2819); Tirmizî, Salât 304, (412); Nesâî, Kıyâmu'l-Leyl 17, (3, 219). 5. (3006)
4. Tirmizî: Salât 188; Ebu Davud: Salât 145; Nesaî: Salat 9; İbn Mace: İkame 202.Salat 91;Ahmed:2-190
5. Müslim, Zikir 67. Ayrıca bk. Buhârî, Teheccüd 1, Tevhîd 7, 8, 24, 35; Müslim, Müsâfirîn 199; Ebû Dâvûd, Salât 119; Tirmizî, Daavât 29; Nesâî, Kıyâmü'l-Leyl 9; İbni Mâce, İkâmet 180.
6. Müslim, Salât 225, 226, (488, 489); Nesâî, Tatbik 81; Tirmizî, Salât 169, (388); İbnu Mâce, İkâmet 201, (1422–1424)
7. Müslim, Kitabu't Taharet, 228
8. Tirmizî, Salât 127, (174). Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi, Akçağ Yayınları 52. (2411)
9. Tirmizî, Da'avât 112, (3543, 3544), Kenzü'l Ummâl: 21428
10. Kenzü'l Ummâl, 1830; Hâkim Müstedrak
11. Buhari, Teheccüd 5, Müslim, Müsafirin 206
12. Muvatta, Tahâret 36, (1, 34); İbnu Mâce, Tahâret 4, (277). Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi, Akçağ Yayınları (2324)
13. Müslim, Cuma 40 (4–524); Nesâî, Cuma 2; İbnu Mâce, Mesâcid 17
14. Buhârî, Savm 4, Bed'ü'l- Halk 9; Müslim, Sıyâm 166, (1152); Nesâî, Sıyam 43, (4, 168); Tirmizî, Savm 55, (765)
15. Müslim, Sıyâm 204, (1164); Tirmizî, Savm 53, (759); Ebu Dâvud, Savm 58, (2432)
16. Kenzü'l Ummâl, 7490–91; Feydu'l Kadîr 5202

17. Müslim, Müsafirin 234
18. Buhari, Savm 5, Bed'ü'l- Halk 11, Müslim, Sıyâm 2, (1079); Nesâî, Sıyâm 5, (4, 129)
19. 114. Nesâî, Sıyam 43, (4, 165)
20. Müslim, İman 186, (118); Tirmizî, Fiten 30, (2196). Kütüb-i Sitte Şerhi 13/418: 1. (4743)
21. Camiu's-Sağîr, 3446; Feydu'l Kadîr, 3/67: 3446
22. Ebu Davud, Edeb 25
23. Tirmizî, Daavât 7, (3375) Kenzü'l Ummâl, 1822; Camiu's-Sağîr, 8087; Feydu'l Kadîr, 10: 8087; Müslim, Zikr 39, (2700)
24. Müslim, Zekât 53, (1006)
25. Müslim, Eşribe 103, (2018); Ebu Dâvud, Et'ime 16, (3765)
26. Kenzu'l Ummâl, 6426; Benzeri 6425
27. Buhârî, Rikak: 35, İlm 2; İbrahim Canan, Kutub-i Sitte Tercüme ve Şerhi, Akçağ Yayınları: 2/372.
28. Ahmed, 5: 197.(21769)
29. Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi, Akçağ Yayınları 2–343: 215. (67)
30. Tirmizî, Kırâat 4, 2949. H. 10. (421); Kenzu'l Ummâl, 2786, 4128, 43649
31. Buhârî, Tevhid 52; Müslim, Müsafirîn 244; Ebu Dâvud, Vitr 14, (1454); Tirmizî, Sevâbu'l-Kur'ân 13 (2906); İbnu Mâce, Edeb 52, (2779). İbrahim Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi, Akçağ Yayınları: (426)
32. Ebû Dâvud, Salât 349, 1455.; Tirmizî, Kırâ'at 3, 2946; Müslim, Zikir 38, 2699; İbnu Mâce, Mukaddime 17, 225.
33. Hâkim, Dârimî, Taberânî (İbnü Abbas'tan), Ebu Davud, Salât 355, (1468); Nesâî, Salât 83, (2, 179, 180); İbnu Mâce,

- İkâmet 176, (1342). Bkz. et-Tahlîsu'l Habir Fî Tahrîci Ehâdisi'r-Râfiyyi'l Kebîr, Kitabu's- Şehâdet: Cüz 4 265
34. Tirmizî, Salât 357 , (484). 3. (1898) İbrahim Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi, Akçağ Yayınları 7- 136: 3. (1898)
35. Müslim, Birr 15, (2553); Tirmizî, Zühd 52, (2390).
36. Müslim: Zikir 42, R.Sâlihîn:2/14
37. Ebû Dâvud, Edeb: 137, (5177, 5178), 5179); İbrahim Canan, Kutub-i Sitte Tercüme ve Şerhi, Akçağ Yayınları: 10/161.
38. Kenzü'l Ummâl,44303; Feydu'l Kadîr, 5007
39. Kenzü'l Ummâl, 1178–79
40. İbn-i Mace
41. Kenzü'l Ummâl 7287; Keşfu'l-Hafâ 9912
42. Buhârî, Rikâk 49, 51, Tevhid 36, 24, Zekât 9, Menâkıb 25, Edeb 34; Müslim, Zekât 67, (1016); Tirmizî, Kıyâmet 1, (2427)
43. Müslim, Birr: 69 (2588); Tirmizî, Birr: 82, (2030); Muvatta, Sadaka: 12, (2, 1000); İbrahim Canan, Kutub-i Sitte Tercüme ve Şerhi, Akçağ Yayınları: 10/36.
44. Buhari, Rikak 12
45. Tirmizî, Da'avât 69, (3478); Nesâî, İstiâze 2, (8, 255), 64 (5553 – 5554 – 5555)
46. Müslim, Ebu Davut ve Nesâî
47. 120. Tirmizî, Da'avât 112, (3542). İbrahim Canan, Kutub-i Sitte
48. Ebû Dâvud, Salât 367, (1555). Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi, Akçağ Yayınları 7- 69: 3. (1841)
49. (Tirmizi, Deavat, 89)1493
50. Buhârî, Libas 62, Hudûd 33; Ebû Dâvud, Edeb 61, (4930); Tirmizî, Edeb 34, (2785, 2786)

51. Tirmizî, Da'avât 69, (3478); Nesâî, İstiâze 2, (8, 255), 64 (5553 – 5554 – 5555)
52. Ebû Davud, Edeb, 4829; Buhârî, Buyû 38 (1959) ; Zebâih 31; Müslim, Birr 146, (2628).ibnu hıbbân, Sahîh, 2/321; Camiu's-Sağîr, 8130
53. Tirmizî, Da'avât 69, (3478); Nesâî, İstiâze 2, (8, 255)
54. Tirmizî, Zühd (2353)
55. Şevkânî, Tuhfetü'z-Zâkirîn, 1/418; Tirmizî, Kitâbu'd-Deavât, 3940
56. Tirmizî, Kıyamet 61, (2522). İbrahim Canan, Kutub-i Sitte Tercüme ve Şerhi, Akçağ Yayınları: 13/280.
57. Tirmizi, Deavat 80
58. Buhârî, Daavât 7,9; Tevhid 34; Müslim, Zikr 56, (2710); Tirmizî, Daavât 76, (3391); Ebû Dâvud, Edeb 107, (5046, 5047, 5048).
59. Kenzü'l Ummâl, 3283, 3643
60. Buhari, Menakıb 23, Müslim, Fezail 68
61. Ebu Davud, Edeb 7
62. Taberâni Evsât'ta rivayet etmiştir.
63. İbnu Mace, 241
64. Keşfu'l Hafâ, 2408; Kenzü'l Ummâl, 7030-31; İbnu Mâce, 1120(3718)
65. Tirmizi, Kıyame, 45
66. Ahmed 'sahih' isnadla rivayet etmiştir.
67. Terğîb, 4/13: 4588; Kenzü'l Ummâl, 67
68. (Riyazü's-Salihin, 226)
69. Ebû Dâvud, Sünnet 3, (4599). 10. (3344)

70. Kenzü'l Ummâl, 43416; Taberânî, Kebîr, 11/109–11275; Evsat, 4.155.156–2249; Münzirî Terğîb, 3/67-7; Beyhakî âdâb, 459/1030, Mecmeu'z- Zevâid, 4/273
71. Camiu's-Sağîr 7973; Feydu'l Kadîr, 10/130: 7973
72. Hâkim; isnadının sahih olduğunu söylemiştir.
73. İbnu Hıbbân, El Feyzü'l - Kadîr 4-506; Ahmed bin Hanbel, 21348
74. Kenzu'l- Ummâl 43441
75. Kenzü'l Ummâl 43070, Taberânî C. Sağîr 6238
76. Taberânî, evsat; Tirmizî, Kıyâmet 25, (2460)
77. Ebû Dâvud, Buyû 81 (3534); Tirmizî, Buyû 38, (1264). 3. (87); Kenzu'l Ummâl, 5494
78. Hadisi Rezin tahriç etmiştir. Kutub-i Sitte Tercüme ve Şerhi, Akçağ Yayınları:5. (5840)
79. Müslim, İlm 16, (2674); Tirmizî, İlm 15, (2676); Ebu Dâvud, Sünnet 7, (4609); Muvatta, Kur'ân 41, (1, 218).
80. Camiu's-Sağîr: 5983
81. Taberânî Evsât'ta rivayet etmiştir.
82. Buhari, Zekât 20
83. Taberânî Evsat (Kısmen, Ahmed, 3-76; Keşfu'l Hafâ, 2-235)
84. Tirmizî, Kıyâmet 61, (2519). 43. (5977)
85. İbnu Ebî Hâtim, Abdullah bin Ahmed, Hâkim, İbnu Ebi'd Dünya, Taberânî, Ebû Naîm, Beyhakî
86. Taberânî
87. İbnu Mâce, 4217; Kenzü'l Ummâl, 43497–43498
88. Tirmizî, Kıyâmet 20, (2453). İbrahim Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi, Akçağ Yayınları:7- 458: 16. (2082)
89. Tirmizî, Kıyâmet 20, (2453). İbrahim Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi, Akçağ Yayınları:7- 458: 16. (2082)

90. Buhârî, Büyû 16; Tirmizî Büyû 75, (1320). Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi, Akçağ Yayınları, 3–12: 1.(199)
91. Buhârî, İstikrâz 2. İbrahim Canan, Kutub-i Sitte Tercüme ve Şerhi, Akçağ Yayınları:7/182.
92. Müslim İman 25
93. Müslim Fezail 79
94. Tirmizî, Birr 86, (2036). Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi, Akçağ Yayınları 5–11: 1(981).
95. Müslim, Zühd 64, (2999).
96. Tirmizî, Birr 86, (2036). Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi, Akçağ Yayınları 5–11: 1(981).
97. Deylemi
98. Müslim, İman:116 (1-325)
99. Razin ilavesidir. Kutub-i Sitte Tercüme ve Şerhi, Akçağ Yayınları: 2: 313(3–47)
100. Kenzü'l Ummâl, 43531
101. Feydu'l Kadîr, 5/391: 7405; Neseî Diyet
102. Tirmizî, Sıfatü Yevmi'l- Kiyâme 55/2508; Kenzü'l Ummâl, 7547; Keşfü'l- Hafâ, 3031
103. Câmiu's- Sağîr, 9142; Feydu'l Kadîr 11/145: 9142; Buhari, Edebu'l Mufrad, 239; Ebû Dâvud, Edeb, 4272
104. Ebû Dâvud, Salât 362, (1532). Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi, Akçağ Yayınları 6- 546: 2. (1783)
105. Tirmizi 'Hasen' hadis diyerek rivayet etmiştir.
106. Buhari, İtisam 2, Müslim Hac 412
107. Tirmizî, Kıyamet 59, (2514).K.S.13/332: 22. (5857)
108. Kenzü'l Ummâl, 3133
109. Keşfu'l-Hafâ 2655; Kenzü'l Ummâl, 7177

110. Buhari, Edeb, 12; Müslim, Birr 20–21; Kenzü’l Ummâl, 6965
111. Ahmed, 5: 197.(21769)
112. Tirmizî, Tıbb 35, (2088). Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi, Akçağ Yayınları 10/203: 8. (3407)
113. Muvatta, İsti’zân: 1, (2, 963); İbrahim Canan, Kutub-i Sitte Tercüme ve Şerhi, Akçağ Yayınları: 10/165-166.
114. Muvatta, Hüsnü’l-Hulk: 16, (2, 908); İbrahim Canan, Kutub-i Sitte Tercüme ve Şerhi, Akçağ Yayınları: 10/190.
115. Buhârî, Cuma 8, Temenni 9; Müslim, Tahâret 42, (252); Muvatta, Tahâret 115, (1, 66); Ebû Dâvud, Tahâret 115, (46); Tirmizî, Tahâret 18, (22); Nesâî, Tahâret 7, (1, 12). Bu metin Sahihey'n'in metnidir. Muvatta'nın rivâyetinde: "...her abdestte." denmiştir.
116. Ebu Davud, Libas 1, Tirmizi Deavat 56
117. Tirmizi, Eşribe 13
118. Kenzü’l Ummâl, 44632; Keşfu’l Hafâ, 1545
119. Elbânî, Sahîhu’l Câmi’, 5674; İbnu Hıbbân, 5236; Neseî, S. Kübrâ, 6769; İbnu Mâce, 3349
120. Tirmizî, Deavât 75, (3453); Ebû Dâvud, Et’ime 53, (3850); İbnu Mâce, Et’ime 16, (3283).
121. Ebû Dâvud, Salât 362, (1532). Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi, Akçağ Yayınları 6- 546: 2. (1783)
122. Tirmizi ‘Hasen’ hadis diyerek rivayet etmiştir.
123. Tirmizi, Sıfat-ül Kıyame 39
124. Taberâni
125. Ebu Davud, Libas 34, (4104)
126. Müslim, Birr 40, (2568); Tirmizî, Cenâiz 2, (967). Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi, Akçağ Yayınları 10/199: 2. (3401)

127. Buhari, Merda 20; Müslim, Selam 46; Ebû Davud, Tıp 18,19; Tirmizî, Daavât 111; İbni Mâce, Cenâiz 64, Tıp 36,39
128. Buhârî, Mezâlim 4, İkraḥ 7; Tirmizî, Fiten 68, (2256).
Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi, Akçağ Yayınları 10/1533: 5. (3354)
129. Tirmizî, 3/224: 2009; Câmiu't- Tirmizi Şerhi Tuhfe, El Birru ve's-Sıla, 1867; Camiu's-Sağır, 3998; Feydu'l Kadîr, 6/37: 3998
130. Suyûti Dürru'l Mensûr, İsrâ 32 Tefsiri; Şevkânî, Neylü'l-Evtâr, 4/ Kitâbu'l- İstiskâ
131. Müslim, Zikr 38, (2699); Ebû Dâvud, Edeb 68, (4946); Tirmizî, Hudud 3, (1425); Birr 19, (1931); Kirâat 3, (2946).
132. Buhari, Tabir 45, Müslim, Rûya 3
133. Tirmizî, Birr 17, 18, (1927, 1928, 1930); Müslim, İman 95, (55).
134. Buhârî, İman 39, Büyû 2; Müslim, Müsakat 107, (1599); Ebu Davud, Büyû 3, (3329, 3330); Tirmizî, Büyû 1, (1205); Nesâî, Büyû 2, (7, 241).
135. 157. Buhârî, Eşribe 1; Müslim, Eşribe 73, (2003); Muvatta, Eşribe 11, (2, 846); Ebû Dâvud, Eşribe 5, (3679); Tirmizî, Eşribe 1, (1862); Nesâî, Eşribe 22, 46,
136. Kenzû'l Ummâl, 15469; Heysemî, Zevâid, 1/ 185-186
137. Tirmizî, Büyû 59, (1295); İbnu Mâce, Eşribe 6, (3381); Ebû Dâvud, 3674. Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi, Akçağ Yayınları 8-135:4. (
138. (Buhârî, Rikâk 31; Müslim, İman 257, R.Sâlihîn 1/11.)
139. Metin Buhâriye aittir. Kenzu'l Ummâl, 43035; Benzeri Tirmizî, Birr 63, (2008) de kayıtlıdır.

140. Tirmizî, *Birr* 62, (2003, 2004); Ebu Dâvud, *Edeb* 8, (4799) *Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi*, Akçağ Yayınları 6- 343: 3 (1675)
141. Buharî, *Cihad* 15, *Hums* 10, *İlm* 35, *Tevhid* 28; Müslim, *İmâret* 149, (1904); Tirmizî, *Fedâilu'l-Cihâd* 16, (1646); Ebu Dâvud, *Cihâd* 26, (2517); Nesâî, *Cihâd* 21; İbnu Mace, *Cihâd* 13, (2783).
142. *Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi*, Akçağ Yayınları 16/586: 137. (425) (6124).
143. Nesâî, *Zekât* 72, (5. 82). 11. (24)
144. *Kenzü'l- ummâl*, 24790, 24793, 24796
145. *Kenzü'l Ummâl*, 43531
146. Hâkim sahih diyerek rivayet etmiştir.
147. Nesâî, *Tahrîm* 1, (7, 81)
148. Hâkim, *Müstedrak* (43–2); Taberânî *Câmiu'l Kebîr* 1–178
149. Ebû Dâvud, *Edeb* 88, 4991; Elbânî, *Sahîhu'l Câmi'*, 1319; *Mecmeu'z-Zevâid*, 613
150. *Kenzü'l Ummâl*, 6277; *Suyûtî Dürru'l Mensûr*, 1/66
151. *Feydu'l Kadîr*, 10/82–7679–80
152. Nesâî, *Tahrîm* 19, (7, 112)
153. İbnu Huzeyme, 1495
154. Malik *Muvatta'da* rivayet etmiştir
155. *Keşfu'l Hafâ*, 2755
156. Ebû Dâvud, *Edeb* 88, 4991; Elbânî, *Sahîhu'l Câmi'*, 1319; *Mecmeu'z-Zevâid*, 613
157. Ebu Davud 4990; Tirmizî, 235
158. Ebu Dâvud, *Büyû* 3, (3331); Nesâî, *Büyû* 2, (7, 243); İbnu Mâce, *Ticârât* 58, (2278).

159. Ebu Davud, Edeb 6, (4788). İbrahim Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi, Akçağ Yayınları:16/393: 19. (5926)
160. Tirmizî, Zühd 61, (2412)
161. Ebû Dâvud, Edeb 40, Keşfu'l Hafâ:1811
162. Beyhâkî Sünenü'l-Kübrâ; Kenzu'l Ummâl, 43679; Benzeri için bkz. Kenzu'l Ummâl, 5934
163. Buhari, Zekât 8; Tevhid 23, Müslim, Zekât 63, 64, Tirmizî, Zekat 28, Neseî, Zekat 48, İbni Mâce, Zekat 28
164. İbrahim Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi, Akçağ Yayınları: 17/588:1304. (4210) (7291)
165. Buhârî, Edeb 52; Müslim, Fedâil 199, (2526); Muvatta, Kelâm 21, (2, 991); Tirmizî, Birr 78, (2026); Ebû Dâvud, Edeb 39, (4872).
166. Müslim, Birr 56, (2578). Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi, Akçağ Yayınları, 16–357: 13. (5884)
167. Buhârî, İman 24, Mezalim 17, Cizye 17; Müslim, İman 106, (58); Ebu Davud, Sünnet 16, (4688); Tirmizî, İman 14, (2634); Nesâî, İman 20, (8, 116)
168. Buhârî, İlm 34, İ'tisam 7; Müslim, İlm 13, (2573); Tirmizî, İlm 5, (2654).Kütübü Sitte 11/522: 1. (4138)
169. Ebu Dâvud, İlm 9, (3658); Tirmizî, İlm 3, (2651)
170. Buhârî, İman 39, Büyû 2; Müslim, Müsakat 107, (1599); Ebu Davud, Büyû 3, (3329, 3330); Tirmizî, Büyû 1, (1205); Nesâî, Büyû 2, (7, 241).
171. Kenzü'l Ummâl, 28976–75; Camiu's-Sağîr, 8134; Feydu'l Kadîr, 10/157: 8134
172. İbnu Mâce, 241
173. Buhari, İlim, 10; Müslim, İmara, 175

174. Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi, Akçağ Yayınları 10/104: 1. (3312)
175. Tirmizî, Menâkıb 85, (3892). Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi, Akçağ Yayınları 2/515: 8. (178)
176. Deylemi mürsel olarak rivayet etmiştir. Kenzül Ummâl 6897
177. Ahmed 'hasen' isnadla rivayet etmiştir.
178. Buhâri, Rikâk 24; Müslim, Zekat 420
179. Ebû Davud, Edeb, 4829; Buhârî, Buyû 38 (1959) ; Zebâih 31; Müslim, Birr 146, (2628).ibnu hıbbân, Sahîh, 2/321; Camiu's-Sağîr, 8130
180. Ebû Dâvud, Edeb 19, (4833); Tirmizî, Zühd 45, (2379)
181. Ebû Dâvud, Edeb 19, (4832); Tirmizî, Zühd 56, (2397)
182. Buhârî, Edeb 60; Müslim, Zühd 52, (2990)
183. Kenzül Ummâl, 10321
184. Ahmed bin Hanbel, Müsned, 3–135
185. Buhârî, İman 8; Müslim, İman 70, (44); Nesâî, iman 19, (8, 114, 115)
186. Tirmizî, Cenâiz 11, (983); İbnu Mâce, Zühd 31, (4261). 2. (1679)
187. İbnu Mâce (2857); Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi, Akçağ Yayınları (6873)
188. Ebu Dâvud, Edeb 50, (4900); Tirmizî, Cenâiz 34, (1019)
189. Münzirî, Terğîb, 1/72:211;Tirmizî, Aynı vecih ve farklı vecihle Kıyamet 1, (2419)
190. Kenzül Ummâl, 42568, 43565
191. Müslim, İlm 16, (2674); Tirmizî, İlm 15, (2676); Ebu Dâvud, Sünnet 7, (4609); Muvatta, Kur'ân 41, (1, 218).] İbrahim

Canan, Kutub-i Sitte Tercüme ve Şerhi, Akçağ Yayınları:
13/277.

192. Kenzü'l-Ummâl: Hemze Harfi, 5376–5379
193. Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi, Akçağ Yayınları 705. (2273)
(6692)
194. Tirmizi, Fedailu'l-Cihad, 2 (1621); Kenzü'l Ummâl, 11261
195. Buhari, 6487; Müslim, 2822
196. Kenzü'l Ummâl, 43966, benzerini Neseî Zekat 69,(5, 81)
rivayet etmiştir.
197. Müslim, İman, 37, (23)
198. Buhârî, Bed'ül-Halk 8, Tefsir Secde 1, Tevhid 35; Müslim,
Cennet 2, (2824); Tirmizî, Tefsir, (3195)
199. Buhârî, Rikak 35, İlm 2. 2. (86)
200. Ebû Dâvud, Libas 37, (4112); Tirmizî, Edeb 29, (2779)

GÜLDESTE 10 EZBER TAKİP ÇİZELGESİ

No	P	Ez	No	P	Ez	No	P	Ez	No	P	Ez	No	P	Ez
1	5		41	3		81	2		121	8		161	1	
2	2		42	7		82	3		122	4		162	4	
3	4		43	7		83	2		123	4		163	8	
4	9		44	5		84	3		124	3		164	4	
5	4		45	2		85	1		125	8		165	3	
6	3		46	2		86	4		126	2		166	4	
7	5		47	6		87	6		127	5		167	5	
8	2		48	6		88	2		128	4		168	6	
9	4		49	12		89	2		129	3		169	2	
10	8		50	7		90	2		130	2		170	2	
11	3		51	3		91	5		131	2		171	3	
12	3		52	4		92	2		132	7		172	4	
13	3		53	9		93	6		133	18		173	1	
14	3		54	4		94	2		134	5		174	1	
15	2		55	2		95	5		135	1		175	6	
16	2		56	2		96	4		136	4		176	2	
17	1		57	15		97	5		137	5		177	10	
18	2		58	7		98	5		138	12		178	14	
19	2		59	4		99	2		139	5		179	7	
20	4		60	3		100	5		140	5		180	2	
21	7		61	2		101	5		141	6		181	2	
22	5		62	4		102	1		142	2		182	8	
23	4		63	4		103	3		143	4		183	2	
24	11		64	2		104	5		144	1		184	1	
25	8		65	4		105	12		145	4		185	2	
26	1		66	6		106	8		146	6		186	10	
27	2		67	6		107	8		147	3		187	6	
28	2		68	2		108	3		148	2		188	2	
29	4		69	4		109	2		149	5		189	6	
30	6		70	5		110	2		150	7		190	6	
31	4		71	2		111	2		151	5		191	2	
32	6		72	2		112	2		152	3		192	7	
33	2		73	3		113	2		153	4		193	2	
34	1		74	6		114	2		154	6		194	1	
35	6		75	2		115	2		155	6		195	1	
36	2		76	9		116	4		156	2		196	4	
37	2		77	1		117	3		157	2		197	3	
38	2		78	10		118	3		158	2		198	5	
39	4		79	5		119	5		159	4		199	4	
40	4		80	2		120	3		160	5		200	4	